ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

27. 7. 1984. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLV • 40 ДИН

БРОЈ 1700

ЧУВАЈТЕ СВОЈ ПРИМЕРАК ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА!

МОЖДА ЈЕ БАШ У ЊЕМУ ТАЈНИ ЗНАК КОЈИ ДОНОСИ *стари* МИЛИОН.

РЕШЕЊЕ У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ ЗАБАВНИКА!

Веровали или не!

ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ РАДИО У СНУ

ДОКТОР ЊУТН ВОЛВЕРТОН (1846.-1932) СА УНИВЕРЗИТЕТА У ТОРОНТУ ЈЕДНОМ ЈЕ ЗАСПАО ЗА СТОЛОМ ПОШТО ЈЕ 36 ЧАСОВА УЗАЛУДНО ПОКУШАВАО ДА РЕШИ ЈЕДАН МАТЕМАТИЧКИ ПРОБЛЕМ. КАДА СЕ ПОСЛЕ 12 ЧАСОВА ПРОБУДИО, УГЛЕДАО ЈЕ СВОЈОМ РУКОМ ИСПИСАНО ТАЧНО РЕШЕЊЕ.

НОВИНЕ

„БОСТОН НЕЈШН" КОЈЕ СУ У ОХАЈУ (САД) ИЗЛАЗИЛЕ ОД 1839.-1841. БИЛЕ СУ ДУГАЧКЕ 2 МЕТРА, А ШИРОКЕ 1,5 МЕТАР.

ТРИНАЕСТОГОДИШЊИ

Тони Белгер ИЗ КОРЕЛ ГЕБЕЛСА (САД) ГОЛИМ РУКАМА УЛОВИО ЈЕ АЈКУЛУ ДУГАЧКУ 2,25 МЕТАРА.

РИБА ШИШАРКА (MONOCENTRUS JAPONICUS)

КОЈА ЖИВИ НА ОБАЛАМА ИНДИЈСКОГ ОКЕАНА ЗБОГ МАСИВНИХ ПЛОЧАСТИХ КРЉУШТИ ЗАИСТА ПОДСЕЋА НА ШИШАРКУ БОРА.

ВЕНДЕЛ ВИЛКИ

РЕПУБЛИКАНСКИ КАНДИДАТ НА ПРЕДСЕДНИЧКИМ ИЗБОРИМА У САД 1940. ГОДИНЕ, ЧИМ БИ НА ЖЕЛЕЗНИЧКОЈ СТАНИЦИ УГЛЕДАО ГРУПУ ОД БАРЕМ ШЕСТ ЉУДИ ЗАХТЕВАО ЈЕ ДА ВОЗ СТАНЕ И ОДРЖАО БИ ИМ ДУГАЧАК ГОВОР.

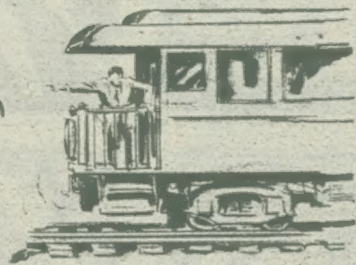

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

● ● ● шведско Друштво за борбу против алкохолизма недавно је преко штампе упутило позив краљу Карлу Густаву и краљици Силвији да престану

да пију на јавним пријемима, ручковима и вечерама јер дају лош пример омладини. Из двора је одмах стигао одговор да краљ и краљица уопште не пију, а ако већ морају, онда је то само вино и то у веома малим количинама.

● ● ● Енглези су израчунали да пушачи ове земље за паљење цигарета годишње потроше 172 милиона шибица.

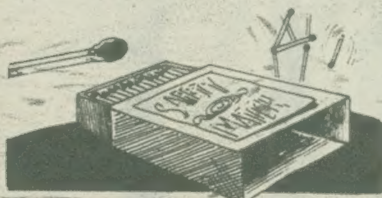

● ● ● у Сједињеним Америчким Државама недавно се на тржишту појавила нарочита врста жвакаће гуме чије се једно паковање продаје по цени од двадесет долара. Ова „жвака" садржи два милиграма никотина, намењена је „пацијентима" који се одвикавају од пушења и може се добити искључиво на лекарски рецепт. Према тврђењу научника организам свих оних који пуше више од 15 ци-

гарета дневно не може без никотина, а ова мала количина ће им помоћи да се постепено одвикну од овог порока.

● ● ● Међународна организација за пољопривреду при Уједињеним нацијама објавила је податак да у свету сваке године пропадне 33 милиона тона житарица. Разлог су разни гло-

дари, инсекти штеточине, пужеви, паразитски црви, микроби, коров, гљиве и вируси. Од ових житарица могло би да се исхрани око 150 милиона људи.

● ● ● нови министар пољопривреде Боливије недавно се у парламенту обратио присутнима на језику Индијанаца Ајмара и Кечуа са боливијске висоравни. То је први пут у историји Парламента ове земље да се на оваквом месту чује језик староседелаца, а не само шпанских освајача.

● ● ● најстарији амерички астронаут прославио је пре извесног времена 27. рођендан и засад се још одлично држи иако га мучи старачка костобоља. Ради се, наиме, о симпатичном мајмуну по имену Бејкер који је полетео у свемир још када му је било само две године. Овај лет му, како изгледа, уопште није нашкодио него му је чак и продужио век јер је Бејкер проживео двоструко више него његови сродници.

● ● ● две америчке фабрике Леви Штраус (фармерке) и Бони Бел (козметика) одлучиле су да својим радницима продуже од-

мор за доручак како би у то време могли да се баве џогингом. Али то није све. Управа фабрике ће сваку претрчану миљу (1,6 километара) плаћати педесет центи. Разлог за овакву одлуку је једно истраживање које је показало да радници који се не баве спортом много чешће обољевају и одлазе на боловање.

МАЛА ОЛИМПИЈСКА ЧУДА

ПОБЕДНИКА СУ УНЕЛИ НА ЦИЉ

ПРВИ НАШ ЗЕМЉАК ТАКМИЧИО СЕ 1906. У АТИНИ АЛИ ЗА ТУЂУ РЕПРЕЗЕНТАЦИЈУ

Свака досадашња Олимпијада представљала је својеврстан светски догађај и узбуђење за све. Па ипак, само понеко и само поједини догађаји памте се увек. Ево једног избора таквих изузетних епизода.

Да ли је златна олимпијска медаља – стварно од сувог злата? Није! Према давно утврђеним правилима, она је израђена од позлаћеног сребра. Медаља за освојено друго место је стварно сребрна, док је бронзана – од бронзе. Па ипак, олимпијско „злато" већ готово цело столеће, откако су 1896. године у Атини одржане прве олимпијске игре у новом веку, представља циљ коме

Ђуро Стантић

многи спортисти подређују све на свету, жртвују свој живот.

Први наш човек који је око врата обесио златну олимпијску медаљу био је Суботичанин Ђуро Стантић. Он се истакао у ходању на дуге стазе. Прочуо се 1900. године када је у његовом граду било организовано такмичење ходача. Стантић није био на званичној листи, али је, у оделу и чизмама, „стартовао" на спољној ивици стазе, поред званичних такмичара који су били у дресовима и патикама. Сав знојен, Ђуро је – стигао први! Незванично, али довољно да цео град почне да прича само о њему.

Већ следеће године Суботичанин је постао светска звезда. На такмичењу у ходању на 75 километара, одржаном у Берлину, он је убедљиво победио. За тај ходачки супермаратон утрошио је 8 сати, 16 минута и 24.8 секунди, како су педантни Немци измерили на штоперицама од пре 83 године.

Од тада, није било такмичења на којем Ђуро Стантић није победио. Брка из Суботице добио је пљесак у Прагу, Бечу, Будимпешти, Колошвару, Грацу, Сегедину, Новом Саду... и Атини 1906. То му је била и најважнија победа у животу: добио је олимпијско злато у ходању на 3000 метара. На жалост наш човек је бранио боје Угарске, којој је Суботица тада припадала.

Ово је тренутак када Доранда Пјетрија „провлаче" кроз циљ, на опште задовољство забринуте публике на стадиону у Лондону 1908. Тако нешто није се никада догодило у повести олимпијских игара, ни пре ни после овог маратона.

Наш Енглез

У тим херојским временима првих Олимпијада још један наш земљак је освајао златне медаље за туђу репрезентацију. Био је то Павао Радмиловић који је рођен и живео у Великој Британији, па је као члан пливачке штафете бранио боје своје друге домовине први пут 1908. када се Олимпијада одржавала у Лондону. Радмиловић је учествовао у пливачкој штафети 4 x 200 метара и добио златну медаљу. Базен за пливање изграђен за ту Олимпијаду био је дуг – 100 метара!

Радмиловић је иначе био један од највећих британских пливача уопште. У тридесетогодишњој каријери био је девет пута први, десет пута други и једанаест пута трећи. Постигао је међународне успехе у роњењу, а поред златне олимпијске медаље освојене у поменутој штафети, Павао Радмиловић је освојио још три као члан британске ватерполо репрезентације на Олимпијадама између 1908. и 1920. године!

Био је чак изабран за почасног члана америчког „Интернешнел свиминг хол оф фејм" – друштва у

БОКСЕРСКЕ РУКАВИЦЕ УЗ БАЛЕТСКЕ ПАТИКЕ

Кад је реч о првим олимпијадама, рецимо да се у Атини 1896. такмичило 285 спортиста из 13 земаља, а у девет спортских грана укупно. Данас, на 23. играма у Лос Анђелесу на програму су 22 дисциплине. Три олимпијаде нису одржане – једна због првог, а две због другог светског рата: за разлику од античких времена када су ратови привремено „обустављани" да би се одиграле олимпијаде, у ново време је обрнуто... У овој новој серији једна је олимпијада била прекобројна: 1906. године није јој било време, пошто је две године раније одржана редовна олимпијада у Сент Луису. Међутим, постојала су два јака разлога да олимпијски пламен отвори борилишта баш у Атини те, 1906. године. Навршавала се деценија од прве олимпијаде, а како у Сент Луис многе репрезентације нису могле да дођу јер им је тако далек пут био исувише скуп – нашло се решење овом, јубиларном олимпијадом.

Шта раде олимпијски победници у животу, изван спортских борилишта? Углавном свашта. Ево њихових професија победника.

Француски дизач тегова Мишлен Остермајер био је клавириста у једном ноћном клубу (очигледно тешка спортска дисциплина није огрубела његове клавирске прсте). Амерички џокеј Хорас Ашенфелтер био је агент FBI (америчка северна полиција), док је хавајски пливач Ђук Каханамоку – био шериф Хонолулуа.

Амерички боксер Чак Вокер био је балетан, а совјетски кошаркаш Јан Крумиш столар. Велики маратонац Абебе Бикила био је водник краљевске гарде, а после освојених златних медаља у Риму и Токију добио је чин поручника.

ПОБЕДНИКА СУ УНЕЛИ НА ЦИЉ

које се бирају само изузетне пливачке величине.

Наши спортисти бранили су наше боје први пут 1912. године, на Олимпијади у Стокхолму, када је Србија послала екипу од два такмичара. Били су то Душан Милошевић који је трчао на 100 метара и маратонац Драгутин Томашевић. Нису однели медаље, али, важно је учествовати, зар не?

Прву златну медаљу за Југославију освојио је чувени Лео Штукељ у Паризу 1923. Не само да је била прва па златна, већ је Штукељ одмах, на тој истој Олимпијади стекао и другу, такође златну. Његове дисциплине биле су вишебој и вратило. Још нешто: Лео Штукељ је био једини учесник Олимпијаде у Паризу који је извојевао две победе!

Атлетику не зову случајно „краљица спортова". Такмичења из атлетских дисциплина одувек окупљају највише гледалаца, јер атлетика је део живота: од памтивека су се људи надметали ко ће брже трчати, бацити камен, даље доскочити... Наравно, данас су „у игри" и научно-техничка достигнућа и опрема, а понекад и такозвана недозвољена средства.

Међу атлетичарима свих времена је легендарни Црнац Џеси Овенс који је на Олимпијаду у Берлину 1936. освојио четири златне медаље: у трчању на 100 м, на 200 м, у штафети 4 × 100 м и у скоку удаљ. Познато је колико је Хитлер био бесан и приликом додељивања медаља Џесију Овенсу напуштао је свечану трибину – зато што је Овенс био Црнац. Олимпијски подвиг Џесија Овенса нико до данас није успео да понови! Међутим, очекује се да ће управо сада, у Лос Анђелесу, опет један амерички Црнац успети да освоји четири златне медаље у трчању и скоку удаљ. То је Карл Луис „чудо из Алабаме".

Фаворит из стога сена

За атлетику је везана и највећа обмана у историји олимпијских игара. На маратону у Сент Луису 1904. учествовао је и каубој Фред Лорц. Одмах се истакао необичним стартом: испаливши се као из топа он је јурнуо и оставио далеко иза себе свих 26 осталих учесника. На крају трке каубој је први утрчао у стадион, свеж и чио, поздрављен бурним аплаузом и клицањем. Добио је и наградни пољубац од тадашње прве даме Америке Алисе Рузвелт. Али... убрзо се открила тајна „феноменалног" Лорца. Он је, само што је измакао из видног поља својих супарника, ускочио у кола са сеном која су га чекала, да би се њима довезао до пред сам циљ. Кад се први следећи маратонац указао у даљини, каубој је утрчао у стадион!

Мало ко није запамтио симпатичног Кинеза Чу Јианхуа с прошлогодишњег светског првенства у Хелскинкију. Његови земљаци зову га „Боранија" – пошто је висок 193 cm, а тако невероватно мршав да има једва 69 килограма! Зато ваљда и не скаче увис, већ лети: 137 његов је и светски рекорд. Сам Чу, прескочивши ту висину, свечано је изјавио: „Посвећујем свој резултат милијарди Кинеза!" У одсуству совјетских такмичара Чу, највероватније, неће имати озбиљну конкуренцију на овогодишњој Олимпијади...

Права несрећа задесила је у Минхену 1972. Лорцове земљаке Харта и Робинсона. Они су се такмичили у спринту и били су фаворити у трци на 100 метара. На дан квалификација узалуд су их чекали. Шта им се догодило? У ствари, ништа страшно: спавали су! Спавали су слатко, а будилник нису чули...

Али, ваљда нема већег несрећника међу олимпијским такмичарима свих времена од Италијана Доранда Пјетрија. Тај срчани, мали пекар узбудио је цео стадион у Лондону 1908. а некима, богами, натерао и сузе у очи кад је испршен као петлић утрчао као први у маратону, а само неколико метара пред циљем – стропоштао се и остао непокретан! Сви су га бодрили громогласно и сложно као из једног грла, већ се и други по реду указао на улазу у стадион, а Дорандо се не миче! Један судија, крајње ганут и потресен, ухватио је малог пекара и довукао га кроз циљ. Публика је одахнула, али само за тренутак. Гвоздени жири био је неумољив и дисквалификовао је Доранда. Инцидент је унеколико ублажио британски краљевски пар који је доделио овом храбром и несрећном такмичару сасвим непротоколаран пехар. Од сувог злата.

Први херој олимпијских игара био је Американац Џемс Коноли који је у Атини 1896. победио у троскоку, скоку увис и удаљ, а касније у животу постао чувен писац и новинар.

Златне медаље и бурме

Тешко је олимпијска такмичења повезати с брачним животом, али веза постоји. Рецимо, било је „чувених" љубави, као између чехословачких такмичара Емила Затопека и њего-

Марк Шпиц

Одмах после Олимпијаде у Анверсу 1920. на којој је освојио две златне медаље, Џон Кели се оженио и добио кћерку Грејс (Кели).

ве супруге Дане. Он је био тркач звани „чешка локомотива", а она бацачица копља. Донели су својој домовини четири златне медаље, он три, она једну. Памти се и велика љубав између источнонемачких пливача Роланда Матеса и Корнелије Ендер која се такође завршила браком. Али, било је и супротних примера! Тако је холандска скакачица увис Етел Катервуд пожелела да понови успех с Олимпијаде у Амстердаму 1928. када је освојила златну медаљу, али љубоморни супруг никако се није слагао да она 1932. отпутује у Лос Анђелес (кад је овај калифорнијски велеград био такође домаћин Олимпијаде). Разјарена Етел је због овога затражила развод. Отпутовала је на Олимпијаду, али није успела ни да се пласира у финале, па је испало да је због спорта изгубила и мужа и медаљу... Завршимо овај љубавно-брачни фрагмент једном причицом која се окончала хепиендом. У Мелбурну 1956. у време заоштреног хладног рата између великих сила, избила је дирљива љубав између двоје спортиста из супротних блокова. Весео и увек пун вицева амерички бацач кладива Хал Коноли смртно се заљубио у Олгу Фикотову, чехословачку бацачицу диска (златна медаља). Њихова ноћна бежања из олимпијског села била су откривена и строги руководиоци олимпијских тимова (то су обично бездушни маторци) одвојили су заљубљени пар и обоје строго казнили. Показало се да љубав не зна за границе па чак ни блоковске: следеће године млади Коноли створио се у Прагу и затражио руку Фикотове – лично од председника ЧССР! И добио је.

Емил и Дана Затопек

Чему се обрадовао краљ

Не постоје статистике о томе који је спортиста на Олимпијадама био највиши, који најнижи. Али, Енрико Поро, морнар(че) из Милана спадао би у најужи избор малих али борбених.

Он је 1908. године осветлао образ освојивши за своју Италију прву златну медаљу уопште, у рвању грчко-римским стилом. Када се вратио кући, краљ Виторио Емануеле III одлучио је да га посебно и лично награди. То је учинио уз пригодан говор којем није недостајао лични тон:

– Срећан сам и задовољан што награђујем једног олимпијског шампиона који је низак као и ја...

Први телевизијски пренос једне Олимпијаде организован је у Мелбурну 1956. године. Од тада па до данас и у Европи нема дома у којем се не зури у спортски програм сваке четири године, а домаћини Олимпијаде утркују се ко ће имати боље и дуже преносе. Американци који се од 1932. упињу да поново организују Олимпијаду сада су у Лос Анђелесу у прилици да покажу докле су стигли у телевизијској техници и технологији.

Дакле, једна од три америчке ТВ мреже, АБЦ, откупила је сва права преноса за 225 милиона долара. З[illegible] американци не моћи да прате 187 и по часова преноса. У длаку, нема шта. То је по часовима два пута дужи пренос него онај из Монтреала 1976.

Сви градови који су до сада организовали Олимпијаде настојали су да за ту прилику измисле што више атракција, да не кажемо „чудеса". То је настојао чак и Париз, који је 1900. године добио Олимпијаду само захваљујући Светској изложби и Ајфеловој кули која је на прелому векова представљала светско чудо. У Лос Анђелес? Он је такво чудо сам по себи, да му много шта додатног и не треба! Уосталом, није ли Калифорнија сан снова и за презасићене Американце? У овом граду привлачном по свему, налазе се, између осталог, Холивуд и Дизниленд, затим плаже Малибу, Лонг Бич и Санта Моника (поред других мање „звучних"), ту је чувена улица Булевар Сумрака, па Кинеско позориште, брод „Квин Мери" претворен у хотел. А тек ресторани, дућани, дискотеке, барови, биоскопи... Лос Анђелесу, заиста, не треба додатне рекламе!

Ово је 23. Олимпијада по реду. До сада су летње олимпијске игре одржане 13 пута у Европи, 4 пута на америчком континенту и по једном у Азији и Аустралији. САД спада у нације које од првог дана (1896) учествују на Олимпијадама. Оне су до сада освојиле укупно 1526 медаља од чега 626 златних. Међутим, откако је СССР почео да учествује на Олимпијадама. 1952. године, он готово увек однесе највише медаља, па тако већ има 340 златних, 288 сребрних и 250 бронзаних. Додуше – овога пута не учествује...

На крају, рецимо да наша земља чува 16 златних олимпијских медаља, 21 сребрну и 16 бронзаних. Ево нове прилике.

Напред, плави!

ЛАЖНИ ЗИДАР И ПРАВА ПРИНЦЕЗА

Међу олимпијским дисциплинама које су рано уведене, а дуго остале искључиви мушки „забран" спада и кану. Појавио се на програму већ у Паризу 1900. године, а све до Монтреала 1976. жене се нису такмичиле у веслању на тој врсти чамца. У историји кануа истичу се два имена (не само по златним медаљама). Један је Американац Бенџамин Спок. Звучи вам познато?... Тако је, није случајна подударност: Спок који се овенчао олимпијским златом у Паризу 1924. прославио се у целом свету – међу младим мајкама – по ваљда најчувенијој књизи о одгајању одојчади и мале деце. У међувремену су неке методе овог педијатра оспорене. „Др Спок" је постао и остао појам.

Још један чувени амерички кануиста који је освојио златне медаље у синглу и дублу 1920. на олимпијади у Анверсу, Џон Кели, много доцније постао је славан... због кћерки. Тај зидар за којег се доцније открило да је, у ствари, богаташ, а зидањем се бавио да би ојачао мишиће, а мишиће је гајио да би боље веслао – оженио се после златних медаља и добио женско дете по имену Грејс. Дете је одрасло и прво постало чувена глумица, а затим се удало (као на филму) за правог принца и постало принцеза Грејс од Монака. Принцеза се после удаје дуго безуспешно трудила да пронађе племићке корене свог тате лажног зидара али није успела.

Од свих олимпијских учесника у животу је вероватно највише догурао један члан америчке репрезентације у петобоју 1912. године. Те године олимпијада се одржавала у Стокхолму и он је заузео пето место. Био је то Џорџ Патон – чувени амерички „челични генерал" из другог светског рата. Сада се по њему зове један тенк.

Најмлађи такмичар свих времена на олимпијадама била је једна америчка девојчица која се 1936. такмичила у скоковима у воду. То је Марџори Гестринг која је имала 13 година и 268 дана. А најстарији учесник појавио се у Сент Луису 1904. у екипи Јапана – један педесетседмогодишњак коме тадашњи хроничари из Европе нису забележили име. Док Јапанац није постигао запажени успех, мала Марџори је убедљиво дограбила златну медаљу. А један такмичар је пребацио четрдесету годину и докопао се златне медаље. То је био француски мачевалац Лисјен Годен који је 1924. године победио у свом Паризу.

СМРТНА ОПКЛАДА ИЛИ ТУЖАН ПОКУШАЈ ДА СЕ ПОТВРДИ СТАРА СЛАВА

ПОСЛЕДЊИ ТАРЗАНОВ

Дечак се верао уз палине високе стене о чије се подножје разбијају океански таласи. Скакао је са испуста на испуст, дизао се до новог упоришта снагом својих руку. Најзад је стигавши до врха стао на малу заравaн где се налазила капела.

Одозго се видео читав Акапулко. Црвени и зелени кровови малих гостионица шарене се на сунцу. Огромне стаклене коцке – модерни хотели – блистају окупани сунчевим зрацима.

– Хеј, Франциско! Шта је, да ниси заспао? – позвао је дечака његов пријатељ Ернандо.

Франциско је погледао доле. Нешто улево, између две стене, стајао је уували ресторан „Мирадор". На његовој тераси тискали су се туристи – „Американоси".

Дечак се спустио на колена пред капелом.

– Помози ми, Света Дево Маријо. Пренеси ме изнад оштрих шиљака, дај да срећно стигнем до воде...

Затим је пришао ивици заравни и испружио руке. У ресторану се разлегло пригушено и стравично добовање добоша. Франциско је волео тај звук: сви мишићи би му се затегли, тело постајало лако и послушно.

Франциско је раширио руке, снажно се отиснуо са стене и снажно секући грудима ваздух полетео наниже. Летео је уз саме оштре литице које су, као ножеви могле да му распарају тело.

Али је Франциско као и сви скакачи из Акапулка савршено владао вештином „лета". Његово тело било је сад паралелно са земљом, он је као птица „пловио" кроз ваздух. Приближавајући се води, Франциско је променио положај тела; испружио је руке уз главу и, као иглица, заронио у воду!

Бубањ је умукао над увалом је зацарила тишина. Људи на хотелској тераси су замрли:

– Испливаће? Неће испливати?

Најзад се над водом појавила Франсискова глава и на тераси се разлегао пљесак. Франциско је допливао до подножја стене и другови су га брзо извукли из воде. Стене, небо, вода – све му се окретало пред очима, у грлу му се скупљала мучнина. Другови су га овлаш придржавали – познавали су они то стање: сваки од њих осећа се тако после скока.

Франциско се смешио. Знао је да га сви гледају, фотографишу. Скупивши остатке снаге испео се до бетонираног платоа испред ресторана. Није знао енглески, али је те речи одлично разумео јер их је слушао после сваког скока: „Браво, деране! Јунак си! Окрени се према сунцу. Стоп. Снимићу те за успомену!"

На улазу у ресторан скакача је чекао власник хотела. Некад је био боксер и нос му је био спљоштен. Он је увек после скока позивао скакаче у ресторан да би их представљао публици. Гости су били задовољни, а и дечаци такође, јер им је газда после плаћао и водио их у кухињу да једу.

Портир је пред Франциском отворио велика стаклена врата. Босе ноге осетиле су меки тепих. У свакој другој прилици Франциску не би дозволили ни да привири у ресторан, али сада је ишао са газдом и портир се чак дубоко поклонио.

Газда је пљеснуо неколико пута длановима и рекао: „Даме и господо! Дозволите да вам представим храброг мексичког младића који вас је све запањио својим скоком са стене".

У пратњи власника хотела дечак је ишао између столова. Сви су га радознало посматрали, неки су му давали новац.

– Храбар си ти момак! – пијано му је довикнуо неки човек и пљунувши на банкноту од једног долара прилепио је Франциску на прса – Орден за храброст. Ха, ха, ха!

Франциско је зажелео да баци тај папир, али га је ипак, обрисавши га о гаћице за купање, стиснуо у шаци. Тамо доле крај стена чекали су дечаци, његови пријатељи, скакачи с Кебраде. Додуше, нису више сви скакали. Страховити удари главом о воду не пролазе без последица. Ево његовог друга Ернанда; нема више ни двадесет пет година а већ није у стању да скаче. Сада скупља новац од посматрача, води преговоре с хотелијером – јер се захваљујући скакачима број хотелских гостију знатно повећао – и уопште помаже својим друговима. Скакачи имају свето правило: сав новац дели се између њих на равне делове, јер сви су они подједнако сиромашни.

– Дођи овамо, мали – зачуо је Франциско женски глас.

Газда га је гурнуо лактом. Франциско је закорачио према столу.

– Па он је скоро дете! Какво дечје тело. Кажи, мали, да ли ти је било много страшно док си летео главом надоле?

– Страшно! – потврдио је Франциско.

– Набијаш цену – викнуо је висок млад човек који је седео за истим столом.

– Не, сењор! Ја од вас не тражим новац. Али је заиста страшно. Не молимо се ми тек тако Деви Марији.

– Зар ће он мени да прича шта значи скакати са висине од четрдесет метара!? Мушкарац се засмејао. И сви унаоколо су се насмејали. – Ја сам скакао и са стене више од ове.

– Можда, сењор – сагласио се Франциско – али је са Кебраде страшно скакати.

– Мали, – поново је рекла жена – јеси ли гледао филм „Тарзан"?

– Јесам.

– Е па, шврћо, пред тобом је лично Том Хамерсет – Тарзан (Том Хамерсет је поред Џона Вајсмилера и осталих играо у низу филмова о Тарзану). Томе, викните по тарзански.

Мушкарац је саставио дланове и крикнуо.

Сала је запљескала.

– Чујте, Томе. Покажите тим дечацима шта је прави скок. Ви ваљда можете да скочите с те Кебраде?

– Свакако, драга.

– Сењор – узбуђено се умешао Франциско – опасно је скакати са те стене. Пре но што се усудимо да скачемо с њеног врха, ми дуго скачемо с најниже избочине, затим са средње и, најзад одозго.

– Нећете успети да скочите, иако сте шампион! – викнуо је на сав глас мушкарац који је малочас Франциску „залепио" орден. – Кладим се у пет стотина долара!

СКОК

– Стављам хиљаду да ће скочити – мирно је одговорила жена.

– Неће. Дајем хиљаду и сто долара.

– Дајем још двеста! – чуо се висок глас човека са суседног стола.

– Хиљаду пет стотина!

– Хиљаду осам стотина!

– Хајдемо – рекао је газда повукавши Франциска. – Тебе су већ заборавили.

Он се радовао расправи која се заподела у ресторану. То је права сензација. Сутра ће тога да се дочепају новине – и то ће довести нове госте у „Мирадор".

– Треба му објаснити да је опасно скакати са стене! – покушао је Франциско да се успротиви. – Треба познавати све избочине на стени, треба умети лебдети у ваздуху, јер литица није окомита.

– Мали мој – потапшао га је газда по рамену – скочити с те стене Тому Хамерсету је исто што и устати са столице! Зна он шта ради и згрнуће паре о којима ми не можемо ни да сањамо. Хајде у кухињу да једеш...

Франциско још није био ни испразнио тањир када је неко од келнера рекао да се оклада попела на 7.000 долара и да је Тарзан већ кренуо.

Дечак је скочио од стола и истрчао на терасу. Видео је како се Том Хамерсет већ пење уз литицу. Чинио је то спретно и лепо, као на филму. Чак и издалека видели су се еластични мишићи на његовим рукама и ногама. Франциску је лакнуло на души. „Он је вероватно скакао и са стене страшније од ове наше".

На великој хотелској тераси тискали су се људи. Многи су у рукама држали кино-камере, а жена која је била са Хамерсетом имала је доглед. Понекад га је склањала са очију и весело разговарала са људима око себе.

Франциска су окружили његови другови – скакачи.

– Шта, је л' полудео? – запитао је Ернандо. – Опомињали смо га. А он нам је весело одговорио: „Балавци, учите од Тарзана како се скаче".

– Ако скочи, платиће му седам хиљада долара! – одговорио је Франциско дечацима.

– Лажеш!

– Својим сам ушима чуо.

Најзад је Тарзан стигао до заравни на врху. Погледао је капелу, начинио је неколико лепих гимнастичких вежби и најједном је громко „по тарзански" крикнуо.

Франциско је погледао према тераси: жена с догледом је ликовала.

Тарзан је испружио руке и стравично добовање испунило је увалу. Замахнувши рукама, одбацио се од ивице и – скочио.

Замрлог срца, дечаци су га пратили погледом. Видели су како Тарзан покушава да савлада своје тело и заузме хоризонталан положај да би се макар за секунд задржао у ваздуху и што више се удаљио од литице. Тек тада је схватио опасност. Али, тело га није слушало. Није успео да „полети". Падао је као камен наниже према подножју стене. Не „долетевши" до воде ударио је десним раменом о камен, преврнуо се у ваздуху и уз пљесак скотрљао се у море.

Не скидајући одело дечаци су поскакали у воду и извукли Тома Хамерсета.

Тарзан је био мртав.

БЕОГРАДСКА ПОЗОРИШТА КУБУРЕ ОДАВНО

ХОЗЕНТРЕГЕРИ НА ДАР БЕОГРАДСКОМ ТЕАТРУ

ГЛУМИШТЕ „НА ЂУМРУКУ" УМАЛО НИЈЕ ПРЕКИНУЛО ПРЕДСТАВЕ ЗБОГ ЈЕДНОГ ПОЉУПЦА

Ових дана у дневним новинама читамо о помоћи љубитеља Народном позоришту у Београду које је погођено беспарицом. То, изгледа, није ново. Главобоље је имало и прво београдско позориште од којег нас дели скоро век и по. Имало је главобоље али и дародавце.

Прво позориште у Београду отворено је 4. децембра 1841. године захваљујући кнезу Михаилу који је много волео „даске које живот значе". Представе су извођене у пространој магази царинарнице на Сави, па је и позориште названо „На ђумруку" јер се тако турски звала царинарница. Управник је био Атанасије Николић, а најгледаније представе слабији комад Јована Стерије Поповића „Владислав" и „Пријатељство и љубав" Марка Карамате.

Поред репертоарске главобоље позориште је имало и других проблема, нарочито с гардеробом и реквизитима. У помоћ су прискакали љубитељи позоришта, па је тако кнежев ађутант Петровић поклонио једну челичну сабљу, а сличне дарове, неопходне за историјске комаде, дали су и начелник гарнизонске војске Даниловић и штабни капетан Јанковић.

Пар хозентрегера

Захваљујући даровима и у гардероби се накупило прилично „театралних" хаљина. Сачуван списак сведочи да је позориште имало, поред једне круне и 5 сабљи, и велику црвену мантију, 7 министарских фракова, 58 разних капута и фракова, 58 чакшира, 15 пари гаћа и белих трикоа, 60 мушких прслука и женских јелека, 4 пара ципела, 2 црна шешира, 17 капа и – пар хозентрегера!

Партер, подељен на предње и задње редове, плаћао се талирима, цванцигерима и грошевима, а 6 постојећих ложа за угледне госте дукатима. Приход је био намењен подизању правог, Народног позоришта.

Публика је долазила у позориште „На ђумруку" пре него што би се смркло, а опасности су почињале приликом изласка јер у околини није било ниједног фењера па су љубитељи ризиковали да сломе вратове на ђомбастој калдрми или у некој од бројних рупчага.

Већ марта 1842. Београд је доживео прво гостовање – дошла је трупа српских глумаца из Загреба. Гости су остали „На ђумруку" 5 месеци а наступали су у разноликом страном и домаћем репертоару на челу са „звездама" Јулијаном Штајн-Маретић, Томом Исаковићем и Јоаном Капдемордом. Публика је била задовољна јер много није ни тражила, а позоришна критика тек је излазила из пелена.

Ни Беч, ни Париз!

За 19. јул 1842. заказана је представа Виктора Игоа „Ернани" и – умало није дошло до скандала. Непријатност је била у томе што је дона Сола, односно госпођа Штајн, морала на сцени да пољуби Ернанија, то јест Тому Исаковића. Позоришни пољупци, па шта, рекло би се данас. Али, у Србији средином 19. века љубљење на јавном месту било је нечувена ствар.

Управник Атанасије Николић хитно је позвао глумца Капдеморда и Јована Стерију Поповића, преводиоца „Ернанија", на саветовање.

– То је права глупост! – рекао је Капдеморд. – Толика галама око једног пољупца!

– Знам, знам – одвратио је Николић – али ово није ни Загреб, ни Беч, ни Париз!

– Ако изоставим пољубац, комад ће бити упропашћен. А шта би тек рекао аутор када би то дознао! Кажу да је господин Иго веома напрасит човек – умешао се Стерија. – Али, имам решење!

– Брзо говорите, пријатељу!

– Па, госпођа Штајн је више него зрела дама и, ако она пољуби нашег младог колегу Исаковића, биће то као неки матерински пољубац!

На ово се сви насмејаше и одлучише да се комад изведе. Наравно, добро су се чували да Јулији Штајн о овоме ништа не кажу јер би се иначе лоше провели. Тако је Београд видео први пољубац на позоришној сцени.

Театар „На ђумруку" постојао је до краја јула 1842. године. После буне Томе Вучића Перишића кнез Михаило морао је да напусти Србију а с његовим одласком и ово позориште затворило је своја врата.

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

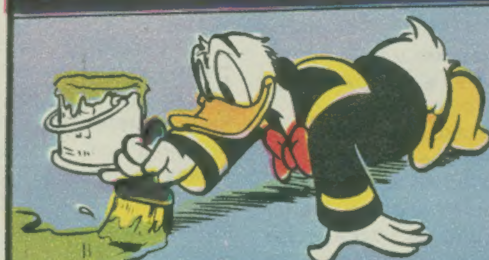

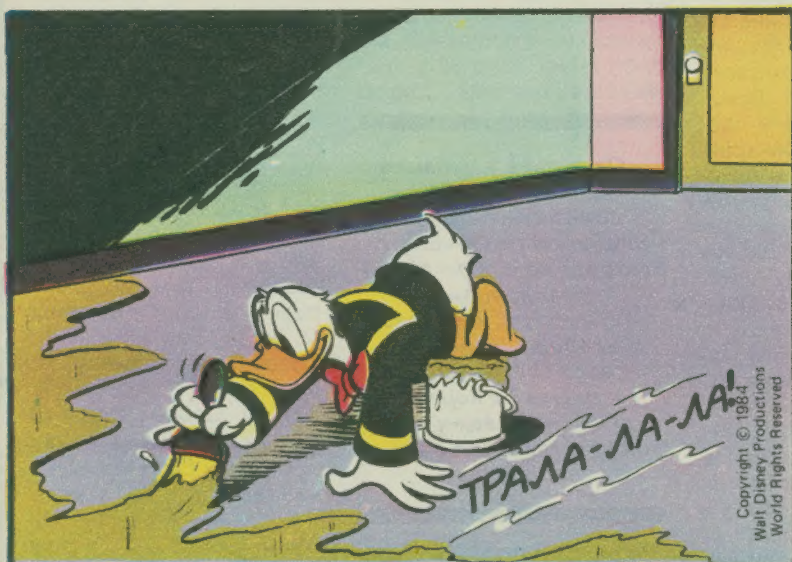

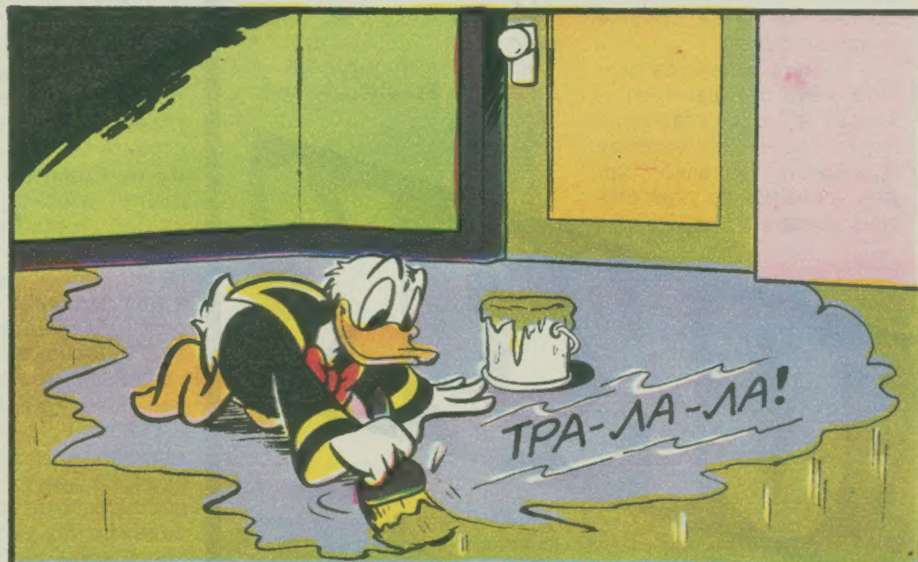

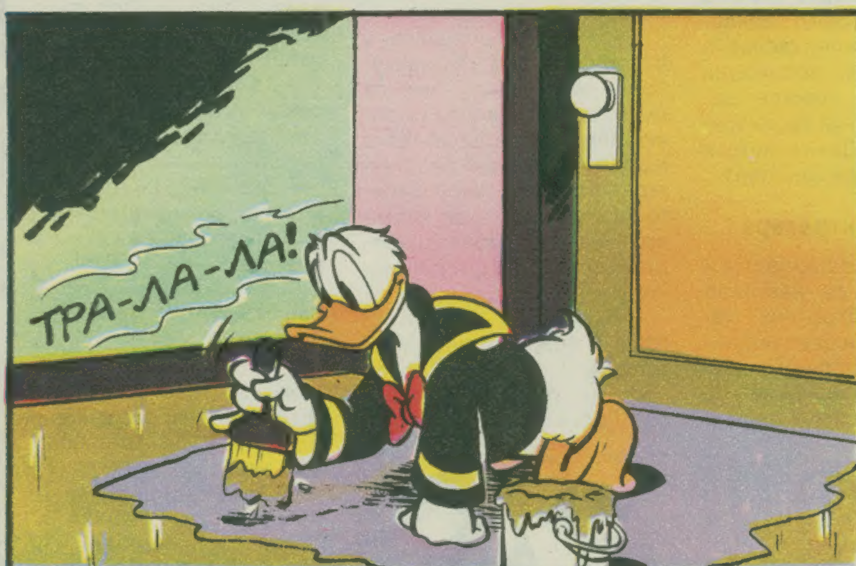

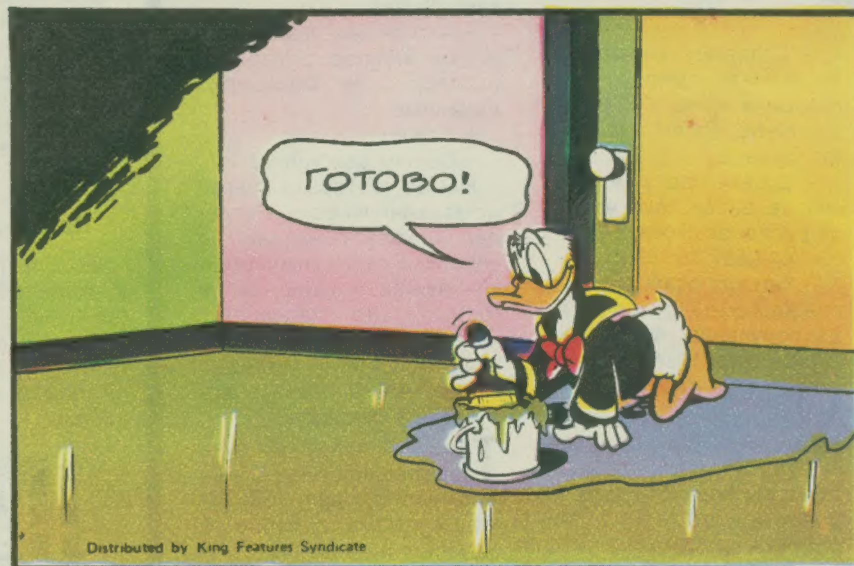

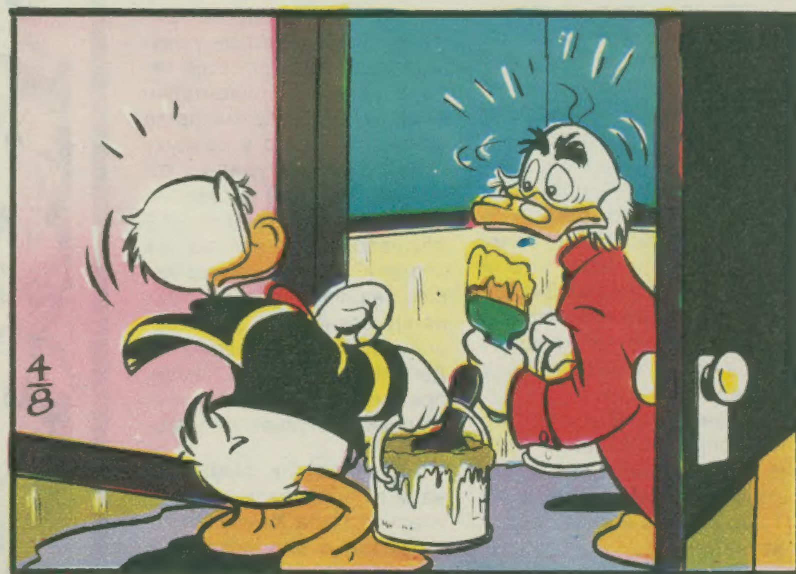

НЕ ЖЕЛИМ ДА УМРЕМ!

ТЕК ШТО СУ ПОВЕРОВАЛИ ДА ЈЕ ЊИХОВИМ МУКАМА ДОШАО КРАЈ, КАТАРИНА И ЛИСЈЕН СУ С УЖАСОМ СХВАТИЛИ ДА ИХ ВЕТАР ПОНОВО НОСИ НА ПУЧИНУ.

Једва покрећући усне испуцале од ветра и соли, Лисјен је с болом изговорио: – Катарина, дошао нам је крај. Хајдемо преко ограде у море, да се не мучимо. Ја више не могу да издржим. Све ће потрајати само тренутак.

Последњом снагом Катарина стисну његову жуљевиту руку и покуша да се осмехне, али јој се лице развуче у болну гримасу.

– Не, не смемо то да учинимо. Можда ће нас пронаћи већ сутра. Дванаести је дан како смо сами на мору, ако нисмо погрешили у бројању. Молим те, Лисјен, сачекајмо до сутра.

Катарина молећиво погледа у Лисјена и помилова га огрубелим рукама по коси, избледелој од сунца и морске соли. Али, он је био сувише очајан и спреман да умре да би га поколебала Катаринина жеља да се и даље боре. Није веровао да ће их неко спасти и више није могао да подноси глад, жеђ и врелину медитеранског сунца. Желео је да што пре умре и бар тако побегне од бескрајног пространства мора.

– Не буди луда! – рекао је. – Боље да се удавимо брзо него да умиремо постепено.

– Али, Лисјен – била је упорна Катарина – сигурна сам да ће нас пронаћи! Морају нас пронаћи јер ја не желим да умрем. До сутрашњег дана остало је још само неколико сати и...

Није довршила реченицу. Лисјен немоћно клону у њено крило. Неколико тренутака касније поново се онесвестио. Држећи његову главу у рукама, Катарина је и сама осетила како јој се мути у глави. Несвестица је савладала и њу.

Био је ведар септембарски дан 1972. године када су деветнаестогодишња Катарина Плесц из Женеве и њен двадесетпетогодишњи вереник Лисјен Шилц из Луксембурга испловили на пучину из луке Болије на југу Француске.

Прамац њихове јахте „Њорд" оштро је секао таласе Средоземног мора. Одевена у кратке панталоне и мајицу, Катарина је стајала крај Лисјена који је био за кормилом. Насмејани и препланулих лица били су задовољни јер је почео да се остварује њихов дугогодишњи сан: крстарење Средоземљем.

Две године они су брижљиво планирали овај пут и предвидели сваку ситницу. „Њорд" је био добра и изврсно опремљена јахта. Ништа није недостајало. Ту су били и радио-пријемник, појасеви за спасавање, кутије с прибором за прву помоћ, резервни мотор. Хране је било за вишемесечно крстарење. Француске, шпанске, италијанске метеоролошке станице предвиђале су сунчано и мирно време. Али, како се касније испоставило, прогнозе нису биле тачне.

Када је 11. септембра „Њорд" испловио из Болијеа, био је леп, сунчан дан. Међутим, само осамнаест часова касније море је захватила страшна бура. Јак северац који је опустошио неке крајеве Француске и Шпаније изненадио је чак и метеорологе.

Верујући прогнозама, Катарина и Лисјен нису се много забринули кад су приметили да се на хоризонту скупљају тешки, олујни облаци. Узнемирили су се тек кад је први јаки налет ветра исцепао једро. Већ неколико минута касније огромни таласи почели су да се разбијају о труп јахте. Катарина је трчала палубом покушавајући да скине остатке поцепаног једра док се Лисјен борио са кормилом узалуд настојећи да избегне бочне налете ветра. Ледене куглице града који се сручио с хладном кишом ударале су га по лицу, али он као да их није осећао. У једном тренутку огроман талас захватио је јахту која се пропела и одмах затим, под снажним налетом ветра, суновратила се доле преврнувши се на бок. Следећи налет ветра поново ју је исправио. Међутим, убрзо су таласи који су се громогласно ваљали преко палубе однели мали чамац за спасавање, сандук с храном, кутију са светлећим ракетама. Вода је продрла у кабину и уништила радио. Изгледало је да се све заверило против Катарине и Лисјена. Вода је онеспособила и пумпу за избацивање воде.

Потпуно беспомоћни, њих двоје су се привезали конопцем за катарку да их не би однели таласи. Тако су чекали да се невреме стиша. Налазили су се на најпрометнијем делу Средоземног мора и веровали су да ће их ускоро пронаћи неки брод.

Коначно се бура стишала, изненада како је и дошла. Тамносиви облаци су се разишли и море се смирило. Засјао је месец.

Радосни што се све завршило без веће несреће, Катарина и Лисјен су певали све до зоре. Али, кад се разданило, осетили су се сами и изгубљени на мору. Њихова готово уништена јахта била је препуштена морским струјама.

Време је пролазило споро. Сваког јутра Катарина и Лисјен су урезивали у ивицу јахте цртице којима су означавали протекле дане. После пет дана већ су били изнемогли од глади и жеђи. Двогледом су претраживали пучину, али на видику није било ниједног брода.

Седмог дана бесциљне пловидбе више нису разликовали сан од јаве. Почеле су да им се привиђају трпезе пуне најлепших јела. Сасвим јасно су видели како се у блиставим чашама искри хладна изворска вода.

Десетог дана најзад су одахнули када се на хоризонту указала тамна нејасна мрља. Била је то обала Мајорке.

Сасвим исцрпљени, Катарина и Лисјен су били ван себе од радости. Истовремено су и плакали и смејали се. Били су сигурни да је њиховим мукама коначно дошао крај. Нестрпљиво су чекали да их струја приближи обали и да изађу на копно.

Али, када су очију пуних ужаса, приметили да их ветар носи назад, ка пучини, нису могли да верују. Исте ноћи угледали су светлост великог брода. Помислили су да им се то само привиђа, али гласно брујање машина уверило их је да је то заиста брод. Спас је био ближи но икад претходних дана, али ипак тако далеко. Нису имали снаге ни да зову у помоћ. Сломљени и очајни гледали су како брод пролази поред њихове олупине и полако се удаљава. Убрзо је у даљини замро и звук његових мотора.

На палуби холандског теретног брода „Абел Тасман" звоно је означило подне. Трећи официр, Вим Тиман, двогледом је осматрао пучину. Одједном се тргнуо и дао знак за узбуну. Брод је одмах усмерен ка нејасној мрљи коју је Тиман угледао. Два часа касније, вешто маневришући, „Абел Тасман" је пристао уз бок јахте. На њену палубу су бачене узане лествице, али Катарина и Лисјен су били сувише слаби да би могли да их прихвате и успну се на брод. Неколико морнара спустили су се низ лествице и изнели их на брод. Ускоро су, увијени у ћебад, полако јели чорбу од меса. На копно је послана радио-порука и Катаринини и Лисјенови очајни родитељи убрзо су добили вест да се одисеја њихове деце срећно завршила.

Први пут после дванаестак ужасних дана Катарина и Лисјен су утонули у чврст, безбрижан сан.

О. В.

СУМЊЕ У РЕКОРДЕ!

Може ли се веровати у рекорде? Не увек! До таквог закључка дошли су спортски стручњаци сетивши се онога што су учили у... физици.

У многим спортским гранама резултате – време победника и побеђеног – често деле само стоти делови секунда.

У томе се и крије разлог сумње у тачност рекорда: звук стартног сигнала – био то звиждук или пуцањ – за стоти део секунда успева да пређе свега нешто више од три метра. Закључак је логичан: што је спортиста на старту ближе судији, већа је шанса да победи јер ће за један или два стота дела секунде раније чути знак за старт.

ЈЕДИНА ГРЕШКА

Тешко је набројати колико је споменика посвећених магарцима подигнуто у разним земљама света. Међутим, најближој сродници магарца, мазги, подигнут је, колико се зна, један једини, и то у близини америчког војничког гробља надомак Париза. Натпис на надгробној плочи гласи: „Овде почива прах незаборавне Меги. За живота свога она је ударила ногом два генерала, осам пуковника, седамнаест капетана, тридесет једног поручника, 544 редова и – једну немачку мину".

ЗБОГ ЧАШИЦЕ

Владе многих земаља забринуте су због сталног пораста алкохолизма међу становништвом. А како убеђивања и васпитне мере не дају жељене резултате, прибегавају строгим законима. Тако је, на пример, у канадској провинцији Саскачевану пијење алкохолних пића забрањено на свим јавним местима, урачунавајући ту и баште око приватних кућа. У целој Норвешкој постоји свега 65 радњи у којима се продају пиво и жестока пића, а празником и недељом то право се ограничава на свега неколико великих ресторана. У Колумбији сличних ограничења нема, али зато полиција има право да заувек одузме аутомобил од возача кога нађе за воланом у припитом стању.

ТРАКА КАО ЖВАКА

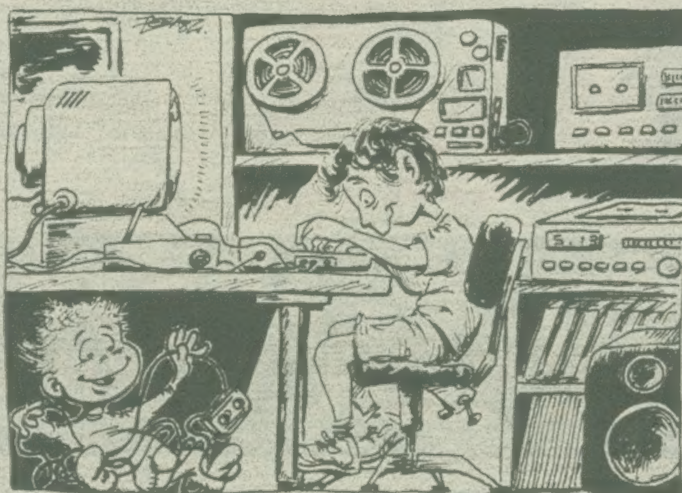

Када је угледала свет, магнетофонска трака представљала је светско чудо. Данас њоме рукују и мала деца правећи прве кораке према личним компјутерима. Толико се одомаћила да се свакодневно користи и у добре и у мрачне сврхе: чува за сва времена гукање беба, прве речи, омиљене песме, али уме и да прислушкује и често бележи ствари које нису за „јавност". У неким земљама је важан сведок на суђењима, а буде и саучесник у скандалима – Вотергејт, на пример, који је оборио америчког председника Никсона.

Прве метре магнетофонске траке произвела је 1934. године немачка фирма БАСФ, а први потрошач био је, наравно, радио. Мада је прославила педесети рођендан, трака и даље суверено влада у средствима комуникација, тренутно, осим у виду касета, и као саставни део аудио и видео опрема. Чак су и компјутери „везани" свемогућом траком.

Током година усавршена је технологија: на основни слој од полиестера наносе се танушни, микронима мерени, слојеви прво фероксида, затим се прелази на оксид хрома и, најзад, на „чист" метал (неоксидисано гвожђе). Истовремено ширина јој се све више смањује док се густина забележених података по квадратном милиметру траке повећава.

Следећа етапа: на основи наносиће се танани слојеви никла и кобалта што ће омогућити да се видео-уређаји смање на формат супер-8 и знатно побољша квалитет видео-касета.

Упркос оштрој конкуренцији ласерског диска, магнетофонска трака нема намеру да се повуче.

ЗАР ЈЕ ТО ДЕВИЦА?!

И Девица Марија може да изазове скандал или, тачније речено, њене груди уколико их је вајар, као у овом случају, учинио преобилним. Спор око Девице са прераскошним горњим облинама избио је у америчком граду Сифуду, а завршио се тако што је вајар Херберт Гинтер на крају био принуђен да на одлучне захтеве шокираног грађанства Девици стеше груди.

Што се католичког свештеника Џемса Брасила у чијој се цркви спорна Девица налази тиче, њему се она од почетка допадала, а допадала се и добром делу пастве која броји 14 хиљада душа. У чему је онда ствар? У групи веома ратоборних и гласних жена које тачно знају колике то груди Девица сме да има.

ТРУДБЕНИЦИ ПЕРА

Историја литературе зна за многе примере невероватне, џиновске радне способности неких писаца. Тако је, на пример, познато да је француски писац Александар Дима – Отац написао 250 прозних дела и 25 драмских. Балзак је иза себе оставио „свега" 150 дела. Лопе де Вега написао је 1700 драма од којих је до наших дана сачувано свега 470. Наш савременик Жорж Сименон написао је 415 романа од којих је 215 потписао својим именом, док су остали објављени под различитим псеудонимима.

Волтер је својим пријатељима написао око 210 хиљада писама, а свако од њих може се сматрати књижевним делом. У писању књижевних писама њега је превазишао Бернард Шо – послао је равно 250 хиљада.

Савремена енглеска списатељица Барбара Кортленд, од своје тридесете године до данас (сада јој је преко 80) написала је 395 књига. Она је у последњих пет до шест година писала годишње по двадесет романа, од којих је један био завршен за нешто дуже од 14 дана.

Да би могла толико да ради, организовала је право предузеће. Барбара диктира текст трима стенодактилографкињама, а поред тога користи помоћ тројице сарадника који проучавају разне области да би њени романи били тачни у сваком погледу.

МИШ ЈУРИ ПАУКА

У једном великом сингапурском ресторану недавно је освануло следеће обавештење: „Ако се ноћу пробудите и видите како бели мишеви трчкарају по соби, не плашите се: то они јуре за отровним пауцима и вас неће ни пипнути!" Неки редовни гости, су, кажу злобници, пожурили брже-боље да очисте паучину из свог стана.

СЕЛО ЧУДАКА

Тако називају у читавом крају мало насеље Коментерал на северу Француске зато што су његови житељи прави чудаци: с нестрпљењем очекују прво јесење невреме када кише претворе неасфалтиране улице у житко блато. По таквом времену човек ни пса не би истерао из куће, а Коментералци – уместо да седе крај топлог огњишта – у најкишовитији дан приређују „празник крштења". Од самог јутра сви мушки становници – од дечака до људи са седом брадом – излазе на улице у фраковима и с цилиндрима на глави. Истина, фракови су им сашивени од саргије и добро постављени сламом. Сваки учесник славља има тежак задатак: да остане на ногама све до поднева и не дозволи да га остали окупају у блату. Међутим, то успева само реткима јер су у обарању дозвољени сви захвати. Обичај је настао још у средњем веку, а Коментералци га овако објашњавају: испрљаће се и поквасити до коже али ће зато у дугим зимским вечерима имати о чему да причају.

ДРАГИ ГОСПОДИНЕ ЛУТКУ АРЧИ

Пре двадесет година када је био на врхунцу популарности Арчи Ендрјус примао је недељно на стотине писама на која су две секретарице једва успевале да одговоре. Никакво чудо, да Арчи није био само лутка познатог енглеског трбухозборца Питера Броуа. Намеће се питање: о чему су му то, побогу, толики људи писали? О свему и свачему, а државна администрација је писмено захтевала да Арчи као сваки поштени грађанин плати годишњи порез.

Никакво чудо што је на крају и Питер Гроу подлегао свеопштем расположењу, те једну од особа своје простране куће преуредио специјално за Арчија коме је уз то још сашио и пиџаму и неколико одела.

Пре двадесет година свет је био наивнији, људи више нису тако лаковерни? Незахвално је тврдити било шта за остали свет, за добар део Енглеза се зна: навелико пишу Ернију, електронском компјутеру који сваке недеље извлачи добитнике на веома популарној врсти лутрије.

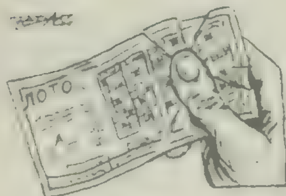

КОРИСТ ОД ЧИТАЊА

Виктор Пахомов, ванредни студент пољопривредног факултета у Краснодару, листајући уџбенике у факултетској библиотеци пронашао је у једној књизи попуњен и уплаћен тикет од лотоа. Неко је, очигледно, користио тикет да би забележио докле је стао у књизи, а онда га заборавио. Виктор је написао оглас: особа која је изгубила тикет нека се јави томе и томе на ту и ту адресу. Уз одобрење старијег библиотекара Јефременка, оглас је био окачен на највиднијем месту у сали за читање. Међутим, нико се није јавио.

Не знамо какве ће оцене добити Виктор на предстојећим испитима, али срећа му се већ насмешила: у последњем извлачењу тикет који је нашао добио је највећи згодитак – аутомобил „жигули".

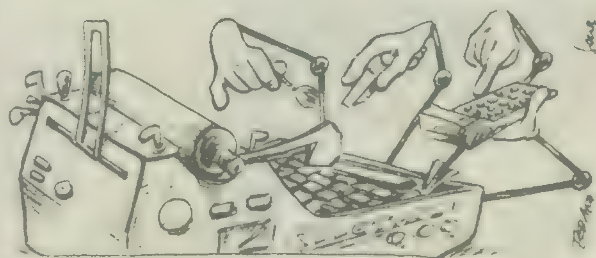

САМО ШТО НЕ КУЦА САМА

Светски рекорд у брзини куцања на обичној писаћој машини износи 800 знакова у минуту, а најновија коју су конструисали холандски стручњаци и назвали је „Велотејп" омогућава да се откуца 1000 знакова за минут. За нову писаћу машину искоришћен је принцип стенографије – то значи не пише се слово по слово већ читави слогови заједно!

Тастатура „Велотејпа" постављена је тако да се покрети прстију сведу на минимум и да обе руке буду подједнако запослене. Како су то Холанђани смислили? Тастатура је подељена на два „поља": лево које се састоји углавном од сугласника којима почињу слогови и десног од сугласника којима се они завршавају. У средини се налазе самогласници. Сугласници који се најчешће употребљавају смештени су и у левом и у десном пољу! И то није све. „Велотејп" је снабдевен микропроцесором који машини не дозвољава да премеће слова што се иначе врло често дешава при брзом куцању: чим добије сигнал за грешку, она је одмах брише.

ЧОВЕЧЕ, НЕ ШЕТАЈ НОЋУ!

Необичан напад преживео је један педесет петогодишњи становник малог шпанског места Леон. Када се касно у ноћ враћао кући из оближњег бара, одједном су га напале – три жене – џепароши. Пошто у џеповима на смрт преплашеног човека нису нашле ни једну једину пезету, једна од њих је, сва бесна, зграбила несрећника за руку и жестоко га угризла. Онда су крадљивице нестале у ноћи, а несрећник је следећих неколико дана морао да проведе у болници.

КОЈА ПЕДЕСЕТ ДРУГА?

На чувени Оксфордски универзитет доспевају и амерички студенти. Један од њих је, као што правила и налажу, датирао испитни папир из једног предмета, на следећи начин: 10. 11. '52. Професор је рад оценио, али није могао да се уздржи од примедбе: „Која '52 година? Ова институција постоји већ осам стотина година". Сукоб енглеске традиције и америчке ноншаланције, што би се рекло.

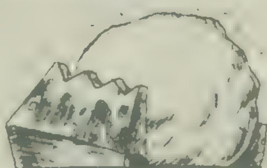

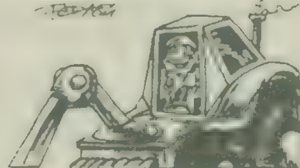

ТЕШКО ЗЛАТО

Два грумена злата тешка 32.9 и 25.9 килограма недавно су пронађена у бразилском руднику Сијера Пелада, познатом по налазиштима злата. Њихова вредност процењена је на милион и 100 хиљада долара (око 165 милиона нових динара). Први грумен је и рекордер, тежи је од свих пронађених у овом веку. Досадашњи шампион био је грумен из Аустралије тежак 27,1 kg. Међутим, апсолутни светски рекордер је грумен, такође пронађен у Аустралији, у налазишту Хили Енд, тежак 214.3 килограма. Име „златни Херкулес" сасвим му одговара.

ЈЕДАН ШКОЛСКИ ДАН – ЈЕДНА ДНЕВНИЦА

И просветни радници из Мајамија муку муче с ђацима који беже из школе, па су зато недавно и одлучили да с васпитних мера пређу на неваспитно подмићивање: ученицима који одређен број недеља ниједном не изостану с наставе деле мајице, хамбургере и јо-јое. Неки се питају шта ће бити следећи корак васпитача: можда дневнице за сваки дан проведен у школи?

ОБОЖАВАМ ТЕ, МИЛА МУВО!

СВЕТ ПРИПАДА ИНСЕКТИМА

Ентомолог Луис Соркин: – Кад би они нестали са лица Земље, човек би можда и преживео, али не би имао разлога да се радује животу.

ОЧИ И АНТЕНЕ СУ КОД СВИХ РАЗЛИЧИТИ – То су код инсекта два најважнија органа. А њихов изглед не само да је код сваке врсте различит, већ представља и права ремек-дела лепоте и савршености. Лиснате антене и антене у облику чешља (видите их код једног тврдокрилца и код ноћног лептира) су одлике мужјака, а хватају и најслабије мирисне сигнале које шаље женка. Антене облика пипка углавном служе као чуло додира. Очи су код инсеката такође невероватна творевина. Понекад су сложене из безброј простих очију, што инсектима обезбеђује изузетно видно поље. Погледајте неколико лепих примера: 1 – мраволовац из породице Myrmeleon, 2 – богомољка Empusa, 3 – афрички скакавац, 4 – обад.

ПОЗНАТО ЈЕ 700 ХИЉАДА ВРСТА, А ВРЛО ЈЕ ВЕРОВАТНО ДА ИХ ИМА ЧАК ДЕСЕТ МИЛИОНА! ЖИВЕ НА ЗЕМЉИ СТО ПУТА ДУЖЕ ОД ЧОВЕКА, А ЗАНИМЉИВИ СУ НА БЕЗБРОЈ НАЧИНА: МУЖЈАК ЈЕДНЕ МУВЕ, НА ПРИМЕР, НАСТАВЉА ДА ВОЛИ И ОНДА КАД МУ ОДСЕКУ ГЛАВУ!

Људи живе на земљи око три, а инсекти преко три стотине милиона година. Фантастично, зар не! Значи, од њих можемо да научимо како да опстанемо. – Тако каже Луис Соркин, ентомолог Природњачког музеја у Њујорку, који нам открива многе тајне из овог савршеног света у минијатури коме се не могу сагледати границе.

– Откривени су фосили инсеката стари преко 250 милиона година – наставља он – а претпоставља се да им је требало бар неколико милиона година да би постигли стадијум развитка у коме су пронађени. Пре 175 милиона година први су настанили копно и потпуно га освојили. Пре тога сваки облик живота постојао је само у води. Онда су се појавили водоземци којима су инсекти били главна храна. Да би се одбраниле, несрећне „бубе" развиле су крила и винуле се у небо. То је било време огромног вилиног коњица чији је распон крила износио 70 центиметара. Али, пре 150 милиона година појавиле су се птице које су наставиле лов на инсекте... Ипак, преживели су. И више од тога: њихов број се од тада па до данас стално повећава.

Иако се зна за 700 хиљада врста инсеката, претпоставља се да их може бити чак и десетак милиона, а то је двоструко више од свих осталих врста заједно.

Има их најразличитијих величина и облика – неки су толико мали да се заиста могу провући кроз иглене уши, а има и џинова као што је аустралијски „титан" чији је распон крила близу 30 центиметара. Боја им често зависи од средине: на Арктику су, рецимо, тамни да би што боље искористили Сунчеве зраке!

180 година без хране

Организам једног инсекта је право чудо у минијатури и његове функције су, најчешће, невероватно сложене. Узмимо само крила – неки их имају по четири и свако могу посебно да контролишу, тако да и није чудо што изводе праве акробације у ваздуху. Да би се спустила на плафон, мува, на пример, мора да изведе маневар који је готово у свему сличан спуштању свемирске летелице на Месец.

Има инсеката који су у стању да понесу терет и по двадесет пута већи од сопствене тежине. Други опет, као бува, могу да прескоче раздаљину која је много пута већа од дужине њихових ногу. Кад би човек имао снагу инсекта, подигао би тежину од десет тона и скочио бар 150 метара удаљ.

Једна бува преживела је 180 година без хране!

Инсект је у стању да прими поруке из велике удаљености, и то преко звукова и мириса. Светлост осећа преко коже, а звучне сигнале преко анте-

ЛИСТИЋ, ГРАНЧИЦА, СУВАРАК – Да би се одбранили од грабљивица или да би и сами могли лакше да нападају, што је далеко ређе, многи инсекти се маскирају и савршено „утапају" у амбијент. То је мимикрија коју им је обезбедила еволуција. Како то изгледа види се и на овим сликама: 5 – инсект–лист из породице Phyllium, 6 – одрастао мраволовац, 7 – гусеница лепита Geometra sambucaria, 8 – скакавац Ortottero tettigonide.

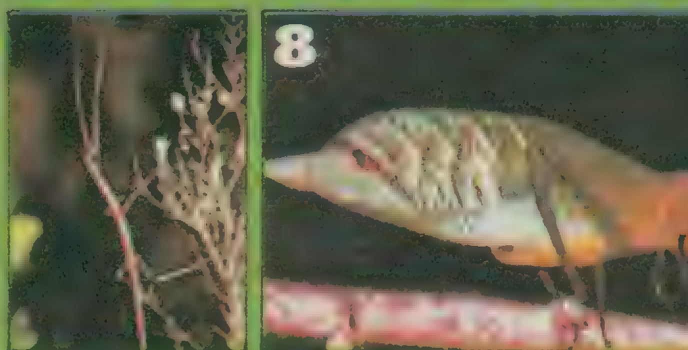

На Земљи постоје инсекти до те мере неприлагођени животу на нашој планети да изгледају као да су залутали из неког другог света. То су термити – бића која угину чим додирну воду, не подносе Земљину атмосферу а ни Сунчеву светлост! Једина заштита од „непријатељске" околине им је термитњак, грађевина с гомилом соба, ходницима за вентилацију, аркадама и сводовима. Димензије термитњака су огромне: основа износи 20-30 метара у пречнику, док увис нарасту и до 15 метара. Неког није мрзело да израчуна: кад је ова висина упоређена с величином самог инсекта, утврђено је да је превазилазила равно шест хиљада пута! Да би их људи у томе стигли, морали би да подижу себи куће које би биле високе преко 10.000 метара.

Кад достигне полну зрелост, ларва пчеле радилице увија се у чауру где ће се развијати у лутку. Друге пчеле окце саћа у коме она „зри" покривају поклопцем после чега, природно, ларва споља не може да добија никакву храну. Па ипак, кад су хемичари проанализирали хемијски састав тела пчеле која тек што се ишчаурила, показало се да у њој има далеко више азота него у ларви пре но што је почела да се претвара у лутку. Осим тога, у том истом стадијуму у тачно одређеном делу тела лутке стварају се кристали магнетита који касније помажу пчели да ћелије у саћу гради савршено паралелно, оријентишући се по магнетном полу Земље. Одакле ларва затворена у чаури узима гвожђе и азот? Над овом загонетком сада научници лупају главу. Неки молекуларни биолози поставили су чак хипотезу по којој влакна чауре не само да су у стању да врше измене на нивоу молекула већ и једара!

Лисне ваши, чули сте за њих – сигурно и видели и знате колишне су – мале малецке као врх нокта. Е, па, професор Шалер – један од учитеља познатог америчког физичара Роберта Вуда – израчунао је да кад би било живо свеукупно потомство обичних лисних ваши откако су се први пут појавиле на нашој планети могао би се од њих у космосу створити цилиндар с основом која би била равна површини Земљине орбите око Сунца и растао увис брзином која би прелазила брзину светлости.

на и предњих ножица. Али, антена може и много више – она прима и мирисе преко којих инсект препознаје храну или женку, односно мужјака исте или различите врсте.

Док човек има само два ока, инсект може да их има далеко више. Својим сложеним чулом вида разликује дан од ноћи, боје и облике, а неки од њих, као пчеле и мрави, имају чак и такозване анализаторе поларизације – оријентишу се уз помоћ ултраљубичастих зрака и зато многи од њих стварно виде само на раздаљини од неколико метара.

Свитац свицу – вук

Свицима су најважнији светлосни сигнали – мужјак емитује један, женка одговара другим и све то заједно подсећа на Морзеову азбуку. Понекад се догађа да се женка неке друге врсте послужи лукавством: емитује сигнал оне праве, привуче мужјака и онда га поједе за вечеру! Неки инсекти се привлаче звучним сигналима, односно зујањем или лепетом крила. Цврчци привлаче женке „певањем" а има их и који се међусобно привлаче мирисом. У оригиналности предњачи мува из породице Empis: мужјак ставља пред женку оброк увијен у свилу. И док она одмотава поклон, он започиње љубавну игру коју не би прекинуо чак и кад би му неко, буквално, одсекао главу!

Инсекти се од опасности бране маскирањем – беже или се праве мртви, мењају боју, испуштају непријатне мирисе, нападају непријатеља. Најзанимљивији механизам одбране имају тврдокрилци које стручњаци називају „бомбардерима". Кад су нападнути, избацују отровну течност и толико су упорни да нападачима никад не успева да избегну ове противударе. Једина опасност за њих су пауци – обавију жртву својим нитима тако чврсто да она више није у стању да се помакне...

За дан поједу 80 тона жита

Једно од најважнијих открића у вези с инсектима је такозвани ферхормон, мирисна супстанца која има улогу хемијских сигнала или биолошког стимулатора јединки исте врсте. Уз његову помоћ инсекти означавају места где се налазе и, при кретању, остављају траг за собом. Има чак и ферхормона које користе као знак за узбуну. Најосетљивији на ову супстанцу су мужјаци лептира. Шездесетих година откривено је да њихове антене имају преко 17 хиљада длачица које чине чуло мириса, а свака длачица има по две пријемне ћелије.

Рачуна се да инсекти годишње поједу 40 одсто човекових резерви хране. У неким областима ројеви скакаваца, само у једном дану, пождеру 80 тона жита. Како из дана у дан постају све отпорнији на инсектициде, и опасност од њих све је већа.

Међутим, користи које човек има од инсеката далеко премашују штете које му они чине. Њихова најзначајнија улога је у томе што сваки мртви организам претварају у такозвани еколошки материјал који може да се искористи. Добро је позната и њихова улога опрашивача без чега би природа била потпуно некорисна човеку. Ако би нестали, ми бисмо можда преживели – каже Луис Соркин – али у том случају не бисмо више имали никаквог разлога да се радујемо животу.

Д. В.

АМБАСАДОР КАФА КОД КРАЉА СУНЦЕ

КАФА ОД СВЕТЕ ВОДИЦЕ ДО СВЕТСКОГ НАПИТКА, ОД ЗАДОВОЉСТВА ДО ЗАМЕНЕ ЗА СМРТНУ КАЗНУ

Стара турска легенда каже да је Алах пре него што је приступио стварању света попио шољицу кафе, шољу чаја оног дана када се одмарао од тог тешког посла, а чашу вина када су Адам и Ева појели забрањено воће. То значи да кафа даје стваралачки подстрек и потпомаже машту, чај враћа снагу и прибраност, а вино улива храброст која је свемоћном Алаху била потребна да Адама и Еву истера из раја.

Алах је, очигледно, знао за кафу. Али, ко је од смртних први открио да се у црвеним плодовима крију тврда зрна која, испржена, самлевена и скувана, дају пиће и то већ вековима, најпопуларније на свету, није познато. По једној легенди, међу скупоценим даровима које је краљица од Сабе донела цару Соломону налазила се и кафа – „лек против нерасположења, љубавних јада и осталих болова".

По једној другој древној легенди неки пастир из Моке приметио је како његове козе скачу и поиграваjу као луде када се назобљу плодова са неког високог шибља. Он се угледао на козе, појео је прегршт зрна кафе, јер то је било кафено дрво, и убрзо је и њему дошла воља да поскакује.

Црњи од дна џезве

Сличних причица како су људи открили кафу има напретек. Међутим, једно је изгледа извесно да је постојбина кафе Етиопија где је ова биљка дивље расла. Име је добила по етиопској висоравни Кафи одакле је пренета у Арабију. Наиме, Етиопљани су у XII и XIV веку ратовали с Јеменом. Пошто се рат одужио, они су, поред обилних резерви зрна кафе, понели и кафено дрвеће и прилично су се изненадили видевши да оно под новим поднебљем одлично успева.

Из Јемена, или тачније из његове луке по имену Мока (која је и дан-данас синоним за кафу), кафа је кренула у освајање света. Углавном су је преносили ходочасници за Меку и Медину. Затим се обрела у Индији где су је донели путници – Арапи.

Кафа се у почетку сркутала по кућама, али није потрајало дуго, а отворене су посебне радње у којима се топли црни напитак заносног мириса могао пити јавно, у великом друштву. Тако су рођене кафане које своје име дугују управо кафи. Према једној верзији прва кафана у свету била је отворена у Цариграду 1554. године. Ускоро су кафане никле и у осталим местима широм Турске.

Разговори уз шољицу кафе, који су често имали

политички карактер, изазивали су незадовољство муслиманског свештенства јер су одвлачили вернике од цркве. Тада је цариградски имам кафу једноставно проклео и разгласио претњу да ће на дан страшног суда, кад мртви устају из гробова, они који су је за живота пили бити црњи него дно џезве у којој се кувао тај проклети напитак.

Но, султан Сулејман Величанствени био је луд за кафом, па је дао да се обзнани како је цењени цариградски имам најобичније лупетало и не зна шта говори. Пошто се царска не пориче, кафане су на опште задовољство поново отворене, а турски дипломати почели су да пропагирају кафу и у другим земљама.

Томе је нарочито допринео Сулејман-ага, турски амбасадор у Паризу. Он је кафу употребио у дипломатске циљеве. Да би сазнао како ће краљ Луј XIV поступити ако Аустрија зарати с Турском, Сулејман-ага је 1669. године почео у својој раскошној резиденцији да приређује пријеме на којима је као специјалитет служена – турска кафа с медом!

У његовим салонима, који су преко ноћи постали хит Париза, скупљале су се даме из највиших кругова и вештом и шармантном амбасадору није било тешко да их наведе на политичке теме у које су оне биле савршено верзиране преко својих мужева. Само неколико месеци касније Сулејман-ага сазнао је све што је желео, затворио је своју резиденцију и вратио се у Турску. Али, кафа је остала!

Ко ће први умрети?

Прва кафана у Европи, не рачунајући оне у Цариграду, отворена је у Венецији 1645. године. Прва париска кафана звала се „Паскал" по имену свог газде Јерменина, а налазила се на булевару Сен-Жермен. Тадашње кафане биле су у ствари посластичарнице и у њима су се, уз кафу и чај, служили слаткиши, а не јела и алкохол.

У Шведској је кафа имала тешку историју. Шведски лекари, а са њима и читава јавност, поделили су се у 18. веку на оне који су били за чај тврдећи да кафа упропашћује здравље, и на ватрене поборнике кафе који су, опет, исто то тврдили за чај.

Срећом, Шведска је имала краља Густава III кога нису привлачили ни кафа ни чај. Да би „експериментално" решио овај спор, он је два брата близанца, осуђеника на смрт због неког убиства помиловао осудивши их да, уз доживотну робију, свакодневно добијају порцију кафе, односно чаја. Један је имао да пије чај, други само кафу. Јавност је напето чекала који ће од браће први умрети.

Први је умро онај који је пио чај. Али, тек после свих виновника овог експеримента, у лепој старости од 83 године, пошто је читавих 60 година сваког дана пио чај. Брат који је пио кафу, умро је касније.

Историјска крађа

Око кафе копља су се ломила и другим поводом. Дуги низ година монопол на кафу држала је у својим рукама Холандска источноиндијска компанија. Овај монопол није било лако „разбити" јер је љубоморно чуван, а и сама природа биљке ишла му је на руку.

Јер, кафа се размножава путем семена. Али, плантажери при берби семена за продају подвргавају одређеном процесу после кога оно не може да проклија. Семење одређено за размножавање сеје се у расадницима, а кад биљка подрасте расађује се на плантажама, цвета и доноси плод. Дрво има облик пирамиде, а може да достигне висину од 5 метара.

Према томе, они који су желели да се домогну кафе да би је гајили за сопствени рачун морали су да украду расад пошто им „неутралисано" семење није било ни од какве користи. А плантажери су расаде чували као очи у глави.

Крајем 17. века неколико биљака кафе одгајено је у ботаничкој башти у Паризу као егзотично биље. Морнарички официр са острва Мартиника по имену Матје де Клије успео је да украде једну младу стабљику и с њом се укрца на брод. Уз пут је доживео ужасну буру, данима је гладовао, одрицао се своје порције воде за пиће да би заливао нежни расад, али је зато, 50 година касније, на Мартинику било 18.791.680 стабљика кафе, све самих потомака оне из париске ботаничке баште!

Данас је највећи произвођач кафе на свету Бразил, с половином светске продукције. Следе Колумбија, Мексико и Салвадор. Највећи потрошач овог напитка су САД, опет са половином светске производње, затим Шведска, Финска, Данска и Норвешка.

За дивно чудо, Југославија се налази у дну овог списка. Иза нас су, у Европи, само Португалци, Грци и – Турци!

ВЕЛИКИ СТРАХ

НАГОВАРАЛА САМ ЈЕ: –уђи, није дубоко!

У НЕМИРНОМ ИБРУ НАШЛЕ СУ СЕ ДВЕ ДЕВОЈЧИЦЕ ОД КОЈИХ ЈЕ ТЕЖЕ БИЛО ОНОЈ КОЈА ЈЕ ЗНАЛА ДА ПЛИВА.

Не тако давно, имала сам тринаест година и била мала „шизика", сва важна и пуна себе. Радовала сам се летима и распустима као и сва деца а можда и више. Живела сам, као и сада, у Краљеву, надомак Ибра, са десне стране. Ту су биле врбе, оне „жалосне" што би рекао онај ко их разликује, али су за нас оне биле највеселије јер су нам свакодневно пружале обиље радости. Чак смо и места којима смо се спуштали до воде назвали по њима. Биле су ту: прва врба, друга врба, трећа врба, па онда први залив, други и тако редом. Сићи у воду, то јест пустити се од првог залива, био је успех вредан сваке хвале. То је значило да тај зна да плива јер је вода била добрим делом „преко главе".

Тог лета сам и ја научила да пливам, пуштала сам се од првог залива и сматрала да сам много храбра и већ одрасла. Ибар је прилично брза река, па сам тих тридесетак метара од нашег залива до плићака прве врбе брзо препливавала, највише кучећим стилом. Како су лета тада била врела, после десетак дана није ми више било довољно што се купам у дубокој води: хтела сам да и моје другарице иду заједно са мном а не да се као деца брчкају код прве врбе где нема правог уживања за пливача. Своју имењакињу Миру буквално сам натерала да се заједно спустимо бар до друге врбе. Убеђивала сам је дуго да је вода ту само метар-два од обале дубока а затим поново може да се стане на дно што је и било тачно. Најзад је пристала. Да је охрабрим потрчала сам испред ње у воду, мало се и „гецкала" тобож истерујући воду из ува... Мира је с малим оклевањем ушла у воду одмах иза мене, одгурнула се од обале, вероватно одмах покушала да стане на ноге и схватила да је вода за то исувише дубока.

Потонула је, избацила главу поново на површину, замахнула руком и муњевитом брзином зграбила ме око врата. А онда је грозно завриштала.

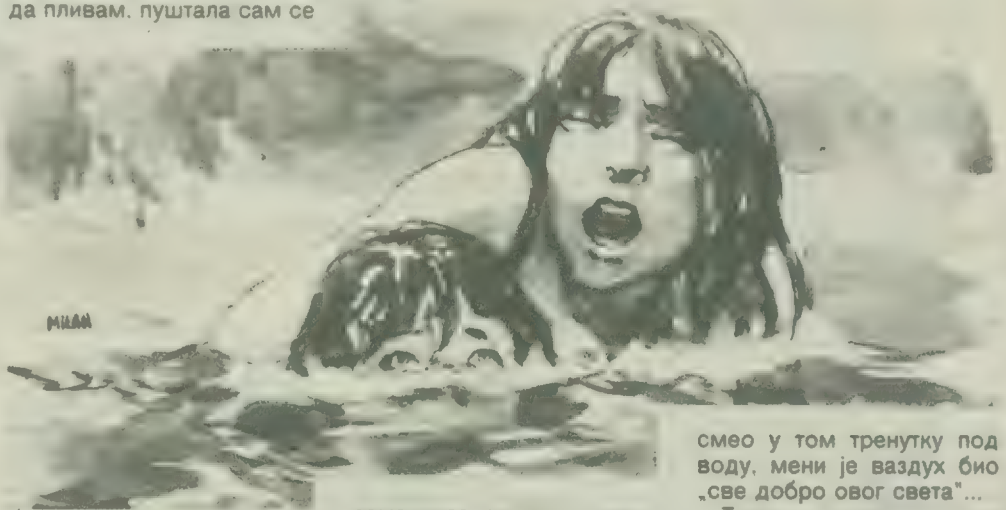

Почела је борба за живот. На том месту река је била дубока таман толико да вам очи буду изнад, а нос и уста испод ње тако да је Мира, држећи се мени око врата бар дисала, док сам ја остала без даха. Срећом, од њеног грчевитог загрљаја нисам изгубила равнотежу, стајала сам на врховима прстију док је страх растао, растао... Претворило се то у праву панику: у то доба дана мало је купача у води, а у нашој близини – ниједног. Они који су се купали с „градске стране" изгледали су ми километар далеко. Не, више нисам могла да издржим, осећала сам да ће ми плућа пући, а опет била свесна да ако отворим уста, нагутаћу се воде. У ушима ми је пуцкетало, пред очима ми титрале искрице, секунди су постали сати. „Удавићу се! Готово је" – понављала сам узалуд гледајући около хоће ли однекле стићи спас.

Мира је и даље вриштала и вриштала и то ми је већ сметало. Погледом сам је молила да ме пусти, али ме она није ни гледала, касније сам схватила да сам за њу била она сламка из народне изреке за коју се дављеник хвата. Умирала сам већ, нисам више могла без ваздуха, а ту је био и ужасан страх од кога сам дрхтала целим телом, страх који никад до тада, а ни касније, нисам осетила. Да сам бар знала да чучнем у воду, Мира би ме сигурно пустила, али ко је смео у том тренутку под воду, мени је ваздух био „све добро овог света"...

Тада се, како се то дешава у филмовима, појавио чамац. Младић који је веслао – нисам га ни погледала, а ни данас не знам ко је – схватио је шта се дешава, дохватио Миру и увукао је у чамац. Коначно! Била сам слободна и наједном лака као перо. Чинило ми се не само да могу како-тако да допливам до прве врбе већ да бих могла и да узлетим... Дисала сам пуним плућима.

Мајци, наравно, нисам ништа рекла. Нисам смела. Сигурно ме више не би пуштала на Ибар. Од тога дана међутим, мада нисам неки пливач али могу дуго да се одржим на површини у „дубињацима", најлепше ми је док пливам сама.

Мира ПЕШОВИЋ,
Сремска 2
36103 Краљево
(Хонорар: 3000,00)

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

Сенка у акцији: МЕТЕОРСКЕ ИГРАЧКЕ II ДЕО

ТАЈАНСТВЕНИ СЕНКА, ИНАЧЕ ПРОФЕСОР ХЕМИЈЕ, НА ТРАГУ ЈЕ КРИМИНАЛЦУ ГЕНЕРАЛУ КОЈИ ПОМОЋУ МЕХАНИЧКИХ ИГРАЧАКА ВРШИ ПРЕПАДЕ...

КЛИНГЕР ЈЕ УМРО! НИЈЕ СЕ ВРАТИО СА ЈЕДНОГ ПЛАНИНАРЕЊА У ОКОЛИНИ ЏУМЕ...

ХМ, ОПЕТ ЏУМА?! НИЈЕ СЛУЧАЈНО! А ГДЕ ЈЕ СТАНОВАО КЛИНГЕР?

У ЦРВЕНОЈ ВИЛИ НА ЈЕЗЕРУ ДЕЈ!

ПОМОГЛИ СТЕ МИ МНОГО! САМО, НИКОМ НИ РЕЧИ О МЕНИ...

СРЕЋНО, МЛАДИЋУ!

САД ЈЕ КАСНО... СУТРА ЋУ С ВУОМ НА ЈЕЗЕРО...

У ИСТО ВРЕМЕ...

ХАЈДЕ, КУРТ, ГЕНЕРАЛ ТЕ ЧЕКА!

КАКО ЈЕ БИЛО, КУРТ?

СЕНКА ЈЕ ЗАИСТА ИШАО У ОПСЕРВАТОРИЈУ, АЛИ ГА ЈЕ ПОЛИП СРЕДИО!

ВЕРУЈЕМ ДА ОД ЊЕГА НИШТА НИЈЕ ОСТАЛО!

СЈАЈНО! А САД СЕ ОДМОРИ ЗА СУТРАШЊИ ЗАДАТАК!

КАКО ЈЕ?

Х-12 СЕ УПРАВО СПУШТА!

ОВО ЈЕ НАША НОЋ: СЕНКЕ СМО СЕ ОТАРАСИЛИ И САД ЋЕМО ИЗВЕСТИ НАЈВЕЋУ ПЉАЧКУ НА СВЕТУ!

ЕВО СИГНАЛА! Х-12 СЕ СПУСТИО!

МАЛИ РАДИО-ДИРИГОВАНИ АВИОН СПУШТА СЕ НА КРОВ ЈЕДНЕ ЗГРАДЕ У САН ФРАНЦИСКУ...

КАБИНА СЕ ОТВОРИЛА И ЛЕСТВИЦЕ СУ СЕ СПУСТИЛЕ...

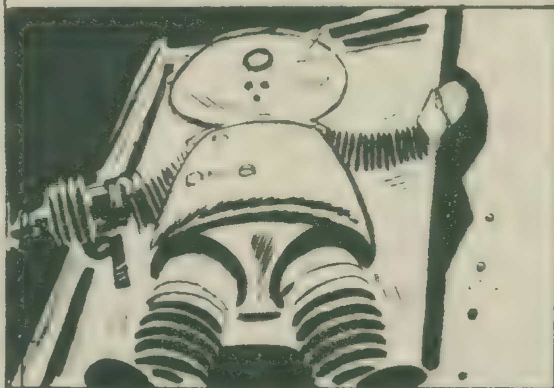
ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ НА ВРАТИМА СЕ ПОЈАВИО РОБОТ...

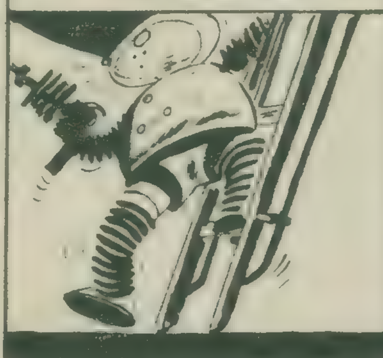
СПУСТИО СЕ НИЗ СТЕ-ПЕНИЦЕ И ПРОШЕТАО ПО КРОВУ...

НАШАВШИ СЕ ПРЕД ПРЕПРЕ-КОМ, РАДИО-ДИРИГОВАНО ЧУДОВИШТЕ...
ЗНТ!
БЗЗЗ!
РРР!

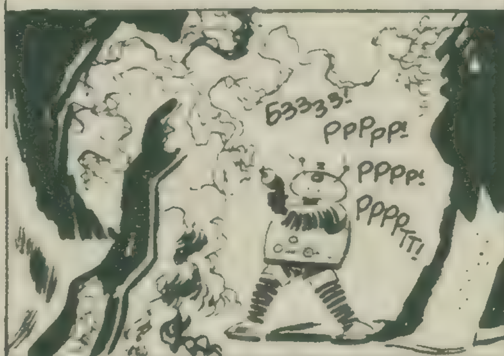
...ОТВОРИЛО ЈЕ ВАТРУ...
БЗЗЗЗ!
РРРРР!
РРРР!
РРРРТТ!

ПУТ ЈЕ УСКОРО БИО СЛОБОДАН И РО-БОТ ЈЕ ПРО-ДУЖИО ...

МНОГО КИЛОМЕТАРА ДАЉЕ, ГЕНЕРАЛ ЈЕ ПРЕД ЕКРАНОМ ПОСМАТ-РАО РОБОТА...
УСПЕО ЈЕ! МОЈ ХРАБРИ МАЛИ ОСКАР!

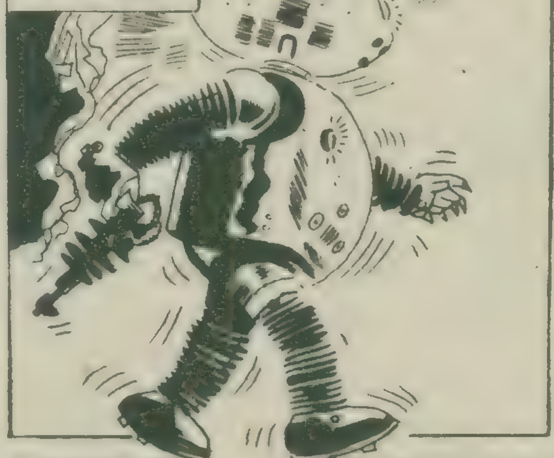
ОСКАР ЈЕ ПРОБИО ЈОШ ЈЕДНА БЛИНДИРА-НА ВРАТА И УШАО У ВЕ-ЛИКУ САЛУ...

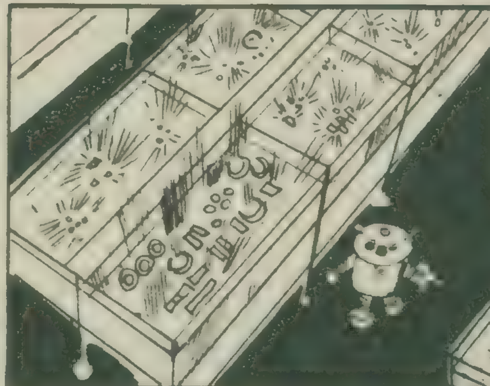

БИЛА ЈЕ ТО САЛА С ДРА-ГИМ КАМЕЊЕМ У ДРЖАВ-НОМ МУЗЕЈУ...

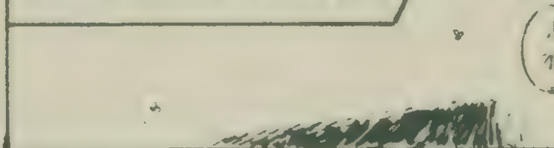
ОДЈЕДНОМ, У САЛУ ЈЕ УШАО НОЋНИ ЧУВАР...

ОСКАР ЈЕ СТАО. СВЕТЛОСТ БАТЕРИ-ЈЕ ГА ЈЕ ИЗНЕ-НАДИ-ЛА...

...АЛИ, БРЗО СЕ СНАШАО И...

... СТРАЖАР ЈЕ БИО САВЛАДАН...

ИЗ СВОГ УТОЧИШТА, ГЕНЕРАЛ ЈЕ УПРАВЉАО РОБОТОМ...
А САД, ОСКАРЕ, УСПАВАЈ И ОСТАЛЕ ЧУВАРЕ!

ВРАТА НА СОБИ ОСТАЛИХ ЧУВАРА ЛАГАНО СУ СЕ ОТВОРИЛА...

УСПАВЉУЈУЋИ ГАС ИСПУНИО ЈЕ ПРОСТОРИЈУ...

А ОНДА ЈЕ РОБОТ ДОХВАТИО СВЕЖАЊ КЉУЧЕВА...

...И УДАЉИО СЕ ИЗ МУЗЕЈА ДОК СУ ЧУВАРИ СПАВАЛИ...

...И СТАО НА ЈЕДАН ПРОЗОР...

СИГНАЛ! ОСКАР ЈЕ УСПЕО!

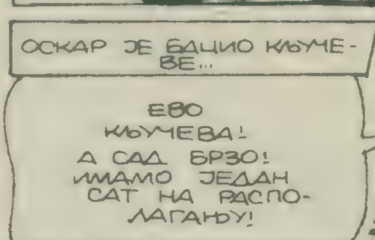
ОСКАР ЈЕ БАЦИО КЉУЧЕВЕ...
ЕВО КЉУЧЕВА! А САД БРЗО! ИМАМО ЈЕДАН САТ НА РАСПОЛАГАЊУ!

СПРЕМНИ СМО!

УСКОРО СУ ТРОЈИЦА НИТКОВА УШЛА У МУЗЕЈ...

ПРАВО У САЛУ С НАКИТОМ!
ТО ЈЕ ТРЕЋИ СПРАТ!

ТОГ ТРЕНУТКА ЈЕДАН ЧУВАР СЕ ОСВЕСТИО...
ОХ... МОРАМ ПОЗВАТИ ПОЛИЦИЈУ...

ПРИШАО ЈЕ ТЕЛЕФОНУ...
АЛО... ПОЛИЦИЈА! ДОЂИТЕ ОДМАХ У ДРЖАВНИ МУЗЕЈ...

ХИТНО ПАТРОЛУ У МУЗЕЈ! МОЖДА ЈЕ ТО ГЕНЕРАЛОВО МАСЛО!

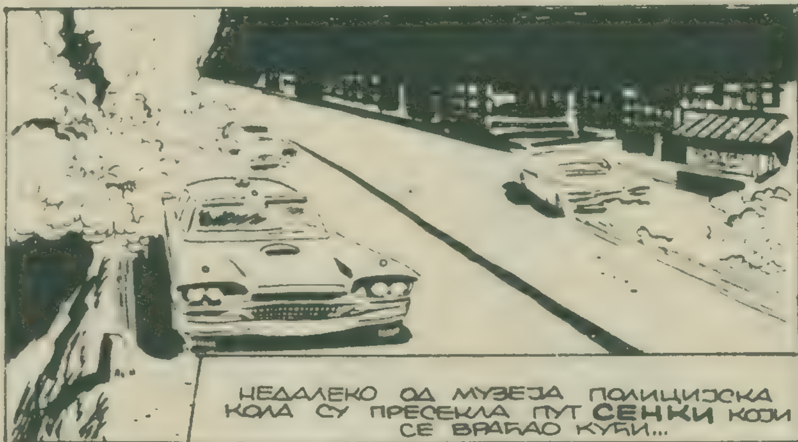
НЕДАЛЕКО ОД МУЗЕЈА ПОЛИЦИЈСКА КОЛА СУ ПРЕСЕКЛА ПУТ СЕНКИ КОЈИ СЕ ВРАЋАО КУЋИ...

СИГУРНО СЕ НЕШТО ДОГОДИЛО! ИДЕМ ЗА ЊИМА!

ЗА ТО ВРЕМЕ ГЕНЕРАЛОВИ људи СУ ВЕЋ БИЛИ У САЛИ С НАКИТОМ...

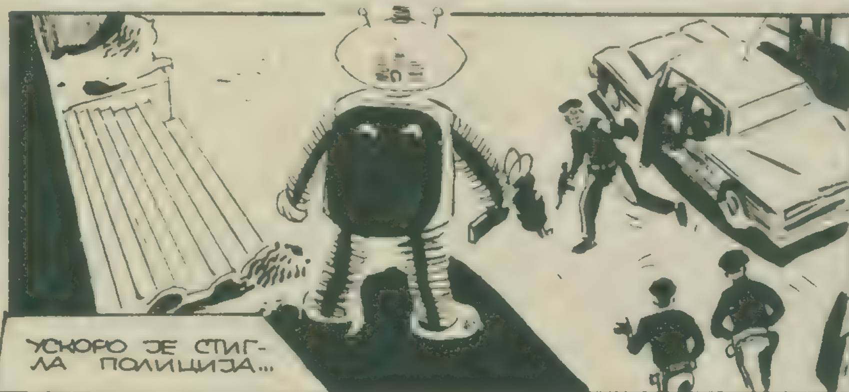
УСКОРО ЈЕ СТИГЛА ПОЛИЦИЈА...

ВРАТА СУ ЗАКЉУЧАНА...
САМО ОПРЕЗНО... ОХ!

НЕКО ПУЦА С БАЛКОНА!
БАНГ! БАНГ! БАНГ!

ПУЦАЈУ... ПОЛИЦИЈА!
ОСКАР НАС ШТИТИ! НАСТАВИМО...

ОСКАР ЈЕ ОТВОРИО ВАТРУ...
МЕЦИ НИШТА НИСУ МОГЛИ ОСКАРУ...

СЕНКА ЈЕ СХВАТИО СИТУАЦИЈУ...
НЕЋЕ УСПЕТИ ДА УЂУ! МОРАМ СЕ ПОСЛУЖИТИ ЛУКАВСТВОМ!

ДО ВРАГА! ОТИЋИ ЋЕ ХЕЛИКОПТЕРОМ! СПРЕЧИЋУ ИХ С ДРУГЕ СТРАНЕ!

НЕ ОКЛЕВАЈУ-ЋИ СЕНКА ЈЕ СКОЧИО НА КРОВ МУЗЕЈА...

ОВО ЈЕ ПРИЛИКА ЗА МЕНЕ...

ИЗ ХЕЛИКОПТЕРА ЈЕ ИЗА-ШАО ЈЕДАН ЧОВЕК...
ВЕЋ БИ ТРЕБАЛО ДА СУ ТУ!

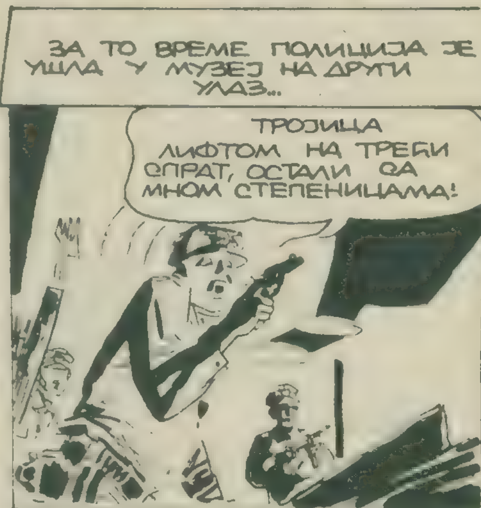
ЗА ТО ВРЕМЕ ПОЛИЦИЈА ЈЕ УШЛА У МУЗЕЈ НА ДРУГИ УЛАЗ...
ТРОЈИЦА ЛИФТОМ НА ТРЕЋИ СПРАТ, ОСТАЛИ СА МНОМ СТЕПЕНИЦАМА!

КИДАЈМО, МОМЦИ! СТИЖЕ ПОЛИЦИ-ЈА!

ЧАК ЈЕ И РОБОТ ОСКАР НАПУСТИО ПОЛОЖАЈ...
...НОСЕЋИ ЈЕДНОГ ПУТНИКА ВИШЕ...

БРЗО! НЕ ГУБИМО ВРЕМЕ!

НЕКОЛИКО МИНУТА КАСНИ-ЈЕ, ХЕЛИКОПТЕР ЈЕ ПО-ЛЕТЕО СА КРОВА МУЗЕЈА...

АКО БУДЕМ ИМАО СРЕЋЕ ВЕ-ЧЕРАС ЋУ ВИДЕТИ ГЕНЕРАЛА...

ХИТНО ШАЉИТЕ ПОТЕ-РУ! ПОБЕГЛИ СУ ХЕЛИ-КОПТЕРОМ!

ХЕЛИКОПТЕР ЈЕ ОДЛЕТЕО НА ЈУГ... ОХ!

УЗБУНА ЈЕ ДАТА...
ХИТНО ЛОВЦЕ У ПОТЕРУ! ИДУ КА ПУСТИЊИ!

ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ ТРИ АВИОНА СУ ПОЛЕТЕЛА...

У БАЗИ ПЕТ ДРУГИ ХЕЛИКОПТЕР ЋЕ НАС ОДВЕСТИ ГЕНЕРАЛУ!
ДО ЂАВОЛА! ПОЛИЦИЈА!

АКО ПОЛИЦИЈА НАПАДНЕ, СТВАР ЈЕ ПРОПАЛА...

ПОБЕЋИ ЋЕ НАМ У КАЊОН!

РА-ТА-ТА-ТА-ТА!
БЕГУНЦИ СУ БИЛИ У НЕЗАВИДНОМ ПОЛОЖАЈУ...

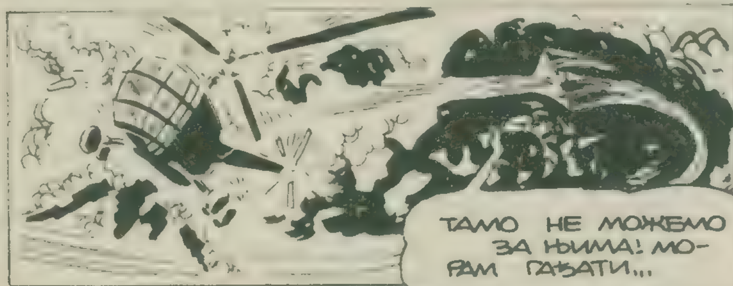
ТАМО НЕ МОЖЕМО ЗА ЊИМА! МОРАМ ГАЂАТИ...

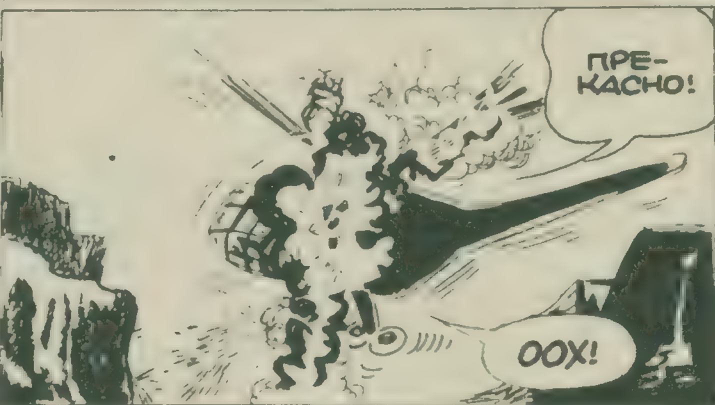
ПРЕКАСНО!
ООХ!

ПОГОЂЕН, ХЕЛИКОПТЕР ЈЕ ПАО У КАЊОН...
ТРАААС!

ОХ! УПОМОЋ! ДАВИМ СЕ!
...И РЕКА СЕ СКЛОПИЛА НАД ЊИМ...

АЛИ, НЕКО ЈЕ ИПАК ПРЕЖИВЕО НЕСРЕЋУ...

АЛИ, ПРЕЖИВЕЛИ ГАНГСТЕРИ СУ ПРЕПОЗНАЛИ **СЕНКУ**...

ТАЈ ИМА ДЕВЕТ ЖИВОТА! УДЕСИМО ГА ДОК НАС НЕ ПРИМЕТИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ ПОЛИЦИЈСКИ ХЕЛИКОПТЕР СЕ СПУСТИО У КАЊОН...

PPPP!

ПОЛИЦИЈА

PPPpPPPp!

УКРАДЕНИ ДРАГУЉИ! КО ИХ ЈЕ ОСТАВИО?!

МОЖДА НИТКОВИ...

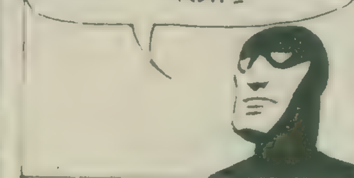

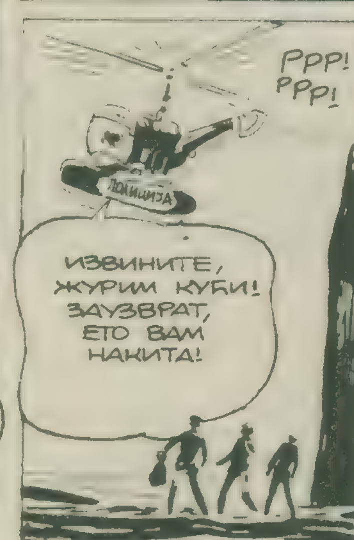

У МЕЂУВРЕМЕНУ ГЕНЕРАЛ ЈЕ ДОЗНАО ДА ЈЕ СЕНКА ЖИВ...
НЕ МОГУ СЕ ПОУЗДАТИ У ЉУДЕ! ДА НИЈЕ ТЕБЕ, ОСКАРЕ, НИШТА НЕ БИХ ПОСТИГАО!

СЕНКУ ЋУ ПОБЕДИТИ САМО УЗ ВАШУ ПОМОЋ!
ПОСТАВИЋУ МУ ЗАМКУ У КЛИНГЕРОВОЈ КУЋИ!
ХА! ХА!
БЗЗЗ!
ХА! ХА!
КЛАНГ!
БЗЗЗ!
ХА! ХА!

КАД СЕ СМРКЛО, СЕНКА, ВУ И ЛОРНА УПУТИЛИ СУ СЕ ДА НАЂУ КЛИНГЕРОВУ КУЋУ...

ЕВО ЈОШ ИГРАЧАКА КАО КОД ШАРЛОТЕ! НЕМА СУМЊЕ ГЕНЕРАЛОВЕ ИГРАЧКЕ ЈЕ КОНСТРУИСАО КЛИНГЕР!
МОЖДА ЈЕ КЛИНГЕР ГЕНЕРАЛ...
ЕВО КУЋЕ! НЕЋУ СЕ ИЗНЕНАДИТИ АКО ГЕНЕРАЛ ЗНА ДА СМО ОВДЕ!

ВУ, ЛОРНА ЈЕ НЕШТО ОСЕТИЛА!
ЧУЈЕ СЕ НЕШТО ИЗА ПРОЗОРА ...
ГРРРР!
ГРРРР!

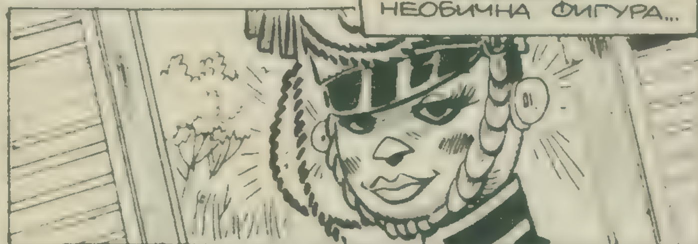
ОДЈЕДНОМ, ПОЈАВИЛА СЕ НЕОБИЧНА ФИГУРА...

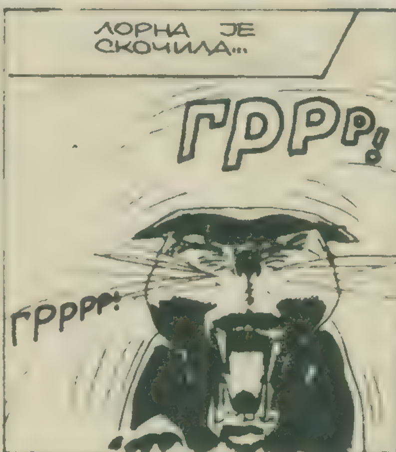
ЛОРНА ЈЕ СКОЧИЛА...
ГРРР!
ГРРРР!

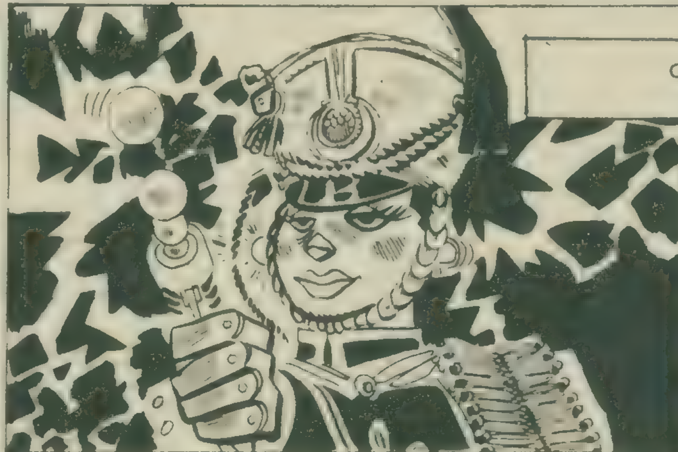
ОДЈЕКНУО ЈЕ МИТРАЉЕСКИ РАФАЛ...

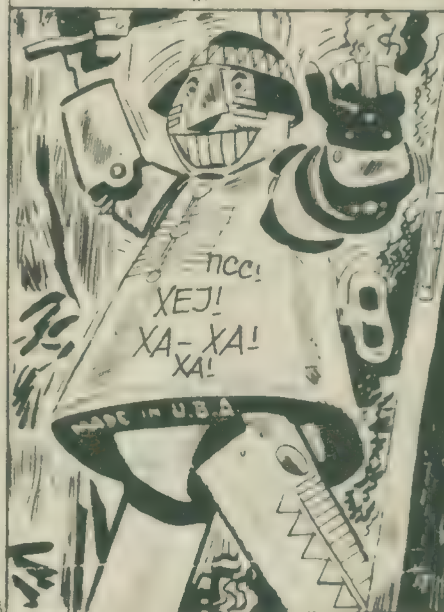
НА ВРАТИМА ЈЕ БИЛА ДРУГА НЕОБИЧНА ПРИЛИКА ...
ПСС!
ХЕЈ!
ХА-ХА!
ХА!
MADE IN U.S.A.

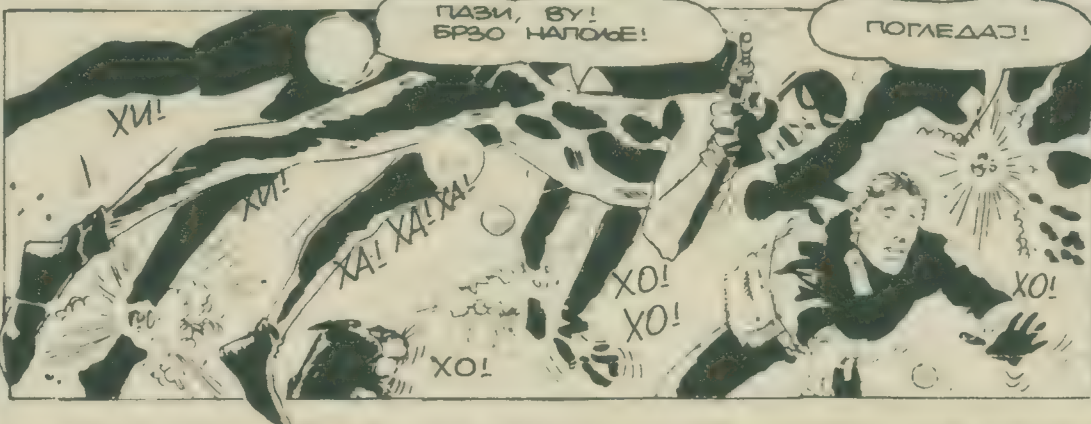
ПАЗИ, ВУ! БРЗО НАПОЉЕ!
ПОГЛЕДАЈ!
ХИ!
ХИ!
ХА! ХА! ХА!
ХО! ХО!
ХО!
ХО!

ОХ... ДО ЂАВОЛА!
БАМ!
БАМ!

МЕТАЛНА ЛУТКА-ИНДИЈАНАЦ СЕ СРУШИЛА...
ХЕЈ!
ХЕЈ!

ЈЕСИ ЛИ РАЊЕН, ВУ?
НИСАМ, АЛИ ЈЕ ЛОРНА ТЕШКО ПОВРЕЂЕНА!

ИМАМ ИДЕЈУ! ПОПНИМО СЕ НА КРОВ...

ТРУП!
ТРУП!
ТРУП!
ТРУП! ТРУП!

ГЛЕДАЈ, ВУ! ТЕЛЕ-ДИРИГОВАНИ ВОЈНИЦИ!
ГЕНЕРАЛОВА ПАКЛЕНА ВОЈСКА!

ЗА ТО ВРЕМЕ ГЕНЕРАЛ ЈЕ СВЕ ПРАТИО НА ЕКРАНУ...

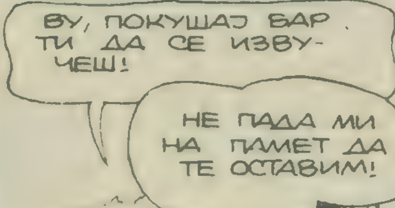
ВУ, ПОКУШАЈ БАР ТИ ДА СЕ ИЗВУЧЕШ!
НЕ ПАДА МИ НА ПАМЕТ ДА ТЕ ОСТАВИМ!

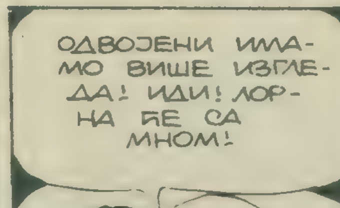
ОДВОЈЕНИ ИМАМО ВИШЕ ИЗГЛЕДА! ИДИ! ЛОРНА ЋЕ СА МНОМ!

УВЕДИО СИ МЕ! СРЕЋНО, ПРИЈАТЕЉУ!

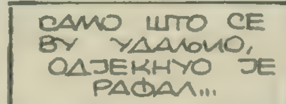
САМО ШТО СЕ ВУ УДАЉИО, ОДЈЕКНУО ЈЕ РАФАЛ...

СПАЗИЛИ СУ МЕ! МОРАМ БРЗО ОДАВДЕ!

НЕ ОКЛЕВАЈУЋИ, СЕНКА ЈЕ СКОЧИО У ЈЕЗЕРО...

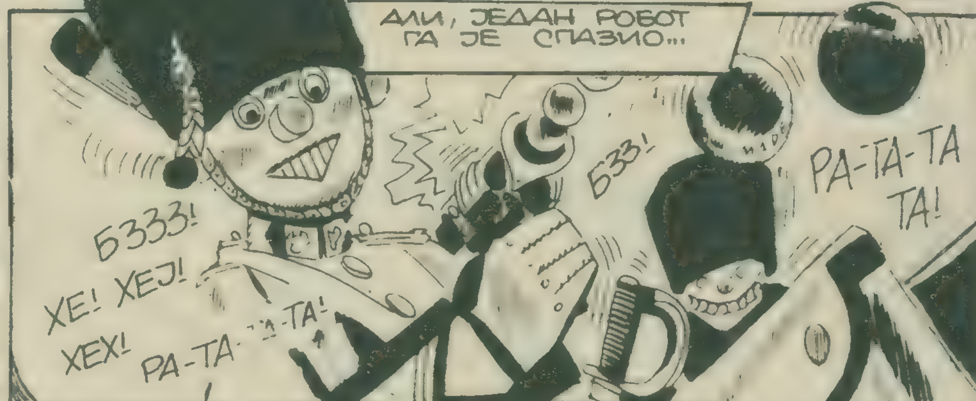
АЛИ, ЈЕДАН РОБОТ ГА ЈЕ СПАЗИО...
БЗЗ!
БЗЗЗ!
ХЕ! ХЕЈ!
ХЕХ!
РА-ТА-ТА-ТА!
РА-ТА-ТА ТА!

ВИДЕЛИ СУ МЕ, АЛИ ОВДЕ МЕ НЕ МОГУ СРЕДИТИ.

ЗА ТО ВРЕМЕ ВУ СЕ ПРИЛИЧНО УДАЉИО, ВЕРУЋИ СЕ ПО ДРВЕЋУ...
МОЖДА БИХ САД МОГАО ДА СИЂЕМ...

ПУЦАЈУ... САМО ДА СЕ СЕНКА ИЗВУЧЕ...

АЛИ, ОДЈЕДНОМ...
ТАК!
ООХ!

И ВУ СЕ СРУШИО...

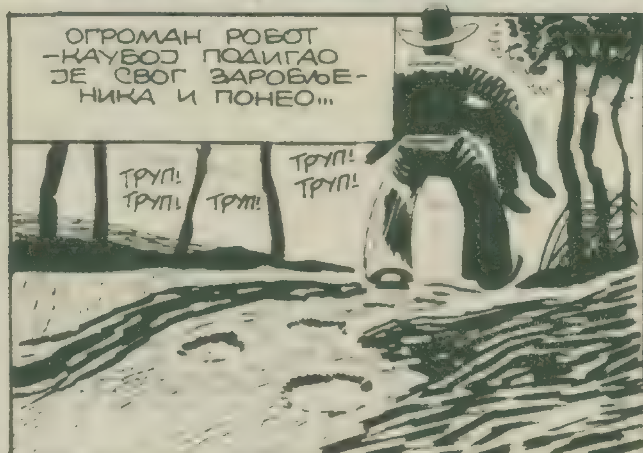
ОГРОМАН РОБОТ -КАУБОЈ ПОДИГАО ЈЕ СВОГ ЗАРОБЉЕНИКА И ПОНЕО...
ТРУП! ТРУП!
ТРУП!
ТРУП! ТРУП!

МАЛО ЈЕ ФАЛИЛО ДА МИ ГЛУБА ПРСНУ...

ТОГ ЧАСА У СУСРЕТ СУ МУ ИШЛА ДВА ЧАМЦА КРЦАТА РОБОТИМА...

ПРЕГАЗИЋЕ МЕ! МОРАМ НАПАСТИ...

ТАКА-ТАКА! ТАКА-ТАКА! ТАКА-ТАКА!

ЧАМАЦ ЈЕ ЛУДАЧКОМ БРЗИНОМ ПРОЈУРИО ПОРЕД СЕНКЕ...
УСПЕО САМ...

ВРАЋАЈУ СЕ! ТЕШКО МЕНИ!

ПАМ! ПАМ! ПАМ!
ОДЈЕДНОМ, ИЗ ОРУЖЈА ЈЕДНОГ ВОЈНИКА ПОКУЉАО ЈЕ ПЛАМЕНИ ЈЕЗИК...

СЕНКА ЈЕ У ПОСЛЕДЊЕМ ТРЕНУТКУ ИЗБЕГАО СМРТ СКОЧИВШИ У ВОДУ...

ЗАБОРАВИО САМ ЛОРНУ, АЛИ ЛАКО ЋЕ МЕ СЛЕДИТИ...

ЦЕО КРАЈ ЈЕ ОПКОЉЕН... СРЕЋА ШТО САМ САКРИО КОЛА...

ХАЈ! ПСТ! БЗЗ!
БЗЗЗ! БЗЗЗЗЗ! ЈА!
MADE in U.B.A
ГЕНЕРАЛОВИ РОБОТИ НАСТАВИЛИ СУ ПОТЕРУ...

КОЛА СУ ТУ, ЛОРНА ИСТО... САМО НЕМА ВУА...

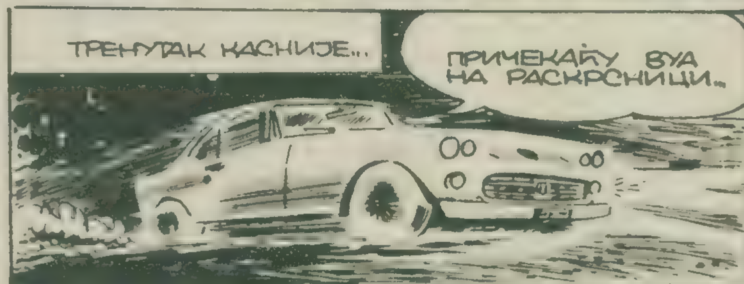
ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ...
ПРИЧЕКАЋУ ВУА НА РАСКРСНИЦИ...

АЛИ, ВУ ЈЕ БИО ГЕНЕРАЛОВ ЗАРОБЉЕНИК...
БРЖЕ! ГЕНЕРАЛ ТЕ ЧЕКА!

РЕЦИТЕ МИ КО ЈЕ СЕНКА И ГДЕ СЕ КРИЈЕ?
ОД МЕНЕ НИШТА НЕЋЕТЕ САЗНАТИ, НИТКОВЕ!

ВИДЕЋЕМО! ВОДИТЕ ГА И НЕК' ПРОГОВОРИ!
ТРАС!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
САД САМ ВЕЋ СИГУРАН ДА СУ ВУА ЗАРОБИЛИ...

ЗАСАД НЕ МОГУ НИШТА ПРЕДУЗЕТИ... САМО ДА ЧЕКАМ...

НАДАМ СЕ ДА ВУ НЕЋЕ ДОЗВОЛИТИ ДА ГА УБИЈУ ШТИТЕЋИ МЕНЕ!

КИНЕЗ НЕЋЕ НИ РЕЧ ДА КАЖЕ! ДА ГА УБИЈЕМО?
ЈОШ НЕ!

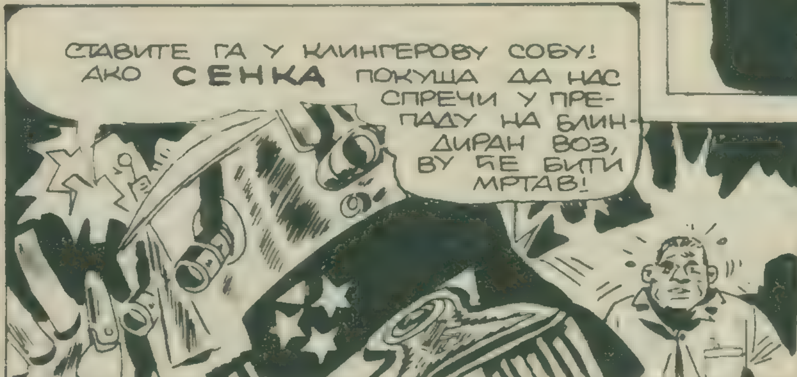
СТАВИТЕ ГА У КЛИНГЕРОВУ СОБУ! АКО **СЕНКА** ПОКУША ДА НАС СПРЕЧИ У ПРЕПАДУ НА БЛИНДИРАН ВОЗ, ВУ ЋЕ БИТИ МРТАВ!

КО ЈЕ ТО?
ЕВО ДРУШТВА, КЛИНГЕР!

БРАВО! НИСТЕ ПРОГОВОРИЛИ!
А КО СТЕ ВИ?

ПРОФЕСОР КЛИНГЕР, ТВОРАЦ ОНИХ ИГРАЧАКА... А ТАЈ НИТКОВ СЕ ЊИМА КОРИСТИ...
ЗАШТО СЕ НЕ ПОБУНИТЕ?

ХА-ХА-ХА! ПРЕСТАР САМ ЈА ЗА ТО! ВИ СЕ БУНИТЕ, ДАЋУ ВАМ ПУНУ ПОДРШКУ!
А ГДЕ СМО?

И САМ НЕ ЗНАМ!
ТРЕБА ОБАВЕСТИТИ **СЕНКУ** ДА ДОЂЕ ОВАМО! ИМА ЛИ ОВДЕ РАДИО-ОДАШИЉАЧ?

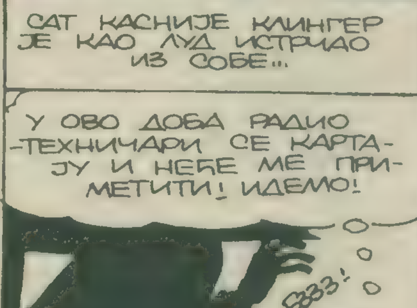
САТ КАСНИЈЕ КЛИНГЕР ЈЕ КАО ЛУД ИСТРЧАО ИЗ СОБЕ...
У ОВО ДОБА РАДИО-ТЕХНИЧАРИ СЕ КАРТАЈУ И НЕЋЕ МЕ ПРИМЕТИТИ! ИДЕМО!

НАРАВНО ДА ИМА! ШТА ЖЕЛИТЕ ДА ПОРУЧИТЕ?
ДАЋУ ВАМ ТАЛАСНУ ДУЖИНУ КОЈУ **СЕНКА** ХВАТА...

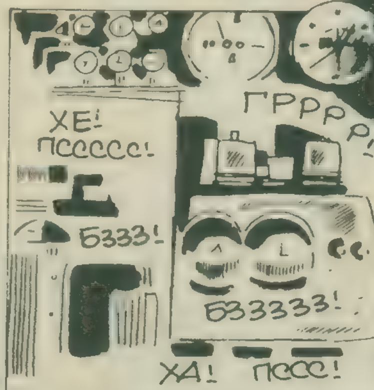
ХЕ! ПССССС!
ГРРРР!
БЗЗЗ!
БЗЗЗЗЗ!
ХА! ПССС!

БЗЗЗ! БЗЗЗ!
ХА! ХА!

УСКОРО У СЕНКИНОМ УТОЧИШТУ...
РАДИО -СИГНАЛ... ВУ СЕ ЈАВЉА! ЗНАЧИ, ЖИВ ЈЕ!
АЛО... ОДЛИЧНО ЧУЈЕМ...
БИНГ! БИНГ! БИНГ! БИНГ!

ЗАРОБЉЕН ЈЕ... СУТРА ГЕНЕРАЛ НАПАДА ОКЛОПНИ АУТО НА ПУТУ ЗА САН ДИЈЕГО...

СЛЕДИТЕ БАНДУ ДО ТАМО... НЕ ЗНАМО ГДЕ СМО...
У РЕДУ! НАДАМ СЕ ДА ЋЕМО СЕ ВИДЕТИ!

ХА! ХА! СУТРА, ГЕНЕРАЛЕ, ЈЕДАН ОД НАС ДВОЈИЦЕ НЕЋЕ БИТИ ЖИВ!

СЛЕДЕЋЕ НОЋИ ОКЛОПНИ АУТО СА МИЛИОН ДОЛАРА ИШАО ЈЕ ПРЕМА САН ДИЈЕГУ...

ОДЈЕДНОМ...
ХЕЈ, СИШЛИ СМО С ПУТА!
НЕ СХВАТАМ!

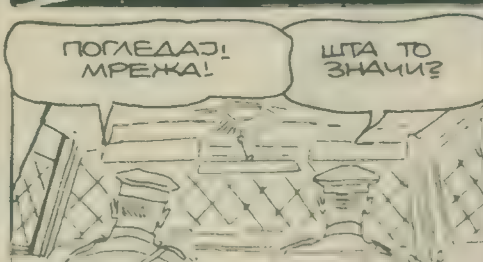
ПОГЛЕДАЈ! МРЕЖА!
ШТА ТО ЗНАЧИ?

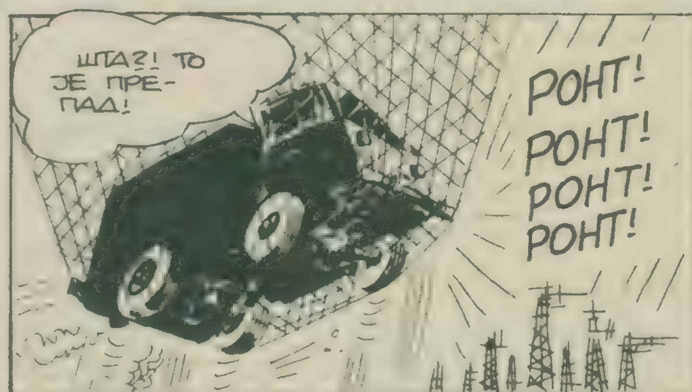
ШТА?! ТО ЈЕ ПРЕПАД!
РОНТ! РОНТ! РОНТ! РОНТ!

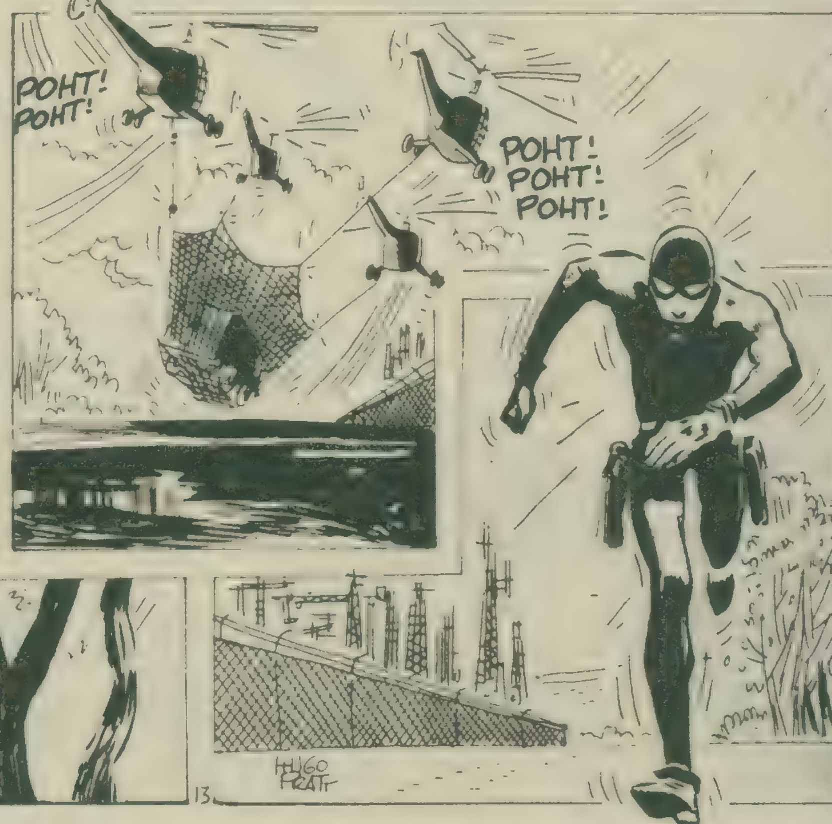
РОНТ! РОНТ!
РОНТ! РОНТ! РОНТ!
HUGO PRATT

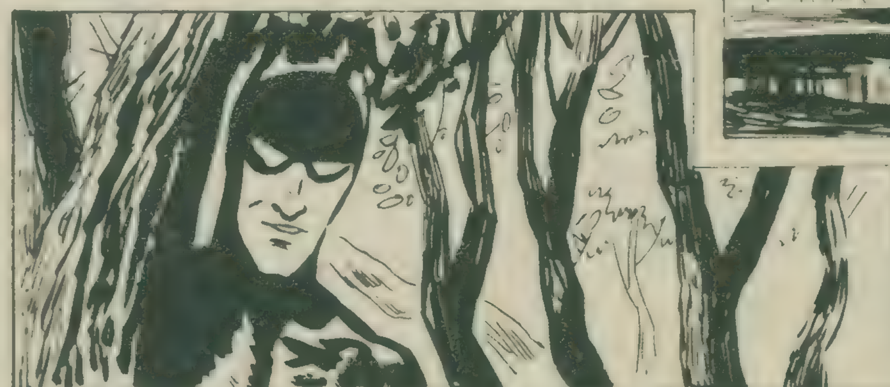
13

ТОГ ТРЕНУТКА **СЕНКА** ЈЕ СКОЧИО НА МРЕЖУ...
НА ВРЕМЕ! САМО ДА МЕ ПИЛОТИ ХЕЛИКОПТЕРА НЕ ВИДЕ...
РОН! РОН! РОН!
РОН! РОН! РОН!
РОН! РОН! РОН!
ИСПОД НАС ЈЕ ЈЕЗЕРО...
ИСКАЧИМО! ДРУГО НАМ НЕ ПРЕОСТАЈЕ!
ОДЛИЧНО! САД САМ САМ
САТ КАСНИЈЕ ХЕЛИКОПТЕР ЈЕ УШАО У ВУЛКАНСКУ ОБЛАСТ...
РОН! РОН! РОН! РОН!
СПУШТА СЕ У ВУЛКАНСКИ КРАТЕР!
ТАКО ЈЕ АУТО С ДОЛАРИМА ДОСПЕО ПОД ЗЕМЉУ...
БОЉЕ ДА МЕ НЕ ВИДЕ!
ЈАВИТЕ **ГЕНЕРАЛУ** ДА ЈЕ ОПЕРАЦИЈА УСПЕЛА!
ОТИШЛИ СУ...
СЈАЈНО! СТАВИТЕ НОВАЦ У ВАГОНЕ И ОТВЕЗИТЕ ГА У ГАЛЕРИЈУ **Ц**!
ВРАЋАЈУ СЕ... СКЛОНИЋУ СЕ...
ЗНАЧИ ПРЕКО ОВЕ ГАЛЕРИЈЕ СТИЖЕ СЕ ДО **ГЕНЕРАЛА**...

СЕНКА СЕ ОДЈЕДНОМ ПОЈАВИО...
ДВЕ ДОЗЕ ГАСА ЗА СТРАХ ДОВОЉНЕ СУ ДА ИХ ПАРАЛИШУ НЕКОЛИКО ЧАСОВА!

ООХ!
ЗАМЕНИЋУ ТЕ, ПРИЈАТЕЉУ!

НАДАМ СЕ ДА ЈЕ ОВО ПРАВИ ПУТ ДО ГЕНЕРАЛА...
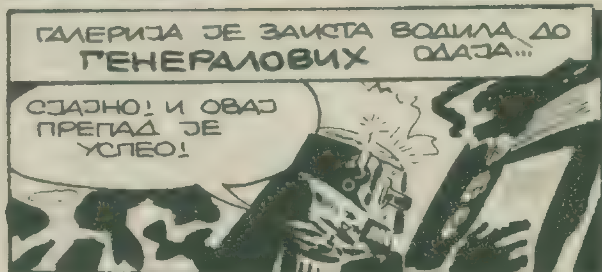
ГАЛЕРИЈА ЈЕ ЗАИСТА ВОДИЛА ДО ГЕНЕРАЛОВИХ ОДАЈА...
СЈАЈНО! И ОВАЈ ПРЕПАД ЈЕ УСПЕО!

ОХО! МОЈА КАСА СВЕ ЈЕ ПУНИЈА!
НЕ ЗНАМ САМО ДОКЛЕ ЋЕ, ГЕНЕРАЛЕ!
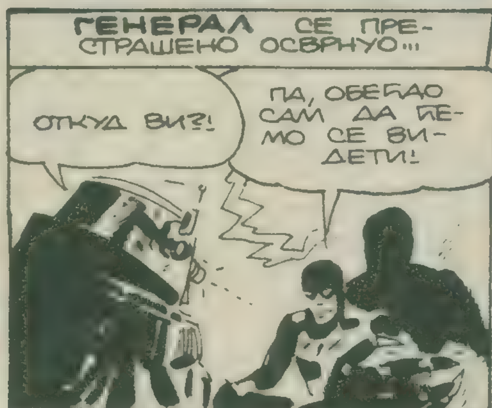
ГЕНЕРАЛ СЕ ПРЕСТРАШЕНО ОСВРНУО...
ОТКУД ВИ?!
ПА, ОБЕЋАО САМ ДА ЋЕМО СЕ ВИДЕТИ!

НЕ ЗНАМ КАКО СИ УШАО, АЛИ ЗНАМ ДА ИЗИЋИ НЕЋЕШ!
ХА!
БЗЗЗ!
ЗИП!
БЗЗЗ!
ГОТОВИ СТЕ, ГЕНЕРАЛЕ, И ВИ И ВАША БАНДА!

ЖАО МИ ЈЕ ШТО НЕМАМ ЗА ВАС ВИШЕ ВРЕМЕНА, ГЕНЕРАЛЕ!
ПУСТИ МЕ, ГАДЕ!

УСКОРО ЈЕ ГАС СТРАХА ПАРАЛИСАО ГЕНЕРАЛА...
ОХ... НЕ! НЕ!
ФЖЖЖ!

И ТАДА...
ГЛЕ! ПРОФЕСОР САНДЕРС, ДИРЕКТОР ОПСЕРВАТОРИЈЕ... САД МИ ЈЕ СВЕ ЈАСНО...
ХИ! ХИ! СХВАТИЛИ СТЕ! БРАВО!
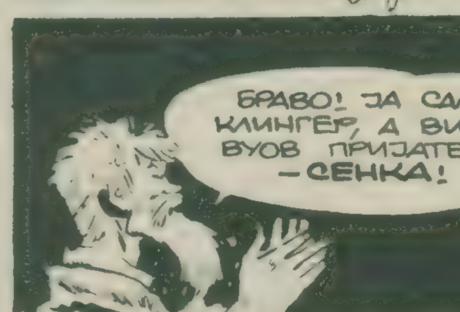
БРАВО! ЈА САМ КЛИНГЕР, А ВИ СТЕ ВУОВ ПРИЈАТЕЉ — СЕНКА!

А НА ЧИЈОЈ СТЕ ВИ СТРАНИ?
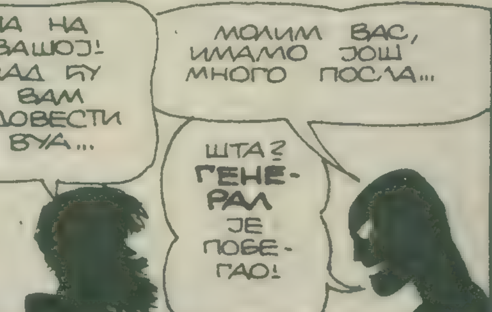
ПА НА ВАШОЈ! САД ЋУ ВАМ ДОВЕСТИ ВУА...
МОЛИМ ВАС, ИМАМО ЈОШ МНОГО ПОСЛА...
ШТА? ГЕНЕРАЛ ЈЕ ПОБЕГАО!

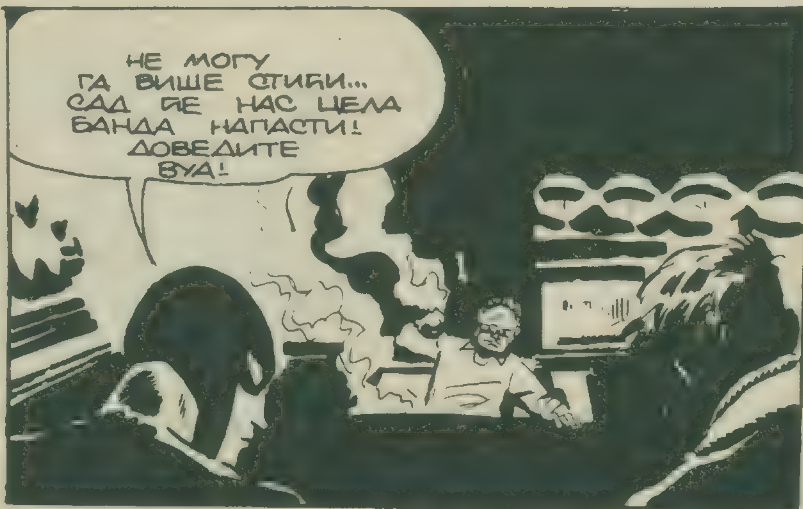
НЕ МОГУ ГА ВИШЕ СТИЋИ... САД ЋЕ НАС ЦЕЛА БАНДА НАПАСТИ! ДОВЕДИТЕ ВУА!

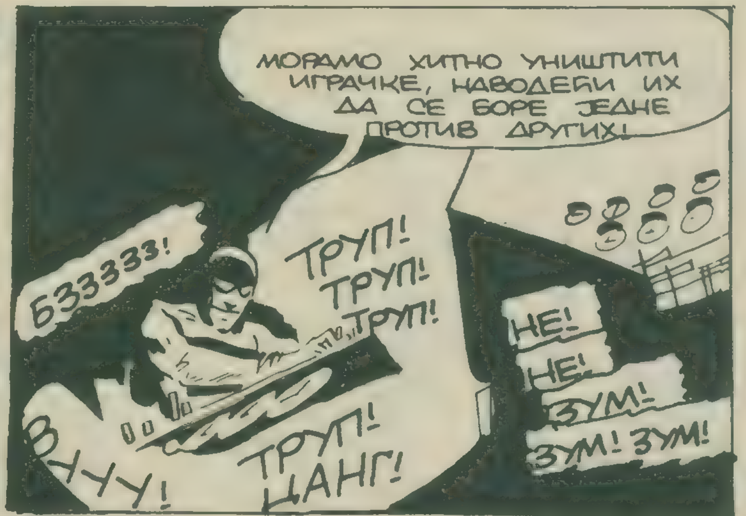
МОРАМО ХИТНО УНИШТИТИ ИГРАЧКЕ, НАВОДЕЋИ ИХ ДА СЕ БОРЕ ЈЕДНЕ ПРОТИВ ДРУГИХ!
БЗЗЗЗЗ!
ТРУП! ТРУП! ТРУП!
НЕ! НЕ! ЗУМ! ЗУМ! ЗУМ!
ТРУП! ЦАНГ!

ОДЈЕДНОМ ЈЕ ЗАЗВОНИЛО НА УЗБУНУ...
ШТА СЕ ДЕШАВА? СВИ НА МЕСТА!
ГЛЕДАЈ!
ХЕЈ!

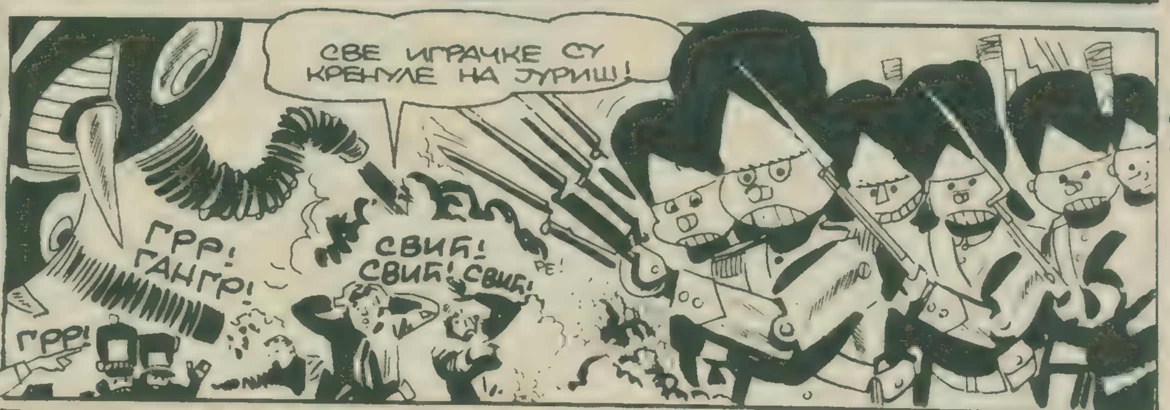
СВЕ ИГРАЧКЕ СУ КРЕНУЛЕ НА ЈУРИШ!
ГРР! ГАНГР!
ГРР!
СВИЋ! СВИЋ! СВИЋ!

РОБОТИ СУ ПОЧЕЛИ ДА УНИШТАВАЈУ ЈЕДНИ ДРУГЕ...
ОХ, КАО ДА СУ ПОЛУДЕЛИ!
БРЗО НАПОЉЕ!
ДИРИГУЈУЋИ ИЗДАЛЕКА СЕНКА ЈЕ НАПРАВИО ПРАВИ МАСАКР...

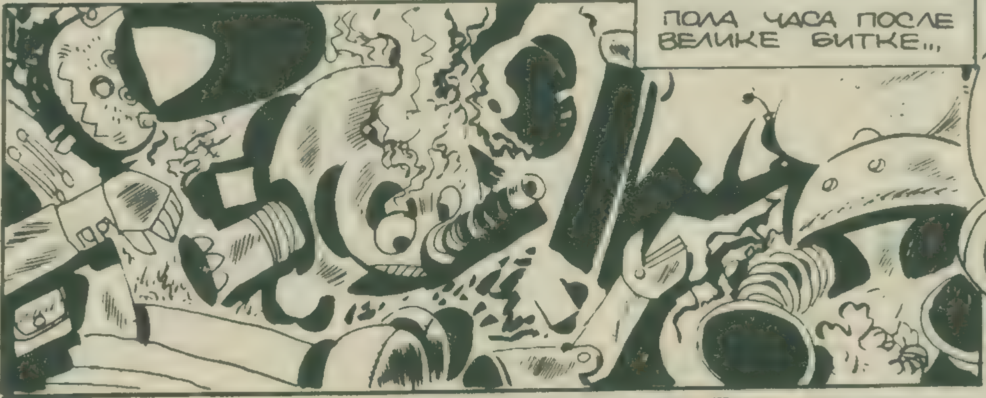
ПОЛА ЧАСА ПОСЛЕ ВЕЛИКЕ БИТКЕ...
ГЕНЕРАЛ ЈЕ ПОБЕГАО, АЛИ БАНДУ ВИШЕ НЕЋЕ МОЋИ ДА ОКУПИ...
ПОЛИЦИЈА СТИЖЕ СВАКОГ ТРЕНУТКА!

ПОЛА ЧАСА КАСНИЈЕ ПОЛИЦИЈСКИ ХЕЛИКОПТЕРИ СУ СЕ СПУСТИЛИ У КРАТЕР...

КАСНИЈЕ...
ОВА ПРИЧА ЈЕ ГОТОВА, АЛИ ЋЕМО СИГУРНО ЧУТИ ЈОШ О ГЕНЕРАЛУ!
ПОВЕШЋЕМО КЛИНГЕРА С НАМА! НИЈЕ КРИВ... НАТЕРАЛИ СУ ГА!
СЛАЖЕМ СЕ!
КРАЈ

БИМ И БУМ

ПЕЋИНАРИ

Фото: Зоран Јовановић

РАДОСНИ ДАНИ

Први албум београдске групе Катарина II сигурно је најпријатније изненађење на југословенској музичкој сцени овога пролећа. Али, за добре познаваоце прилика у рокенролу главног града, успех ове плоче је нешто сасвим очекивано јер Катарина II већ дуже време својим квалитетним наступима обећава пробој у сам врх. Оснивач и први човек групе, Милан Младеновић, био је већ члан једне од најзначајнијих постава југословенског новог таласа, трија Шарло акробата. Кад се Шарло распао, Милан је око себе окупио занимљиву екипу музичара која се после неколико промена усталила у саставу: Маргита Стефановић, клавијатуре (једина која је уз Милана од почетка у групи); Бојан Печар, бас (власник сопственог албума под именом Виа Талас); Гаги Михајловић, гитара (Миланов сарадник још из доба групе Лимуново дрво) и Ивица Видовић, одлични бубњар Шарла акробате кога нестални карактер често удаљава из редова Катарине. Кад им је продукција плоча РТВ Љубљана најзад поклонила поверење, шира јавност је добила могућност да се увери у вредности песама које ови млади, али не и неискусни музичари стварају. „Јесен", „Аут" и „Радосан дан" су наслови који се најчешће помињу, али и остатак плоче заслужује сву пажњу љубитеља добре музике. Ипак, најубедљивију представу о групи Катарина II стећи ћете ако присуствујете њиховом концерту где Милан, Маги и другови зраче сигурношћу и представљају „живу свирку" на једном квалитетном нивоу код нас помало заборављеном.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

Јесен

музика и текст: Милан Младеновић
изводи: Катарина II

Јесен, у кожи
долази ми јесен.
Јесен, у крзну
долази ми јесен.
Мислим на воће
и мислим на њу.
Мислим на жуто
на храну и буђ.
Види, да није можда стигла
јесен.
Тражи и наћи ћеш у соби
труо храст.
Горе у нама
је бујица речи.
Доле у нама
је јесењи страх.
Јесен и страх.

АЗИЈСКИ ПРОБЛЕМ

Судбина супергрупе Asia тренутно је потпуно неизвесна. Састав који је основао гитариста Стив Хоув постигао је већину својих успеха на рачун старе славе његове претходне групе, легендарних Yes. Изгледа да је управо због тога Asia кренула низбрдо баш у тренутку када су се Стивове бивше колеге поново окупиле под старом фирмом али са новим гитаристом. Групу је најпре напустио басиста и певач Џон Ветон на чије је место дошао чувени Грег Лејк. Али, убрзо је и он добио отказ и Asia је поново позвала Ветона да се врати, што овоме, по свему судећи, не пада на памет. Уосталом, коме требају замене када опет имамо оригиналне Yes и то у пуном сјају. На слици Asia са Грегом Лејком: је ли ово, можда, махање за опроштај?

ПОМИРЕЊА, ПОМИРЕЊА

Великој америчкој тешкометалној атракцији с краја седамдесетих, групи Aerosmith, у последње време не цветају руже. Албуми су им на дну топ-листа, а ни концерти им нису више тако посећени као некада. Да би нешто променили, одлучили су да позову свог бившег гитаристу Џоа Перија на нову сарадњу. Колико знамо човек за чије су име везани највећи успеси Aerosmith још није рекао ни „да" ни „не".

● РОК интервју

АБЕЦЕДА ЗАБАВЕ

Пре тачно две године једна од најпривлачнијих и најпопуларнијих светских група били су ABC. Њихов албум „Lexicon Of Love" са неколико сјајних хитова („Poison Arrow", „The Look Of Love", „Tears Are Not Enough") био је прави догађај сезоне. Прошлогодишње издање, „Beauty Stab" није ни изблиза поновило успех прве плоче, што као да илуструје назив једне од песама – „That Was Then And This Is Now" („То је било некада, а ово је сада"). На питања одговара вођа групе Мартин Фрај.

● ***Каква је разлика између ваша два албума?***

– „The Lexicon Of Love" је био наша слика сјаја и помпезности... Већи део је заснован на идеји да је све театар и да је све на сцени. Све се догађа, као и на омоту, између две завесе. То као да је била верзија Америке коју си упознао преко телевизије и филмова. Али кад заиста дођеш у Лос Анђелес видиш да то није никаква земља снова, већ обично место где живе људи... „Beauty Stab" је тај тренутак када схватиш да ствари које си сматрао дивним, као имућност или путовања или цела та Холивудска идеја козметичке лепоте, постају мање привлачне, а све ствари које си сматрао свакодневним и можда обичним добијају већи значај и схваташ да су ти веома важне.

● ***Колико вам је свирање пред публиком помогло у тој промени?***

– Веома. Свирање у живо ме је научило да величанственост нечега понекад управо потиче из грешака и несавршености, и да сав тај испеглани и ишчетκани поглед на свет и није баш најбољи. Најчуднија ствар је када људи почну сами себе да схватају сувише озбиљно, да верују у мит о себи и почињу да се виде на начин каквим их праве светлосни ефекти. Желео сам да у студију задржимо дух групе, са свим грешкама, несавршеностима и нечистоћама. На крају, то је оно што песми даје лични печат.

● ***Какве су вам амбиције у будућности?***

– Желимо да стварамо плоче које су или величанствени успеси или потпуни промашаји. Не желимо да наша музика буде као тапет, нешто што људи слушају док пеглају, кувају или играју ТВ игре. Осећам да је најважније изазвати у људима различита осећања.

Фото: Срђан Вејвода

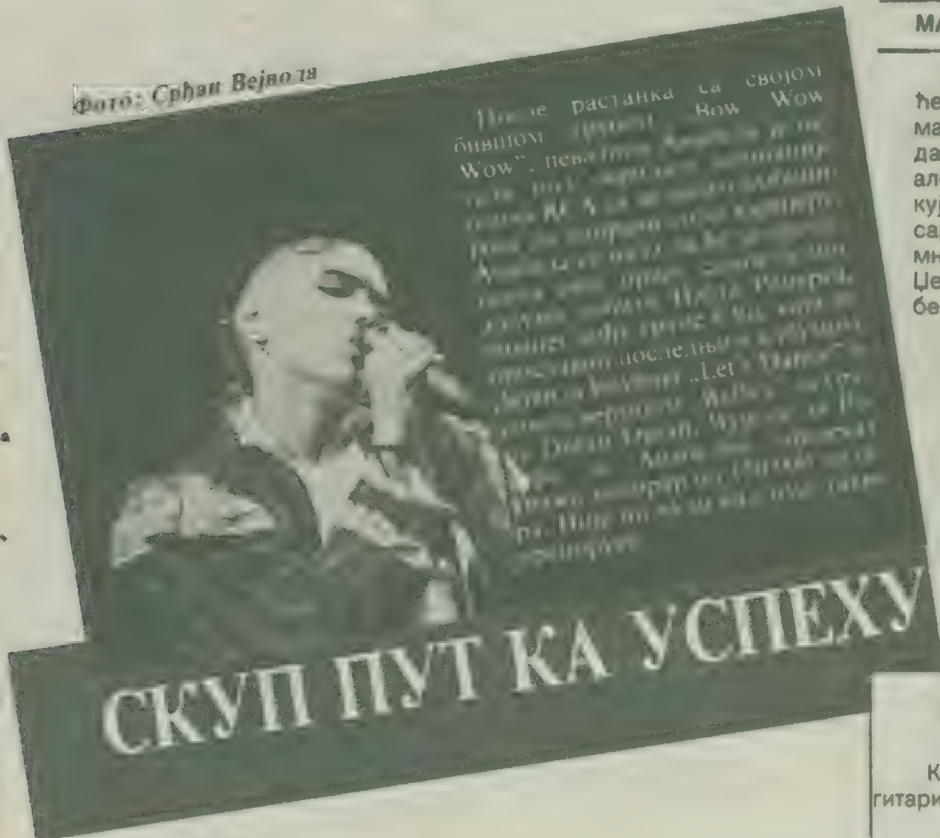

МАЈСТОРИ СЕ НЕ ПРЕДАЈУ

Све љубитеље блуза сигурно ће обрадовати вест да је велики мајстор гитаре Џони Винтер недавно у Чикагу снимио свој нови албум. Промоција плоче се очекује ових дана, а као Винтерови сарадници на њој се појављују многи искусни блуз музичари као Џејмс Котон и чланови група Алберта Колинса и Лонија Брукса.

Фото: Бранислав Решић

СА ДАСАКА НА ВИНИЛ

Rik Springfild је тренутно један од најпопуларнијих рок певача у Америци. Рођен је у Аустралији где је постигао и своје прве успехе са саставом који се звао Zoot. Самостални сингл „Speak To The Sky" изазвао је пажњу дискографских кућа у САД и млади Спрингфилд је решио да промени место боравка. Међутим у Америци је прошао још много мука пре него што је са неколико успешних албума и великим хитом

„Jessie's Girl" постао супер звезда. Док је чекао на праву прилику, Рик се углавном бавио глумом. Најпре је са пријатељем изнајмио мали театар у Холивуду и за пријатеље, рођаке и неколицину заинтересованих поставио позоришни комад за који је сам поставио сцену, осветљење и креирао костиме. Међу намерницима је био и представник ТВ компаније која је касније ангажовала Спрингфилда да игра у неколико популарних серија. Најновији успеси на музичком плану нису га удаљили од глумачког позива тако да ове године Рик снима свој први солистички играни филм.

ТАЛЕНТИ, РОЂЕНИ И НАБЕЂЕНИ

ИЗВИНИТЕ, ЈА САМ ГЕНИЈЕ

Они у гледалишту као да су били узбуђенији од осмогодишњег Волфганга који је без имало страха сео за чембало и почео да свира. Његов концерт 1764. поводом двадесет шестог рођендана Џорџа III читава краљевска породица очекивала је са великим нестрпљењем. О аустријском чуду од детета увелико се причало, већ је свирао у низ европских градова заједно са оцем и сестром. Те вечери, после виртуозног извођења пред крунисаним главама Велике Британије, и Лондон му је био „под ногама".

Када се говори о изузетно надареној деци, Волфганг Амадеус Моцарт један је од најистакнутијих примера. Од најранијег детињства показивао је несвакидашњи дар за музику па је упоредо са свирањем чембала и компоновао. Мада је живео кратко, само тридесет шест година, по делима које је оставио спада у ред најбољих композитора свих времена.

Сидис није издржао

Тек однедавно научници се баве генијалном децом и настоје да открију тајну њиховог талента. Један од истакнутих научника је и Хенри Фелдман са универзитета Тафтс из Медфорда у држави Масачусетс. По Фелдману вундеркинди се, најгрубље, могу поделити у две групе: вишеструко надарена (омнибус) деца и она која се интересују само за једну област науке или уметности. Ових других, у које се убраја и Моцарт, било је знатно више.

Чудо од детета нашег века био је и Јехуди Мењухин, амерички виолиниста. Рођен 1916. у Њујорку Мењухин је почео да свира у петој а само две године касније имао је солистички концерт са симфонијским оркестром Сан Франциска. Још тада су критичари имали само речи похвале за лакоћу и вештину којом је свирао, али и за разумевање дела које је имао на репертоару. Јехуди је и данас активан и важи за једног од најбољих виолиниста икад рођених.

Џон Стјуарт Мил, значајан британски филозоф 19. века, остаће забележен не само као генијално дете које је у четвртој години већ читало текстове на грчком него и као пример особе која у једном тренутку није знала како да изађе на крај са тим што се „разликовао" од осталих: у двадесетој години Мил је доживео слом живаца и замало се није изгубио.

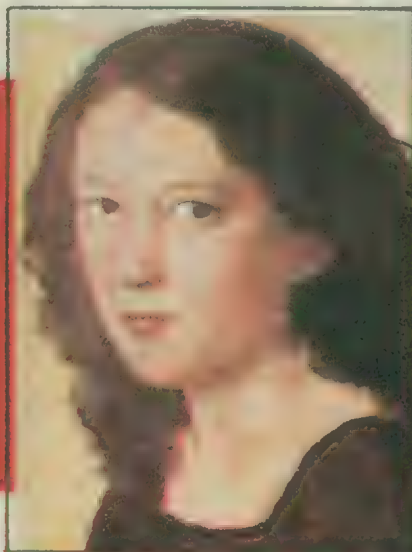

Феликс Менделсон, рођен као изузетан музички таленат.

Дејзи Ешворт изненадила је све када је у деветој години објавила свој први роман. На жалост, како је рано почела тако је рано и завршила. Доживела је деведесету готово сасвим заборављена.

Британски филозоф Џон Стјуарт Мил у двадесетој години, после нервног слома, замало од генијалног детета није постао сасвим „обичан" човек.

СА ДЕВЕТ ГОДИНА ВЕЋ СЕ ПОЈАВИО ПРЕД ПУБЛИКОМ, У ЈЕДАНАЕСТОЈ ЈЕ УВЕЛИКО КОМПОНОВАО, ДО ШЕСНАЕСТЕ ЈЕ ЗА СОБОМ ИМАО 13 СИМФОНИЈА! ФЕЛИКС МЕНДЕЛСОН БИО ЈЕ САМО ЈЕДАН ОД ВУНДЕРКИНДА. ДА ЛИ ЋЕ ИХ У БУДУЋНОСТИ БИТИ СВЕ ВИШЕ?

За разлику од Џона Стјуарта Мила било је и оних који ипак нису успели да изнесу бреме генијалности. Пример за то је Џејмс Сидис. На почетку века међу „великим" студентима Кембриџ универзитета у Масачусетсу поред једанаестогодишњег Сидиса био је и четрнаестогодишњи Норберт Винер. Док је Винер до краја живота остао у свету математике као један од значајнијих научника (био је и међу пионирима нове области – кибернетике) Сидис није издржао. После дипломе коју је стекао са непуних двадесет година мењао је послове не сналазећи се ни у једном. Убрзо потом дигао је руке од свега и „нестао". Умро је 1944. у четрдесет четвртој години.

У свету изузетно надарених сигурно место заузима и наш мали виолиниста Стефан Миленковић који свира од своје четврте године. На конкурсу виолиниста „Јарослав Коцијан" први пут у историји тог такмичења освојио је, као представник најмлађе групе, прво место у свим категоријама, укупно четири! Да ли ће сачувати свој несвакидашњи таленат као Јехуди Мењухин, показаће време.

Тако сам усамљен!

Било је и деце која су на самом почетку живота испољила раскош талента који се потом, веома брзо, угасио. Тако је, на пример, Дејзи Ешворт (рођена 1881) у деветој години написала роман о викторијанској епохи који је постао бестселер. Писала је после тога још само неколико година и, као што је неочекивано почела, у тинејџерским годинама престала је да пише. Живела је до своје деведесете потпуно заборављена, сећајући се старе славе.

За разлику од Дејзи постоје и они који се успешно носе са тим што су „различити" од других, али ипак осећају притисак. Јуџин Истомин, амерички пијаниста, недавно је изјавио:

– Како старим, имам све већу жељу да будем – просечан. Осећам се тако усамљен!

Научници који проучавају феномен генијалне деце и сами су дошли до закључка да таква деца живе прилично изоловано, несхваћена и неприхваћена од околине. Прве сукобе доживљавају у самој породици суочени са проблемом да су изнад браће и сестара, па и родитеља. Ништа мање проблема имају и са околином. Без обзира на чињеницу што у данашње време постоје специјалне школе за генијалне, ова деца остају емотивно оштећена. Она можда по свом знању и јесу на нивоу „великих" студената, али по свом емотивном животу ипак остају „само" деца. А како ће њихови вршњаци да се понашају кад се међу њима нађе мали генијалац?

Ретки су примери као што је Мек Рендал. Овај једанаестогодишњи дечак који је већ од четврте године почео да пише користећи електричну машину сам је схватио да није као његови вршњаци. Док су они већином читали стрипове, Мек је заволео Шекспира, Ибзена, проучавао је класичну музику, бавио се проблемом коришћења Сунчеве енергије и историјом.

Супербејби покрет

– Када сам почео да се играм са вршњацима, није било потребно да им објашњавам да се, на неки начин, разликујем од њих. То су они и сами приметили. Уместо да се упустим у објашњења како то да нисам „обичан", правио сам шале на свој рачун. прилазио сам им речима: „Извините, али ја сам геније!" То им се много допало и сада се играју са мном баш као

и са свом осталом децом.

Радови о генијалној деци до сада нису открили тајну њиховог несвакидашњег таланта. Изведени су углавном статистички подаци. Пре свега, вундеркинди су у већини случајева дечаци, потичу обично из просечних породица, у већини случајева рођени су царским резом. За разлику од својих вршњака имају помало резервисан однос према свету, сумњичави су и ништа не прихватају без анализе.

Хауард Гарднер, творац теорије које се седам интелигенција које се равноправно и независно развијају у различитим деловима мозга, када је реч о генијалцима, заступа теорију случаја. По Гарднеру све оно што чини да дете постане изузетно надарено треба да се стекне у одређено време, на одређеном месту и под одговарајућим околностима. Тако он објашњава да су сви ови услови постојали у елизабетанско доба када се појавила серија значајних писаца или 18. и 19. век у Бечу када су рођени врхунски композитори.

Следећи Гарднерово објашњење у САД су баш у наше време стечени сви услови и то највише у три града: Сан Франциску, Лос Анђелесу и Њујорку, и то за шаховске таленте. За ову игру дуго постоји интересовање тако да се вероватно генетски са родитеља на децу преноси тај дар, готово педесет посто врхунских шахиста читавог света потиче баш из ових градова.

Данас су многи родитељи нервозни. Жури им се и труде се да поремете природни склад између нужности и случајности и желе од своје деце да исфабрикују таленте. Не пуштају их да се развијају нормално већ их од раних дана кљукају серијом информација. Ако већ сами „не одлуче" да буду вундеркинди, треба их натерати да то постану. Зато амбициозне мајке и очеви на силу уче децу да читају, терају их да слушају музику, бомбардују их математичким проблемима. Пошто не могу да се одупру родитељима, деца трпе – жале се на главобољу, имају стомачне тегобе и често су потиштена. А родитељима који су и несвесно створили нови покрет одгајања супербеба не вреди доказивати да су њихови потомци можда сасвим „обични", они их по сваку цену гурају у редове Моцарта и Ајнштајна.

Ако већ не могу да направе геније силом, онда родитељи (најчешће амбициозне мајке) прибегавају другим метoдама. Већ се много писало о такозваној банци семена у Ескондиду у Калифорнији где се похрањује семе искључиво већ потврђених генијалаца, по могућности носилаца Нобелове награде. Психолог из Лос Анђелеса, неудата жена по имену Афтон Блејк одабрала је да буде оплођена спермом под бројем 28 знајући да се ради о научнику који ради са компјутерима. Дете које је рођено од ове жене и непознатог даваоца зове се Дорон, старо је близу две године и са четири месеца имало је моторне способности четворогодишњег детета. Сада показује велико интересовање за музику. Да ли ће постати генијално још се не зна. Афтон се сигурно нада да хоће, зашто би се иначе упуштала у овај подухват.

Дорон Блејк требало би да постане први исфабриковани геније. Да ли ће то и бити, показаће време.

Без обзира на сва настојања да се створе вештачки генијалци, ипак би требало поштовати случај не ремећећи природни биолошки ход. Овако, може да дође време општег хаоса када ће се стварати исфабриковани људи-роботи.

В. С.

ЗАБАВНИКОВА ШКОЛА ДРЕСУРЕ

ДОБРА РУКА

ЈЕДНА ОД ОСНОВНИХ СТВАРИ КОЈУ ВЛАСНИК ПСА МОРА ДА УПАМТИ ЈЕСТЕ ДА ПОВОДНИК НИКАД НЕ ДРЖИ У ЛЕВОЈ РУЦИ. ОНА МОРА ДА БУДЕ СЛОБОДНА, СПРЕМНА ДА БОДРИ И МИЛУЈЕ, ПРУЖИ ЗАШТИТУ.

У почетку обуке пас ће вас вући напред, скретати лево, десно, застајкивати. То његово неправилно кретање поправићете помоћу поводника. Дакле, чим ваш љубимац покаже намеру да скрене, повуците поводник: на тај начин примораћете га да вам приђе уз леву ногу а чим приђе нека га ваша лева, „добра" рука, прихвати и помази. Водите рачуна да трзај поводником изведете тако да пас не схвати одакле долази бол. Ви за њега морате да будете оличење мира и спокојства: ваша десна рука, она која му задаје бол, остаје невидљива.

Привикавајући пса да иде на поводник, побудићете у њему три чула (слух, додир и вид) и изазвати три осећаја која ће он врло добро повезати. Трзај десном руком наноси бол и није нимало пријатан – остане ли близу вас, бола нема. Осим тога, чуће ваш благ глас и видеће леву руку којом ћете га помиловати. Будете ли поступали на овај начин, ваш ће се пас не само привићи на поводник (ову вежбу треба свакодневно понављати), него ће убрзо радосно пружати главу ка вашој левој руци. Због чега, зна се.

Да би ова вежба била што успешнија, поведите пса у парк или шуму, тамо где има већег дрвећа. Одлучно крените право ка најближем дрвету: кад стигнете до њега, нагло скрените десно. Пас ће се наћи с леве стране. Повуците поводник десном руком и пас ће плећком ударити у дрво, што му се, природно, неће нимало допасти. Чим вам после тога буде пришао, помилујте га левом руком уз команду „поред". Ако вежбу изведете добро, пас ће већ трећег-четвртог дана схватити да треба да иде сасвим уз вашу леву ногу. У противном, закључиће, ризикује да опет осети бол. Правило које нипошто не смете да заборавите: поводник вам служи да њиме водите пса, нипошто за кажњавање!

Већ после неколико дана обуке ваш пас ће, ако је добар ученик а ви ништа мање добар учитељ, послушно доћи на сваки ваш позив. Да бисте проверили и њега и себе, поведите га у шетњу. Како напредујете, биће вам јасно већ кад му покажете поводник: ако се радује, имате све разлоге да будете задовољни.

Чим стигнете у парк, скините свом љубимцу поводник и пустите га да мало трчи. Сачекајте неколико минута па га тек онда позовите. За случај да се оглуши о ваш позив, треба да имате у џепу омањи свежањ кључева или кратак ланац. Гађајте га њиме, дозивајући га истовремено. Ваш пас ће, истог тренутка кад буде погођен, дотрчати до вас не зато што зна да сте га казнили, већ да потражи заштиту. Наш савет је да га оставите у уверењу да га је неко други гађао а не ви јер ћете само тако успети да му се прикажете у „најбољој светлости", као неко од кога може да очекује само радост и у кога ће имати пуно поверење. Не буду ли испуњена ова два услова, сав ваш труд око обуке остаће, највероватније, јалов. Реаговање вашег пса на команду „дођи" показаће и како сте ви сами савладали лекцију.

Ђ. ПЕРОВИЋ

НЕМА САВРШЕНОГ ЗАТВОРА

И ИЗ АЛКАТРАЗА СЕ

У заливу Сан Франциско око два километра северно од града лежи стеновито утврђено острвце Алкатраз које је 1933. године постало најчуванији и најстрожи амерички федерални затвор за најопасније криминалце. Сматрало се да из тог хладног мора, са јаким плимама и осекама, нема бекства. Неки су, ипак, покушали.

Прва жртва

Верујући да мирном и ограниченом Џоу Бауерзу неће пасти на памет да прави неприлике, управа затвора одредила га је да ради код пећи за спаљивање отпадака у близини обале ограђене бодљикавом жицом. Џо је 26. априла 1936. радио и бацао погледе према стражару у најближој затворској кули. У једном тренутку, док је овај гледао на другу страну, робијаш је прескочио ограду и већ је силазио низ обалу када га је стражар приметио и испалио два хица као опомену. Бегунац се није обазирао и стражар је пуцао право у њега. Бауерз је пао у воду на месту мртав.

Џо Бауерз је први човек који је покушао да побегне из Алкатраза и први затвореник који је убијен.

У слободу или у смрт?

Теодор Коул и његов затворски друг Релф Ро одлучили су да за бекство искористе маглу веома честу на Алкатразу. Пошто су једно време изигравали узорне затворенике, обојици је додељен посао у слабије обезбеђеној фабрици гумених простирки. Када се 16. децембра 1937. године густа магла спустила на острво, другови су закључили да је час бекства куцнуо.

Коул је украо масиван француски кључ и металну цев, тим алатом су он и Релф Ро одвалили једну од челичних шипки са прозора фабрике и искочили на узан пролаз за раднике око шест метара ниже. Под окриљем магле разбили су катанац на вратима жичане ограде, скочили на гомилу старих гума на обали, бацили се у воду и ишчезли.

Чим је бекство откривено, обалска стража и све расположиве полицијске снаге дале су се у потрагу, али од Коула и Роа ни трага ни гласа. Неколико месеци касније управа Алкатраза издала је саопштење да су се бегунци сигурно удавили. За ово не постоје никакви докази.

Из исте фабрике покушао је да побегне и Џозеф „Дач" Крецер рачунајући на помоћ затвореника Сема Шоклија и своје гангстерске банде. Ујутро 21. маја 1941. Крецер је кроз прозор угледао два човека како пецају у усидреном моторном чамцу – то су били гангстери спремни да га прихвате чим се појави на обали.

Убеђен да план функционише као сат, Крецер је дао знак Шоклију, оборили су чувара, свезали га, латили се турпија и запели да стружу решетку на прозору. Четрдесет минута касније решетка је била добро углачана, али ни засечена. Бацивши последњи чежњив поглед на чамац за слободу, Крецер је рекао да је све пропало. Минут касније стигао је чувар и ставио им лисице на руке.

Стражар се боље снашао

Витни Френклин, Сенди Лимрик и Џим Лукас испланирали су да побегну преко затворског крова тако што ће убити стражаре у кулама и узети њихово оружје. Сва тројица радили су у столарској радионици и 23. маја 1938. напали су ненаоружаног чувара и размрскали му лобању. Лукас се провукао кроз прозор и исекао бодљикаву жицу која је бранила прилаз крову. Потрпавши у џепове тежак метални алат успентрали су се на кров у чијој се средини налазила стражарска кула коју су напали из три правца ударајући чекићима и цевима по стакленим прозорима.

Стражар Хел Стајтс није изгубио присуство духа – подигао је револвер и пуцао. Пре него што га је испразнио, успео је да убије Лимрика и рани Френклина. Док је Лукас покушао да развали врата куле, а рањени Френклин се придизао да му помогне, Стајтс је зграбио пушку и још једном пуцао у Френклина. Када је цев уперио у Лука-

са, овај је подигао руке предајући се.

Френклин је преживео, али су и он и Лукас због убиства чувара добили доживотну робију.

Утопљеник са затворским бројем

Џон Бејлес је 15. септембра 1941. стајао у реду са осталим затвореницима који су уклањали смеће са дока малог пристаништа чекајући да их врате у ћелије када му је одједном пало на ум да бежи. Како је била густа магла, нико није ни приметио да је скочио на обалу, скинуо затворски комбинезон и бацио се у таласе.

Чим је бекство откривено, огласиле су се сирене, а стражари развили у стрелце. Бејлес је имао добрих изгледа да умакне, али је пливајући сувише предано пљускао па су га чули и „упецали".

Седамнаест година касније Бејлесову идеју покушали су да спроведу у дело Клајд Џонсон и Ерен Беџик док су 29. септембра 1958. такође чистили смеће на пристаништу. Чувара су савладали кришом направљеним ножевима, везали га, запушили му уста и стуштили се на обалу. Око струка су натакли надуване гумене појасеве – својеручни рад – и запливали.

На свега шездесетак метара од обале Џонсонов појас се издувао и он је, сасвим мудро, запливао натраг. Ухваћен је док је излазио из воде на обалу Алкатраза. Тринаест дана касније стражар у кули код обале угледао је тело како плута у близини пристаништа. Надуто лице леша није могло да се идентификује, али је давеник био одевен у робијашко одело са Беџитовим затворским бројем.

Натраг кроз исти прозор

Џејмз Бормен, Харолд Брест, Фред Хантер и Флојд Хамилтон покушали су да отпливају у слободу у по бела дана 13. априла 1943. из радионице бетонских блокова. Лако су савладали два стражара и искочили кроз прозор. Тела су претходно намазали густим моторним уљем да би се заштитили од губитка топлоте у води и намакли појасеве за спасавање. Успели су да се дохвате обале и ускоче у море, али је стражар у кули приметио Бормена и Бреста и припуцао.

Бормен је убијен првим хицем, а рањеног Бреста ухватили су стражари из моторног чамца. Хантер се предао када је један стражар насумице пуцао у хрпу гума испод којих је чучао.

Хамилтон се такође прикрио у једној пећини где је без хране два дана цвокотао од зиме. Најзад се пришуњао назад у радионицу кроз исти прозор куда је побегао.

Лажни подофицир

Посао Џона Џајлза био је да на пристаништу помаже при истовару и утовару што му је омогућило да крадуцка рубље које је из оближњих војних гарнизона стизало бродом у затворску перионицу. Део по део и Џајлз је комплетирао униформу техничког подофицира америчке армије. Када је 31. јула 1945. уз док пристао војни пароброд, Џајлз је обукао своју униформу, преко ње затворски радни комбинезон и сишао на истовар. У погодном тренутку завукао се испод дока, скинуо затворско одело и укрцао се на брод.

Док се удаљавао од обале Алкатраза, Џајлз је тумарао по броду с оловком и бележницом, војници нису на њега обраћали пажњу мислећи да је техничар. Али, чим је установљено да је нестао, из затворске управе позвали су војни гарнизон на Острву анђела и захтевали да се ухапси сваки човек на броду чија документа нису у реду. Џајлз је враћен у Алкатраз.

Побуна по којој се праве филмови

Бернард Кој био је мозак „Битке у Алкатразу" како је чувену побуну затвореника назвала америчка штампа. Пуцњава, која је трајала од 2. до 4. маја 1946, водила се између шачице наоружаних робијаша с једне стране закона и затворских чувара потпомогнутих полицијским снагама из Сан Франциска и четама морнарице с друге. Саучесници Бернарда Која били су Сем Шокли, „Дач" Крецер, Марвин Хабед, Бади Томсон и Кларенс Карнис. Пуне две године проучавали су план затвора и одвијање свакодневног живота у њему и тек онда су ступили у акцију. На дан 2. маја Кој и Хабед су испред затворске капеле нокаутирали своје стражаре и узели им кључеве. Затим су ослободили четворицу „завереника" из ћелија и заузели стражарску галерију са оружјем у врху зграде. У року од педесет минута ова шесторка држала је у шаци главно затворско здање, „ухапсила" девет стражара и ослободила велики број робијаша. Али, када је Крецер покушао да откључа врата дворишта за шетњу, једина кроз која су могли да изиђу право напоље, установио је да ниједан од кључева не пасује. Тако су се нашли у клопци.

Наоружани само једним пиштољем и једном пушком Кој, Крецер и Хабед решили су да се боре до краја чак и када је ситуација постала безнадежна јер су у међувремену пристигли полицајци, маринци и стражари из затвора Сан Квентин и Левенворт и навалили да поврате контролу над затвором у руке правде. После четрдесет једночасовне пуцњаве сачмара, граната, базука и минобацача у Алкатразу је поново успостављен ред. Погинула су два стражара, Кој, Крецер и Хабед.

БЕЖАЛО

Гипсане главе у креветима

Највештије бекство из Алкатраза дело је Френка Мориса и браће Кларенса и Џона Енглина. Радећи ноћу украденим чекићима и бушилицом направљеном од електричног вентилатора, они су проширили отворе за проветравање који су из њихових ћелија водили до помоћног ходника. У ноћи 12. јуна 1962. ставили су у своје постеље гипсане главе са правом косом да би заварали стражаре, провукли се кроз отворе до ходника, попели се уз цеви до вентилационог отвора на таваници, лако га пробили, нашли се на крову и похитали према јужном зиду. Тамо су натукли појасеве за спасавање начињене од рукава пластичних кишних кабаница, поскакали у воду и никада више нису виђени.

Следећег јутра, пуних девет часова после бекства, установљено је да их нема. Потрага је трајала данима, али без успеха. Затворска управа је најзад објавила да су се бегунци сигурно подавили. Али, оне ноћи када су ишчезли, време је било лепо а море изузетно мирно, па је више него могуће да су се Морис и Енглинови дочепали слободе.

Један је препливао

Последњи покушај бекства из Алкатраза извели су Дарл Паркер и Пол Скот 16. децембра 1962. Пошто су утекли из затворске зграде и стигли до обале, ставили су око руку надуване колутове направљене од гумених хируршких рукавица и отиснули се. У том истом часу зачула се затворска сирена. Паркер је успео да отплива до острвца званог „Мали Алкатраз" где га је нашла обалска стража. Скот је био одличан пливач и у року од једног сата дочепао се обале Сан Франциска испод чувеног моста Голден Гејт. Мртав уморан бегунац направио је неопростиву грешку – извалио се на обалу и заспао као клада. Када се пробудио, угледао је око себе чету полицајаца.

Скот није успео да побегне, али је срушио мит да је немогуће препливати од Алкатраза до копна. Оно што је њему пошло за руком могло је, такође, да успе и петорици затвореника који су ишчезли.

После Скота и Паркера нико више није покушао да бежи са острвца – указом министра правосуђа Роберта Кенедија федерални затвор у Алкатразу укинут је као нехуман 21. марта 1963. године и сада зврји празан.

Приредила:

Бојана ДОЖИЋ

КАКО ЈЕ БАЊСКИ ГРНЧАР ПОСТАО БЕЧКА МУСТРА

Руке мајстор-Милована годишње измесе око 15 тона иловаче

Предмети за свакодневну употребу

Милован Стојановић иза фигура у ношњама Србије и Босне

Радници на железничкој станици у Врњачкој Бањи чудом су се чудили док су у вагон убацивали иловачу. Ко је још видео да се земља вози вагонима? А кад су још чули да ће читав вагон за далеки Беч, помислили су да то неко са њима збија шалу или је, можда, збиља. Никад не знаш шта ће тим шашавим странцима пасти на ум. Међутим, кад су убрзо угледали свог суграђанина Милована Стојановића, грнчара, понешто им је постало јасније.

Познатији под надимком Мис (иницијали имена, очевог имена и презимена), Милован Стојановић је већ тада представљао знаменитост Врњачке Ба-

ОД ЗЕМЉЕ СЕ СВЕ МОЖЕ

Похвала занату који изумире.

ње, и не само ње. Његова грнчарија и керамика биле су познате и ван граница наше земље: у најпознатијем водичу за западне туристе „Југославија", штампаном на неколико језика и у неколико стотина хиљада примерака, он је једини наш грнчар чије је дело представљено сликом и речи.

Међутим, тек сада је први пут ишао ван земље, стигао му је позив из Етнографског музеја у Београду да оде у Беч и суседима покаже шта све могу руке и иловача, машта највише. Кренуо је за вагоном иловаче носећи испод руке свој грнчарски точак. У коферу је имао народну ношњу.

У отменом Бечу изненађење: читав један спрат чувене робне куће „Гернегрос" испражњен је за мајстор-Милована. Али, то је било тек прво у низу изненађења. Истог дана маса људи је окупирала робну кућу и сви су желели да буду што ближе том Југословену који је правио чуда од земље. Задивљено су посматрали како, за цигло пет секунди, пљоснати тањир постаје витка ваза, како настају шоље, чираци, амфоре...

Сузе светог Спиридона

Пуних месец дана мајстор-грнчар није престајао у Бечу да окреће свој грнчарски точак, и по дванаест часова дневно. За то време направио је преко хиљаду предмета, нешто продао, али велики део и поклонио. Свакодневно су долазили и студенти са примењене уметности просто не верујући шта један наивац с Балкана, како су шаптали између себе, уме и може. Ни њихови професори се нису стидели да сатима посматрају рад Милована Стојановића често га прекидајући питањима како је то и то урадио, како боје саставио.

Док је у Бечу окретао свој грнчарски точак, мајстор-Милован се готово свакодневно враћао у прошлост, у родно Берилово поред Пирота где је још као петогодишњак први пут замесио глину, са 12 година направио прво грнче. Није ни чудо, деда му је био грнчар, па отац, стричеви, ујаци. И они су путовали по другим земљама, били у Бугарској, Румунији, Грчкој, Турској, све до Туниса и Алжира, учили вештину обликовања земље.

Пребирајући по тим годинама увек би се осмехнуо кад би му на ум пао 25. децембар. Тог дана сваке године укућани су облачили свечано рухо, празновали дан светог Спиридона. Отац Илија би обавезно одржао слово о заштитнику грнчара. По тој причи, свети Спиридон је узалудно покушавао да направи земљани ћуп, али је иловача била сува и тврда и стално му пуцала под ногама. Немоћан, Спиридон је заплакао: сузе су оквасиле земљу и он је направио најлепши земљани ћуп на свету. Ето тако постадоше грнчари.

Кад нокти отпадају

Беч је био само прва у низу светских метропола где је мајстор-Милован показивао своје умеће, ређали су се Цирих, Париз, Москва, Њујорк, Вашингтон...

Међутим, лакоћа којом мајстор-Милован ствара те своје предмете може да завара. Грнчарски посао није нимало лак, начин израде је вековима остао готово исти. Прво треба наћи иловачу (Милован каолин довози из Аранђеловца а добре иловаче има у околини Бање), ископати је, па млети и месити тако да на крају у њој не остане ни зрнце камена. Тек тада треба окренути грнчарски точак и на њему земљи удахнути облик, онда то оставити да се суши, па обојити и, на крају, убацити у пећ. Ако се хоће чвршће и сјајније, удари се глазура и поново у пећ, сада на много вишу температуру. То је керамика.

Грнчар личи на алхемичара. Милован непрекидно меша боје и оксиде, упорно тражи своје „грнчарско злато". У закључаној фиоци држи свеску у којој су само њему разумљиве шифре које крију процес настајања одређене боје. А то трагање понекад може да буде и опасно. Пре петнаестак година мајстор-Милован је у нову смешу оксида и боја ставио руке и прво осетио свраб а онда неиздржив бол. Кад их је извукао напоље, имао је шта да види – ноктију више није било. Отпали. Уместо нове боје Милован је открио страшан отров. Од тада је много пажљивији.

У паузама између „меси, суши, фарбај, пеци" мајстор-Милован редовно обилази музеје тражећи мотиве за своје фигуре, вазе, чираке, тањире...

Петар МИЛАТОВИЋ

Снимио: Љубомир ПАТРНОГИЋ

Кирил Буличов

ИМАМО СЛОБОДНИХ МЕСТА

ДУСЈА ЈЕ БЕЗ РАЗЛОГА ПАЛА У НЕСВЕСТ КАД ЈЕ КРОЗ ПРОЗОР УГЛЕДАЛА ТРИ ДИРЕКТОРА И ТРИ ПРОФЕСОРА МИНЦА ОД КОЈИХ ЈЕ ЈЕДАН ИМАО ЦРНЕ БРКОВЕ.

Млад човек у елегантном тамноплавом оделу, с машном такође тамном, стајао је у отвореним вратима и питао:

– Извините, тражим Лава Христофоровича – Минца.

Оба човека окренула су главе према њему. Један је био подебљи, низак, са ћелавом главом. Мале светлоплаве очи гледале су младића са пажњом. Млађи мушкарац био је изузетно мршав, имао је црну разбарушену косу и бркове.

– Јесте ли ви провесор Минц? – поновно је упитао дошљак младог чупавог мушкарца налик на генија. Младић је с осмехом показао очима према ћелавку који је проговорио:

– Ја сам Минц. А ви сте управо постављени директор и срели сте се са непредвиђеним потешкоћама на свом новом радном месту, је ли тако? – Млади човек је потврдно климнуо главом. – Тешкоће не можете сами да савладате, па вам је неко од познаника, сигурно шеф градилишта Иван Удалов, посаветовао да одете код доброг чика-Минца и замолите да вам пронађе бетон без цемента јер вам баш недостаје цемент и до сутра га никако не можете набавити. А сутра бетонска плоча мора бити готова. Је ли тако?

– Скоро тако. Посаветовао ме је Миша Стендал из градске редакције, а ја сам управо нови директор хотела „Под гуском".

– Немогуће! Иван Прокофјев није више директор? Најзад су га скинули – задовољно је приметио чупави младић.

– Седите, зашто стојите?

– Хвала, седео сам пуна три дана док сам преузимао документацију.

– Ништа вам не могу помоћи. О хотелима не знам баш ништа!

– Молим вас да ме саслушате пре него ме одбијете. Зовем се Фјодор Фјодорович Ласточкин. До сада сам радио у дистрибуцији филмова. Сада су ме овде пребацили. Рекли су: – Ту си више потребан. Хотел није велики, а туриста је пуно.

– Знамо, знамо. Никад не скидају са улаза таблицу са натписом „нема слободних места" – убацио је Минц.

– Данас ме је позвао Бјелоселски из Управе града и каже да прекосутра отвара симпозијум о гајењу ракова и да стиже већи број учесника. Треба посебно спремити још двадесетак бољих соба за руководиоце. Ја у хотелу имам свега тридесет три собе! И све су пуне! Сви су гости ту службено, с делегацијама, никога не могу избацити!

– Не постоји проблем који се не може решити – рекао је.

– Чини ми се да ће ипак професор вас прихватити и да се ухвати укоштац са тим хотелом – обрадовао се и Минцов помоћник.

– Оставите ме сада самог. Почињем да мислим. Када почиње симпозијум?

– Прекосутра – брзо је одговорио директор хотела.

– Дођите сутра после ручка.

Сутрадан је Фјодор Ласточкин стајао испод прозора професора Минца већ у 12 часова.

У кабинету Минца остали су од 3 до 9 увече. После детаљног објашњавања Фјодор је схватио шта треба да ради. Изгледало му је да је проблем његовог хотела решен. Отишао је држећи у рукама металну кутију. Било је доста касно када је ушао у хотел. У холу испод огромне копије слике Рјепина „Иван Грозни убија свог сина Ивана" гости су седели на коферима. Чекали су слободно место. Фјодор је прошао поред њих безбедно само захваљујући томе што нико није знао да је он директор. Једино се рубенсовска Дусја укочила кад га је угледала јер у том моменту примала је од једног црног брке плавичасти коверат. Дусја је сматрала да треба увек помоћи паметном госту који је спреман да на одговарајући начин захвали.

Сутрадан је директор дошао на посао врло рано. Дусја је још дремала иза пулта, а на фотељама у холу спавали су гости. Отворио је сеф у коме је провео ноћ уређај професора Минца и укључио га. У том моменту зазвонио је телефон.

– И шта ћемо урадити, Ласточкин? – питао је Бјелоселски.

– Све ће бити у реду – одговорио је мирно Фјодор – мислим да ће чак остати слободних места.

– Само без скандала, само мирно. Госте који су до сада били код вас не смете силом избацити!

Уређај је тихо радио. Лампице су треперили, чуло се тихо шуштање. Притискао је неку дугмад. Пола часа касније сишао је у хол.

– Данас имате слободан дан – рекао је Фјодор – собе ћу сам поделити.

– Шта имате да делите? Ниједна соба није слободна! – рекла је иронично.

Фјодор није прихватио дискусију.

Изашао је на улицу и са улазних врата скинуо никловану плочицу са натписом „Нема слободних места". Вратио се у хол и рекао гласно:

– Ко чека собу, молим код мене, пробаћу да вас све некако сместим.

Дусја је то трпела једно време. Превише је добро знала да директор ради немогуће и да његови успеси миришу на црну магију или превару. Видела је да хотел повремено прима тродупло гостију него што има места. И што је најгоре, прилив доказа захвалности за њене услуге почео је нагло да сахне.

Показало се да демаскирати директора није нимало једноставно. Књиге је водио уредно, а када су наилазиле веће групе гостију слао је Дусју кући. Најзад га је једном причекала. Кад ју је ослободио посла, она је намерно оставила у столу своју ташну и након пола часа вратила се натраг. Фјодор је седео за њеним столом. Завирила је преко његовог рамена и видела је како исписује признаницу на собу бр. 14. Испред стола стајао је млади мушкарац црне косе, а знала је да је јуче она лично сместила у ту исту собу једну ударницу из Волгограда. Одмах је прешла у напад.

– Шта то радите, Фјодоре Фјодоровичу? – повикала је – па у овој соби спава једна млада жена, а ви тамо трпате овог мушкарца. Шírите неморал. Ви ћете за то одговарати!

– Каква жена? Нећу! Ја имам супругу – бранио се гост.

– Дусја Семјоновна – директор хотела је нагло затворио књигу и одмерио Дусју оштрим погледом – молим да одмах изађете из хотела. Вашу гошћу преселио сам у другу собу. Немојте се мешати у мој посао.

Сутрадан је Дусја искористила прилику да скокне до собе бр. 14. Затекла је тамо своју ударницу.

– Вас нису преселили у другу собу? – упитала је без оклевања.

– А зашто би ме селили?

– У овој соби спавао је данас неки црномањасти мушкарац!

– Како смете? – зацрвенила се жена. Била је млада и лепа а њен вереник чекао ју је у Волгограду.

– Сигурно је отишао мало пре, је ли тако?

– Овде није било никога – очи лепе ударнице напуниле су се сузама. – Како ме смете нападати?

Дусја се није обесхрабрила. Са двоструком пажњом пратила је сва-

ки директоров корак. Ухватила га је поново после два дана.

Добили су телеграм да долази четрдесет чланова клуба подводних ронилаца. Хотел је био препун. Приметила је како је оптимистичко расположење директора нагло спласнуло. Прислушкивала је док је разговарао телефоном са Бјелоселским и молио да га спасе најезде ронилаца.

Тог дана Фјодор није ишао кући. Затворио се у свом кабинету. У десет увече Дусја је пришла тихо вратима и чула разговор неколико мушких гласова. Директор није био сам. Ставила је уво на кључаоницу али није могла разумети о чему говоре. Ко је тамо могао бити? То мора да сазна. Потрчала је у врт. Прозор кабинета је био отворен а завеса се лелујала на ветру. Подигла се на избочину зида, завирила је унутра и – пала у несвест на меку траву испод прозора.

Кад су је свеж ноћни ваздух и ујед комараца вратили из несвести, појурила је да исприча где треба шта се догађа у директоровом кабинету. Сигнал Дусје је изгледа озбиљно схваћен јер се одмах следећег дана ујутру појавила контрола из управе Града.

Прегледали су хол, собе, кабинет, књиге. Директор се негде изгубио из хотела. Потрчао је професору Минцу.

– Опет тражим вашу помоћ. Нисам се довољно чувао ове злобнице Дусје. Натоварила ми је на главу контролу градских власти. Ако прегледају собе и сравне стање са књигама, све ће се открити.

– Баш сам заузет неким проналаском, али када је таква ситуација идем одмах – рекао је професор. – Прво код Бјелоселског.

Бјелоселски је познавао Минца одавно и много га поштовао. Поносио се тиме што такав геније живи у Великом Гуслару. Против Фјодора такође није имао ништа,

– У хотелу „Под гуском" је контрола... – почео је Минц.

– Јесте, имам о томе извештај. Зашто се ви тако нервирате?

– Због тога што то неће бити једина контрола. Кад-тад ће се открити неред.

– Па рекли сте да је све у реду!

– Финансијских прекршаја нема, али има нереда. Па и ви сте се сигурно некад упитали шта се то дешава у хотелу „Под гуском" кад неколико година није било могуће добити слободно место а сада га одједном увек има. Решили сте да то не примећујете!

– Да, има нечега у томе! То је моја непажња. Кажите ми сада све, па ћемо нешто заједно измислити.

– Ништа нећу крити – наставио је Минц. – Фјодор је дошао мени и затражио помоћ. Определио сам се за најзгодније решење проблема: искористити паралелне светове.

– Је ли то нека мистика? – уплашио се Бјелоселски.

– Проблем је чисто научни а доказ је наш хотел!

– Испричајте ми детаљније.

– Наша земаљска кугла није сама. У другим димензијама постоји мноштво њој паралелних земаља. Изумео сам уређај за комуницирање са њима. У сваком од тих светова постоји место Велики Гуслар, хотел „Под гуском", директор Фјодор и остали део нашег живота.

– И ја сам такође у тим световима? – питао је Бјелоселски.

– Јасно. Само с тим, што нисте баш идентични. У једном свету сте ожењени, у другом имате бркове, у петом плаву коврџаву косу...

– Интересантно – шапутао је начелник и проверио прстом има ли бркове.

– И у световима има неких разлика. Ово је био предмет мог експеримента. На пример, код нас симпозијум о гајењу ракова почиње данас, на Земљи II почиње тек прекосутра, а на Земљи III састанак експерата за лов на крокодиле за 10 дана.

– Разумем – обрадовао се Бјелоселски – и данас је код њих хотел „Под гуском" празан"!

– Ви сте заиста мозак, начелниче, – рекао је Минц.

– Немојте, молим вас – зацрвенео се од задовољства Бјелоселски – а како превозите госте?

– Управо то обавља мој уређај. Требало је наћи заједничке тачке додира. Искористио сам их. Гост улази у собу где већ неко станује, отвара врата и... нађе се у истој соби али на Земљи II. А рецепционер из тог хотела мора да се потруди да се гост када излази из собе нађе опет на Земљи I.

– Фантастично, али рискантно!

– Уређај је још у фази експериментисања. Могуће је да се деси неки неспоразум. Исто тако, мислите да контрола делује само на нашој Земљи? О не! Сада раде најмање четири такве комисије.

– И четири Дусје? – упитао је Фјодор.

– Можда и више. Сада ћете видети! Дођите у кабинет директора хотела!

Минц је извадио из џепа минијатурни апарат и прикључио га на кутију која је стајала на Фјодоровом столу. Све се заљуљало испод њихових очију и у кабинету су стајала три Минца, три Фјодора Ласточкина и још двојица Бјелоселских, од тога један са црним брковима. Фјодори су се пријатељски смешкали јер су се познавали већ три месеца и сарађивали на смештају гостију.

Дусја је без разлога пала у несвест кад је кроз прозор кабинета угледала тројицу директора. Тројица професора Минца гледало је себе са поштовањем.

– Шта ћемо сада радити са контролама? – упитао је један од Фјодора?

– То није проблем – зачуо је свој глас Бјелоселски. – Кажите, ко ће ми позајмити машину за асфалтирање улица, само за 10 дана?!

– Ако ми набавиш четири тоне поцинкованог лима за три дана, асфалтерка је твоја – рекао је други Бјелоселски.

– И још једна ситница; шта да радимо са Дусјама?

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

аутор ВеМак	ПОДИЗАЊЕ МОРСКОГ НИВОА	ОДЛАЗИТИ НА РАЗНЕ СТРАНЕ	НАУКА О БОЛЕСТИМА УВА	ГОДИШЊЕ ДОБА	ПУСТИЊАЦИ, ИСПОСНИЦИ	САСТАВЉАЧ ГЛАГОЉИЦЕ	ЛАКО ИСПАРЉИВА ТЕЧНОСТ
ГОДИШЊЕ ДОБА							
ПРОИЗВОД РАСПАДАЊА КАМЕНА							
ИЗОТЕРАТНА ЛИНИЈА							
МУШКО ИМЕ							
ТЕЛЕФОНСКИ ПОЗИВ				ЗНАК ЗА ИЛИНИЈУМ / УЗБУНА			СТАЛНО, БЕЗ ПРЕСТАНКА
ВЕЛИКО ХОЛАНДСКО ПРИСТАНИШТЕ	ХЕЛЕНСКИ ПЕСНИК						
УТОЧИШТА						ГРАД И ЛУКА НА ЦРНОМ МОРУ	
НАШ КОМИЧАР АЛЕКСИЋ					С. П. / КОЈИ ПУТУЈЕ РАДИ РАЗОНОДЕ		
ПОКРЕТАЧ КОД ВОЗИЛА АНЛАСЕР							
ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА			ВРСТА ИНСЕКАТА (МН.) / ТКАЊЕ ЗА ЗИД				
КРАЋИ НАЗИВ ЗА ЕСТОНЦА				ГЛУМИЦА ЕВА / ОРГАН БИЉКЕ			
ТРЕЗВЕН ЧОВЕК							
"ДИНАР"		АУТО-СТАЗА ЗА ТРКЕ / ПЛАНИНА У БОСНИ					
АУТОМАТСКИ ИНСТРУМЕНТ							
ЋУПРИЈА					РЕКА У ИТАЛИЈИ / НЕДОСТАТАК		
ПОТКРОВЉЕ	ОНОМАТОПЕЈА КОЗЈЕГ МЕКЕТАЊА			МОСТАР / МАКЕДОНСКИ ПИСАЦ ИВАН			ЈЕДНА ЕЛЕКТРОДА
НАШ КЊИЖЕВНИК ГВИДО							
НЕГАТИВНО ЕЛЕКТРИЧНИ ЈОН						ИЗНАД	
ШТО СЕ ОДНОСИ НА ВИЛКЕ							
ВРСТА МАЈМУНА					ПОДЗЕМНИ ПАКАО / ЗНАК ЗА ЊУТН		
ЗНАК ЗА НАТРИЈУМ			ТАДА				

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: потпала, огранак, близина, ронилац, осилити, Ј, Данај, Ирац, Ра, тад, ан, милионер, отпори, е, Ори, з, кабасто, станари, Того, , заносити, зи, три, аја, она, аманет, И, Анита, спреј, ш, трајање.

990 + 10 СУПЕР НАГРАДА

990 фигурица ПЕЗ су добили чланови ПЕЗ клуба чије чланске карте носе следеће бројеве:

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

64094 64136 64170 64223 64274 64323 64372
64418 64469 64517 64562 64612 64654 64696
64741 64792 64841 64890 64936 64987 65035
65080 65130 65172 65214 65260 65311 65360
65409 65455 65506 65554 65599 65649 65691
65733 65778 65829 65878 65927 65973 66024
66072 66117 66167 66209 66251 66296 66347
66396 66445 66491 66542 66590 66635 66685
66727 66769 66814 66865 66914 66963 67009
67060 67108 67153 67203 67245 67287 67332
67383 67432 67481 67527 67626 67671 67721
67763 67805 67850 67901 67950 67999 68045
68096 68144 68189 68239 68281 68323 68368
68419 68468 68517 68563 68614 68662 68707
68757 68798 68841 68886 68937 68986 69035
69081 69132 69180 69225 69275 69317 69359
[illegible] [illegible] [illegible] 69553 69599 69650 69698
69749 69799 69845 69877 69922 69973 70022
70071 70117 70168 70216 70261 70311 70353
[illegible]
[illegible]
71058 71107 71153 71204 71252 71297 71347
71389 71431 71476 71527 71576 71625 71671
71722 71770 71815 71865 71907 71949 71994
72045 72094 72143 72189 72240 72333 72383
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
74066 74117 74166 74215 74261 74312 74360
[illegible]
[illegible]
75057 75102 75153 75202 75251 75297 75348
75396 75441 75491 75533 75575 75620 75671
[illegible]
[illegible]

76384 76432 76477 76527 76569 76611 76656
76707 76756 76805 76851 76902 76950 77045
77087 77129 77174 77225 77274 77323 77369
77420 77468 77513 77563 77605 77647 77692
77743 77792 77841 77887 77938 77986 78031
78081 78123 78165 78210 78261 78310 78359
78405 78456 78504 78549 78599 78641 78683
78728 78779 78828 78877 78923 78974 79022
79067 79117 79159 79201 79246 79297 79346
79395 79441 79492 79540 79585 79635 79677
79719 79764 79815 [illegible] 79913 79959 80010
80158 80103 80153 80195 80237 80282 80333
80382 80431 80477 80528 80576 80621 80671
80713 80755 80800 80851 80900 80949 80995
81046 81094 81139 81189 81231 81273 81318
81369 81418 81467 81513 81564 81612 81657
81849 81791 81836 81887 81936 81985 82031
[illegible] 82130 82175 82226 82267 82309 82354
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 82648 82693
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 83021
[illegible]
[illegible]
83729 83779 83821 83863 83908 [illegible] 84068
[illegible]
84381 84426 84477 84526 84575 [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
85375 85417 85462 85513 85562 [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
88052 [illegible] 88152 88201 88247 88298 88346

[illegible] 88441 88483 88525 88570 88621 88670
88719 88753 88816 88864 88909 88959 89001
89043 89088 89139 89188 89237 89283 89334
89382 89427 89477 89519 89651 89606 89657
89706 89753 89801 89852 89900 89945 89995
90037 90079 90124 90175 90224 90273 90319
90370 90418 90463 90513 90555 90597 90642
90693 90742 90791 90837 90888 90936 90981
91031 91073 91160 91211 91260 91309 91355
91406 91454 91499 91549 91591 91633 91678
91729 91778 91827 91873 91924 91972 92017
92067 92109 92151 92196 92247 92296 92345
92391 92442 92490 92535 92585 92627 92669
92714 92765 92814 92863 92909 92960 93008
93053 93102 93145 93187 93232 93283 93332
93381 93427 93478 93526 93571 93621 93663
93705 93750 93801 93850 93899 93945 93996
94044 94089 94139 94181 94223 94268 94319
94368 94417 94563 94514 94562 94607 94657
[illegible] 94741 [illegible] 94837 94886 94935 94981
[illegible] [illegible] 95125 95175 95217 95259 95304
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible] 100018 [illegible] [illegible] 100162

100213 100261 100306 100356 100398 100485
100536 100585 100634 100680 100731 100779
100824 100874 100916 100958 101003 101054
101103 101152 101198 101249 101297 101342
101392 101434 101476 101521 101572 101621
101670 101716 101767 101815 101860 101910
101952 101994 102039 102090 102139 102188
102234 102285 102333 102378 102426 102470
102512 102557 102606 102657 102706 102752
102803 102851 [illegible] [illegible] [illegible] 103030
103075 103126 103175 103224 103270 103321
103369 103414 103464 103506 103548 103593
103644 103693 103742 103788 103839 103887
103932 103982 104024 104066 104111 104162
104211 104230 104231 104232 104233 104260
104306 104357 104405 104450 104500 104542
104584 104629 104680 104729 104778 104824
104875 104923 105018 105060 105102 105147
105198 105247 105296 105342 105393 105441
105486 105536 105578 105620 [illegible] 105716
105765 105814 105860 105911 105959 106004
106054 106096 106138 106183 106234 106283
106332 106378 106429 106477 106522 106572
106614 106656 106701 106752 106801 106850
106896 106947 106995 107040 107090 107132
107174 107219 107270 107319 107368 107414
107465 107513 107558 107608 107650 107692
107737 107788 107837 107888 107932 107983
108031 108076 108126 108168 108210 108255
108306 108355 108404 108450 108501 108549
108594 108644 108686 108728 108773 108824
[illegible] [illegible] [illegible] 109019 [illegible] 109112
109162 109204 109246 109291 109342 109391

СУПЕРНАГРАДЕ ДОБИЛИ СУ:

67578 72298 75995 81707 86411 91175 95823
[illegible] [illegible]

[redacted]

Награде ћемо испоручити поштом

Код PEZ -а је увек нешто ново!

Ако радо узимаш PEZ бомбоне
и играш се PEZ фигурицама,
пошаљи нам 5 омотница
PEZ бомбона, а ми ћемо
ти послати лепу PEZ књижицу.
Као пријатељ PEZ -а користићеш
све погодности које ћемо ти
нудити из месеца у месец.
Читај сваког петка
на овом месту о новостима
за пријатеље PEZ -а.

Омотнице шаљи на адресу:
„PEZ ПРИЈАТЕЉ", 61111 — ЉУБЉАНА, п. п. 8 заједно са твојим подацима. (Име и презима, улица, кућни број, место и поштански број)

ХП КОЛИНСКА
ЉУБЉАНА

PEZ PRIJ. TE.JI

ЗА ЛЕТОВАЊЕ У ПЛАНИНИ

Ако лето проводите у планини, на селу или у свом дворишту, направите шатор од грања и лишћа под којим ћете моћи да седите кад пада киша, да се заклоните од јаког сунца и под којим ћете моћи да спавате кад су ноћи вруће. Од грања и лишћа или траве можете исто тако да направите сто и клупе.

Основно је да нађете довољан број рачвастих грана које ће да служе као ослонац свих конструкција и које ћете на крају, где нема рачве, да зашиљите. За шатор су вам потребне две такве дугачке гране које ћете побости у земљу довољно дубоко да се не клате него да буду стабилне и могу да издрже терет. Између њих ставите, као ражањ, једну јачу грану, на њу поставите косе гране као на црт. 1 и увежите их. Затим попреко по косим гранама поређајте три до четири реда (зависи од величине шатора) правих грана, вежите их (црт. 2) па по њима качите гранчице са лишћем – најбоље храстове јер и осушене дуго трају. Ако нисте у шуми где има доста грања и лишћа, можете да користите било које гранчице са осушеним листовима, под условом да лако не опадају. Слагање грана види се на црт. 3. На црт. 4 види се готов шатор који је са косих страна подупрт камењем због додатне сигурности.

За сто су вам потребне 4 рачвасте гране на које ћете поређати и увезати 5 правих грана као на црт. 5, а затим много танких гранчица. Преко њих ставите још две праве гране и добро их завежите (као на црт. 6).

Клупу ћете направити по истом принципу као и сто, али вам је потребно више ракљастих грана које ћете укопати, на пример шест или осам, зато што распон између попречних равних грана не сме да буде велики, јер ако седне неко мало тежи, могу да пукну. Клупа се види на црт. 6.

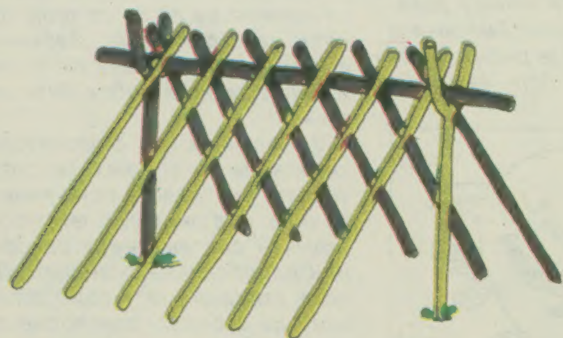
1

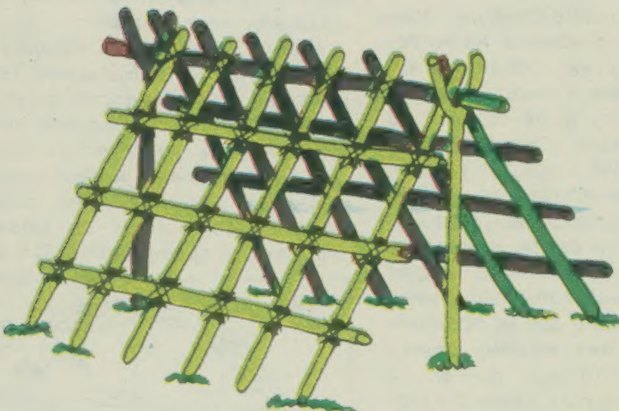
2

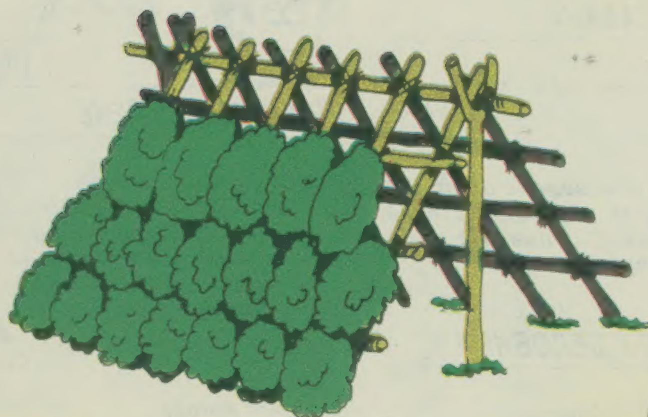
3

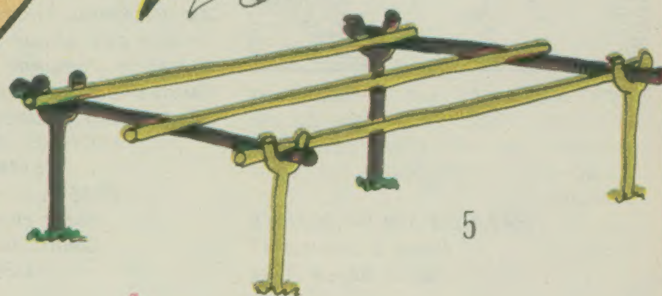
5

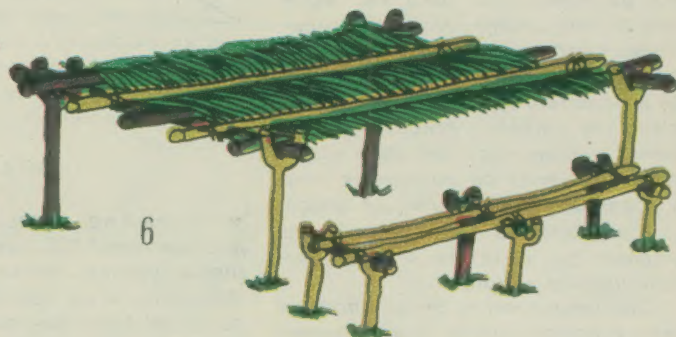
6

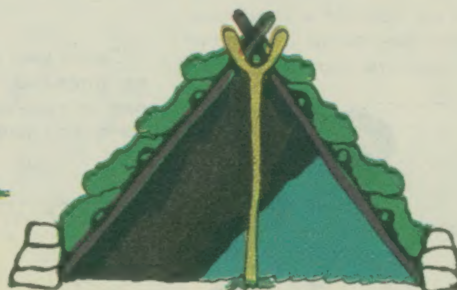
4

ВЛС-84

БЕОГРАД * 11001 МАКЕДОНСКА 29 *

МАЛА ПОШТА П.ФАХ 124

ИМА ЛИ СТАРИХ ЗАБАВНИКА

„Забавник" и ја се дружимо већ одавно и стварно могу да кажем да сам му одан пријатељ. Редовно купујем сваки број и брижно га чувам тако да сам досад сакупила прилично велику гомилу старих листова и одлучила сам да их укоричим. Али, каква ће то бити

збирка кад међу њима нема оних најстаријих? Зато те молим да ми пошаљеш бар неки стари број како бих донекле употпунила ову моју колекцију.

НАТАША МИЛИЧКОВИЋ
Рајка Боснића 17
78000 Бања Лука

Заиста нам је жао што ћемо те разочарати, али не можемо да ти пошаљемо баш ни један једини број старог „Забавника". Али немој да помислиш како нас мрзи или да смо циције: наша редакција има само по један примерак тих старих бројева. То су већ искрзали и пожутели листови које ми чувамо као највећу реткост и драгоценост. Ипак, нису све наде изгубљене. Понекад се догоди да неко у новинама објави оглас да продаје старе бројеве. Међу њима ће се, надамо се, налазити и примерци које желиш да имаш.

Ово писмо могло би да пробуди жељу неког другог привржененика „Забавника" да с тобом мења ретке бројеве.

АДРЕСА ЗА УТЕХУ

Молим те помози ми. Обожавам Мајкла Џексона, а нигде не могу да набавим његову касету „Трилер". Наиме, кад је касета могла да се нађе у продавницама, ја нисам хтела да је купим јер нисам имала касетофон. Сада сам га набавила, али касете су се распродале, па не знам како да до ње дођем. Да ли да се обратим издавачу? Нађите ми ви неко решење. Ако ништа друго, утешите ме бар и објавите Џексонову адресу.

А. Ј.
21208 Сремска Митровица

Нисмо ни ми могли да нађемо неко паметније решење од оног које си сама смислила – да се обратиш издавачу. Дискографска кућа која је издала „Трилер" зове се „Сузи" и налази се у Загребу у Грушкој 10. Међутим, ни тамо у магацину немају ни једну једину касету. Не преостаје ти ништа друго него да чекаш ново издање или да позајмиш касету од неког друга или другарице и преснимиш је. А ево и утешног одговора: свом омиљеном певачу можеш писати на следећу адресу:

MICHAEL JACKSON
EMMC
7635 Fulton Avenue
North Hollywood
California 91605
USA

СТАРА РЕТКА МЕДАЉА

Имам медаљон на којем је с једне стране лик Александра I, краља Србије, а с друге датум 1. април 1893. и натпис: „Од данашњег дана ступа устав у своју потпуну силу и важност". Колика му је вредност?

ЧИТАЛАЦ из Будве

Медаља коју имаш установљена је 9. августа 1893. поводом проглашења устава краљевине Србије. Искована је од бронзе а припадала јој је бела пантљика оивичена плавим и црвеним пругама. Ова

медаља чији је аутор био мајстор А. Шарф, спада у ретксти па јој се вредност креће између 2000 и 3000 динара.

ПИРАНА – ЈЕДНА ВРСТА ТИРАНА

У једном од прошлих бројева „Забавника" у „Причи из живота" прочитала сам о рибама пиратима или пиранима. Не знам у ствари како се тачно зову, али хтела бих нешто више да сазнам о њима. Написали сте да оне у року од једног часа могу да раскомадају човека. Да ли је то могуће? Да нисте ипак мало претерали у тој причи?

ЧИТАТЕЉКА
из Скопља

Одмах да ти кажемо да се те рибе о којима желиш нешто више да сазнаш зову пиране. Оне доста личе на нашег шарана, дугачке су до 30 центиметара и живе у рекама Централне и Јужне Америке и тропске Африке. То је риба која се ничега и никога не боји, има зубе

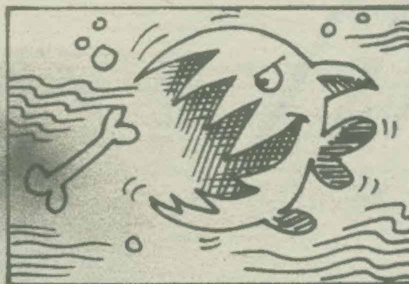

тако оштре да њима сече као бријачем. Насрће на човека, на животињу, на... Међутим, она ретко напада кад је сама и много је храбрија кад је у јату (које броји и по неколико хиљада). Ову рибу привлачи сваки шум и покрет у води, а кад осети крв просто се избезуми. Познаваоци тврде да је то најопаснија риба на свету, а домороци је се плаше више него иједне друге животиње. Колико су њени зуби убојити може да ти послужи и пример да она водену свињу тешку 45 килограма поједе и оглође до костију за мање од једног минута. Сад ти сигурно више није невероватан податак из наше приче.

СЛАТКА СЛАЂАНА

Шта значи моје име?

СЛАЂАНА,
Београд

Твоје име је изведено од придева слађана, тј. слатка. У ствари, оно је тепање. Сигурни смо да теби треба тепати.

ТЕЛЕСКОП У ДЕЛОВИМА

Драги Забавниче,

Волим научну фантастику и зато сам написала неколико добрих фантастичних прича. Да ли ћеш их објавити ако ти их пошаљем? Реци ми још и то шта су то рефлекторски телескопи и где могу да се купе?

Твоја
СВЕТЛАНА
24435 Утрина

Бавим се астрономијом и желео бих да направим или купим телес-

коп, али не знам гдје бих дошао до нацрта или гдје да га купим?

ДАМИР
41000 Загреб

Светлана, не можемо одмах да ти кажемо да ли ће се твоја прича наћи на страницама „Забавника", али у сваком случају их пошаљи, па ако су заиста добре биће објављене.

За разлику од рефракторских телескопа код којих је оптички систем састављен искључиво од сочива, код оних рефлекторских у оптички систем умећу се сферна или параболична огледала. Предност огледала је у томе што она могу да сабирају светлосне зраке с велике површине и што се помоћу њих могу направити много већи телескопи од оних са сочивима; могуће је направити велика огледала али не и сочива.

Иначе, телескоп може да се купи код „Искре" у Љубљани, Трг револуције бр. 3. Односно, у „Искри" не продају готов телескоп већ само делове и упутство за склапање. То је свакако, најјевтиније.

Ако желиш још нека додатна објашњења можеш се обратити „Искри" на телефон 061/313-213.

ТРИ НАЈДУЖЕ РЕКЕ

Драги Забавниче,

Заиста нема смисла што ми никако не одговараш, а ово је четврти пут како ти узалуд пишем и пишем ти све док ми не кажеш које су три најдуже реке на свету.

АНГЕЛ
Скопље

Драги Ангеле,

Не љути се. Твоја писма нисмо бацали већ су чекала на ред.

Најдужа река на свету је Нил.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Саша Митић, Љубо Ивановић 38–2/15, 91000 Скопље – воли спорт и музику, навија за Црвену звезду.

• • •

Hilde Alfsen, Rute 507, 3370 Vikersund, Norway – има 18 година и жели да се дописује са младима из Југославије, језик дописивања енглески.

• • •

Моника Краљ, Јосипа Јураја Штросмајера 97, 51000 Осијек – има 12 година, воли музику, спорт и животиње.

• • •

Зорица Милићевић, Д. Бокана 3, 34000 Крагујевац – сакупља постере, салвете, марке и Политикине забавнике.

• • •

Сандра Рупе, Маршала Тита 16, 42220 Нови Мароф – има 13 година, жели да се дописује и одговориће на свако писмо.

• • •

Ива Лишка, Авенија Едварда Кардеља 4/8, 41020 Нови Загреб – има 10 година, сакупља значке, марке, стрипове Алана Форда и Забавнике, воли спорт и музику.

Заједно са својим извором реком Кангером која се улива у Викторијино језеро он има 6650 километара. Да би могао бар донекле да замислиш колики је Нил рећи ћемо ти да је он око седам пута дужи од наше најдуже реке Саве (945,5 km). На другом месту листе најдужих река је Амазон – 6280, а за њом следи Мисисипи са својом притоком Мисури – 6020 километара.

ОНА МЕ НЕЋЕ ВИШЕ

Драги уредниче,
Имам велику невољу. Сам себи не могу да помогнем. Наиме, моја девојка је нашла другог момка. Он није ни лепши, ни бољи од мене, а још је и млађи од ње.

РАША из Ниша
(Разумеш, ваљда, што нисам написао своју адресу)

Твоја мука није мала. Није ти лако, Рашо! Понекад муке прођу брзо као помрачење Сунца; често саме од себе, од времена, кад се појави нека друга девојка, мање лепа и мање добра од оне прве, можда и старија од тебе, али теби драга. Јер, како каже једна стара италијанска пословица „Non è bello quello che è bello ma è bello quello che piace", што би на нашем језику значило: „Није лепо оно што је лепо, него оно што је (срцу) драго".

ПИЈАНИ КРПЕЉ

Волим Забавник, а видим да он воли и своје читаоце, па се зато надам да ћу добити одговор. Реци ми како да мог пса љубимца ослободим крпеља. Они су права напаст и откако му не дају мира пас ми је некако нервозан и раздражљив.
Пуно топлих поздрава шаљу ти
ЖЕЉКА КЛИБА и њен пас АСТОР
Бељска 27 – Меце
54326 Дарда

Прво негде удобно смести твог мезимца Астора, а онда узми комад вате, натопи га добро алкохолом и притисни место где се увукао крпељ. Он ће се од алкохола зачас напити и биће ошамућен ко прави пијанац. Затим капни неколико капљица уља и мало чекај.

Уље ће продрети у кожу, крпељ више неће моћи да се придржава предњим вилицама; уједени део тела постаје клизав и масан, тако ћеш лако извући тог „напасника".

ИСПЕГЛАНА СТАЗА

Прошле недеље сам био у Београду, отишао сам на хиподром и први пут „уживо" гледао коњске трке. Видим да постоје три различите тркачке стазе, па ми реци какве су и од чега су направљене?
МИЛОШ ПЕТРОВИЋ
Нови Сад

Сваки хиподром, а не само овај наш београдски, има три стазе: касачку, галопску и такозвану радну галопску, то јест стазу за тренинге. Касачка је направљена од ситно туцаног камена и најтврђа је. Галопска је од мешавине земље и песка, мада су најбоље травнате стазе каква је рецимо у Љубичеву. Она радна стаза је најмекша и посута је песком. Кад падне киша ове стазе се не раскаљају јер је терен испод њих посебно припремљен – изведена је такозвана дренажа (отиче сва сувишна вода). Исто тако пре трке галопска и касачка стаза морају да прођу кроз обавезно „пеглање" неком врстом грабуља и посебним ваљком.

КУЋНИ КУРС ЗА КУЋНИ РАЧУНАР

Станујем у Новом Београду у Блоку 70а. Молим те да ми одговориш где постоји најближи клуб. Хтео бих да се учланим, нешто више научим и сазнам о компјутерима. Моји другови већ свашта знају о кућним рачунарима, и навелико причају о томе а ја не могу да се укључим у разговор.
Поздрав
ДУШАН МИРИЋ
Агостина Нета 74/24
11070 Београд.

За сада у Београду постоје два клуба у којима се повремено држе курсеви за руковање компјутерима. То су радио-клуб „Никола Тесла" у Тимочкој улици бр. 18 (тел. 402-096) и радио-клуб „Авала" у Ћирила и Методија 92 (тел. 402-687). Од средине прошлог месеца у ДОК-у (Дому књиге) у Скендербеговој улици бр. 92 једном до двапут недељно приређује се мали „базар" компјутера. Ту се састају заљубљеници у ове „машине", размењују искуства, дају савете и обучавају све оне који нешто више желе да сазнају о томе. Пошто су ти и ови клубови и ДОК прилично далеко, ако ниси много нестрпљив, сачекај мало и имаћеш прави мали курс у свом дому. Наиме, наш лист припрема неку врсту школе за компјутере, а половином септембра „Вентилатор" програма 202 (суботом по подне) емитоваће сличан курс.

МОЛБА

Драги наши читаоци, посебно ви који пишете МАЛОЈ ПОШТИ, кад год је то могуће, ставите име и презиме и пуну адресу. На нека од ваших писама не можемо одговорити у листу, јавно, јер су, како се то каже, деликатна, па бисмо вам одговорили лично, на вашу адресу.
До вашег писма
Редакција
„Политикиног забавника".

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Руководилац ООУР издања за младе „Политикин забавник"
Раде Шошкић (в.д.)

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Виб (в.д.)

Издавачки савет

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови савета из редакције: Данко Полић, Светлана Ивановић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Вера Смиљанић (уредник), Весна Софреновић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

Секретаријат:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филипозић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191, и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 40,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара, годишња 1.760,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 880,00 динара, полугодишња 1.760,00 динара, годишња 3.520,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	$ 29.–
СР НЕМАЧКА	ДМ 76.–
ШВЕДСКА	Шкр. 225.–
ФРАНЦУСКА	Ффр. 231.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 61.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ БАНКЕ" – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

WALT DISNEY
МИКИ

УФ, БАШ САМ ГЛАДАН!

О,ОООО! ПА ОВДЕ НЕМА НИШТА ЗА ЈЕЛО!

ОДОХ ЈА У КОМШИЛУК!

ДА ВИДИМО ПРВО КОД ХОРАЦИЈА... ЊУШ! ЊУШ! ОВО ЈЕ ЂУВЕЧ!
ХОРАЦИЈЕ

ММММ... РИБЉИ ПАПРИКАШ И ПРЖЕНА РИБА...
МИНИ

МЉАЦ... ОВДЕ СУ ШПАГЕТИ МИЛАНЕЗЕ!
БЕЛКА

ОХ... ПАСУЉ СА СУВИМ МЕСОМ... Е, ПА, ДА ОДЛУЧИМ ШТА ЋУ...
ШИЉА

ОДОХ ДА СЕ ПРЕПОРУЧИМ КОД МИНИ!
МИНИ

ЗДРАВО! НЕШТО МИ СЕ ЈЕДЕ РИБА, ПА САМ МИСЛИО...
ДОШАО СИ КО ПОРУЧЕН!
4-15

ЗАМИСЛИ! ЗАГОРЕО МИ РИБЉИ ПАПРИКАШ, А ПРЖЕНУ РИБУ ОДНЕО ОРЛИКИН ГАРА!
ШТА КАЖЕШ?

КАКО СИ САМО ЗНАО ДА ЖЕЛИМ ДА ВЕЧЕРАМ РИБУ! БАШ СИ МЕ ОБРАДОВАО ШТО МЕ ВОДИШ НА ВЕЧЕРУ!
ДА, ДА... ОВАЈ... ЕТО!